

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta sekä laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on toteuttaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa koskevan lain kokonaisuudistus. Vuonna 1994 annettu laki korvattaisiin kokonaan uudella lailla Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta.

Uudistuksella otetaan huomioon vuonna 2013 toteutettu Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan uudistus sekä siihen liittyvät unionin lainsäädännön muutokset. Uusi laki toimisi kehyksenä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansalliselle täytäntöönpanolle. Se sisältäisi luvut yleisistä säännöksistä, kalavarojen käytön ohjauksesta, siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevasta järjestelmästä, markkinajärjestelyistä, sekä sisävesillä kaupalliseen kalastukseen käytettävien kalastusalusten rekisteröinnistä.

Esitykseen kuuluva järjestelmä siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä olisi kokonaan uusi kaupallista kalastusta koskeva hallinnollisesti kevyt ja joustava järjestelmä, jonka tavoitteena olisi parantaa yritysten mahdollisuuksia suunnitella ja ajoittaa kalastustoimintansa siten, että se vastaisi nykyistä järjestelmää paremmin markkinoiden kysyntään. Tämä mahdollistaisi kalasta saatavan tuottajahinnan nousun ja elinkeinotoiminnan kannattavuuden parantumisen.

Suomen kalastuskiintiöiden omistus ja kalastusoikeus yleisillä vesialueilla säilyisivät valtiolla, mutta valtion rooli kalastuksen säätelyssä vähenisi. Järjestelmä merkitsisi käytännössä sitä, että Suomelle neuvoston asetuksella vuosittain vahvistettavat silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt Itämerellä jaettaisiin vuosien 2011–2015 saalishistorian perusteella kymmenen kalenterivuoden ajan voimassaoleviksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille tai ammatinharjoittajille.

Suomen vuosittaiset silakka-, kilohaili-, ja lohikiintiöt jaettaisiin siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamien promilleosuuksien perusteella yrityksille ja ammatinharjoittajille toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi. Järjestelmä sisältäisi myös erityiset menettelyt aloittavien yrittäjien alalle tulon kannustamiseksi ja toimintaedellytysten turvaamiseksi niissä kalastusmuodoissa, joissa uutta järjestelmää ei otettaisi käyttöön.

Esitys sisältää myös muutoksia yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettuun lakiin siten, että sen kalastuksen säätelyä koskevat pykälät siirrettäisiin pienin muutoksin täytäntöönpanolakiin.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan päivänä kuuta 20 .

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.1.1 Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka	4
2.1.2 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta	5
2.1.3 Kaupallisen kalastuksen ja kalakantojen nykytila	6
2.2 Lainsäädäntö eri maissa	7
2.2.1 Ruotsi	7
2.2.2 Viro.....	8
2.2.3 Islanti	9
2.3 Kansainväliset sopimukset.....	9
2.3.1 YK:n merioikeusyleissopimus ja kalakantasopimus	9
2.4 Nykytilan arviointi	10
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	10
3.1 Tavoitteet	10
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	11
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	12
4.1 Taloudelliset vaikutukset	12
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	13
4.3 Ympäristövaikutukset	13
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	14
5 ASIAN VALMISTELU.....	14
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	14
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	15
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	15
1.1 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta	15
1 luku Yleiset säännökset.....	15
2 luku. Kalavarojen käytön ohjaus.....	17
3 luku. Siirrettävät käyttöoikeudet ja toimijakohtaiset kalastuskiintiöt	22
4 luku Markkinajärjestelyt	32
5 luku Sisävesillä käytettävien kalastuslupien rekisteröinti.....	34
6 luku Erinäiset säännökset.....	35
1.2 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta	35
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	35
3 VOIMAANTULO.....	36
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	36
4.1 Omaisuudensuoja	36
4.2 Kalastusrajoitusten suhde vastuuseen ympäristöstä.....	38
4.3 Elinkeinovapaus	39
4.4 Yhdenvertaisuus.....	41
4.5 Yksityiselämän suoja	42
LAKIEHDOTUKSET	43

Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta	43
Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	64

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Nykyinen laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/1994) tuli voimaan vuoden 1995 alussa. Lakia on muutettu useaan otteeseen, eikä se kokonaisuudessaan enää vastaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan ja perustuslain muutoksista aiheutuneisiin tarpeisiin. Lain ajantasaistamiseksi tarpeelliset uudistukset ovat niin merkittäviä, että niiden toteuttaminen osittaisuudistuksella ei ole mahdollista. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uusi laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta (*täytäntöönpanolaki*), joka korvaisi nykyisen lain Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta. Uudistuksen taustalla on sisällöllisten uudistusten lisäksi pyrkimys parempaan sääntelyyn.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) III osasto sisältää unionin yhteisen kalastuspolitiikan, joka on Euroopan unionin kalastuksen ja vesiviljelyn hallintoväline. Koska kalat ovat liikkuva luonnonvara, niitä pidetään yhteisenä omaisuutena, joiden käyttöä koskevat yhteiset säännöt. Yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen tavoitteena on varmistaa kalakantojen kestävä ja vastuullinen hyödyntäminen. Yhteisön yhteinen kalastuspolitiikka syntyi 1970-luvulla, ja sen periaatteet vapaasta kalavesille pääsystä ja kiintiöjoon suhteellisesta vakaudesta ovat säilyneet siitä lähtien kalastuspolitiikan kulmakivinä.

Yhteinen kalastuspolitiikka on Euroopan unionin yksinomaisessa toimivallassa siltä osin kuin kysymys on meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisestä (SEUT 3 artikla). Yksinomainen toimivalta tarkoittaa, että ainoastaan unioni voi toimia lainsäätäjänä ja antaa oikeudellisesti velvoittavia säädöksiä, kun taas jäsenvaltiot voivat tehdä näin ainoastaan unionin valtuuttamina tai unionin antamien säädösten toimeenpanemiseksi (SEUT 2 artikla). SEUT 4 artiklan mukaan kalastus meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä lukuun ottamatta kuuluu unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan.

Yhteisen kalastuspolitiikan perussäädös uudistettiin vuonna 2013. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1380/2013 yhteisestä kalastuspolitiikasta alettiin soveltaa vuoden 2014 alusta. Uudessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa yhteisestä kalastuspolitiikasta (1 artikla) säädetään, että yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvat meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen, näitä luonnonvaroja hyödyntävien kalastusten ja laivastojen hallinnointi sekä yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa tukevien markkina- ja rahoitus-toimenpiteiden osalta makean veden elolliset luonnonvarat, vesiviljely sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostus ja kaupan pitäminen. Perussäädöksen lisäksi yhteistä kalastuspolitiikkaa säädellään unionin tasolla kalastuksen valvontaa, kalastuslaivastoa, tiedonkeruuta, markkinajärjestelyä sekä meri- ja kalatalousrahastoa koskevilla asetuksilla. Yhteiseen kalastuspolitiikkaan kuuluvat myös kalastuksen ulkosuhdepolitiikka ja Euroopan unionin kalastusta koskevat sopimukset kolmansien maiden kanssa. Osana yhteistä kalastuspolitiikkaa Euroopan unionissa vahvistetaan vuosittain tietyille kalakannoille suurimmat sallitut saaliit ja jäsenvaltiokohtaiset saaliskiintiöt, joiden käytöstä jäsenvaltiot päättävät kansallisesti. Kiintiöillä rajoitetaan kaupallista kalastusta merellä harjoittavien kalastajien saaliita.

Yhteisen kalastuspolitiikan perussäädöksessä tavoitteeksi on asetettu kalastuksen ja vesiviljelyn ekologinen kestävyys pitkällä aikavälillä sekä taloudellisten, sosiaalisten ja työllisyys-hyötyjen aikaansaaminen ja elintarvikkeiden saatavuuden edistäminen. Tähän pyritään elvyttämällä ja pitämällä kalakannat kestäväen enimmäistuoton (MSY, Maximum Sustainable Yield) tasolle. Tavoitteena on saavuttaa kestäväen enimmäistuoton mukainen kalastuskuolevuus, jos mahdollista, vuoteen 2015 mennessä ja kaikkien kalakantojen osalta viimeistään vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi yhteisessä kalastuspolitiikassa sovelletaan ennalta varautuvaa lähestymistapaa ja ekosysteemilähestymistapaa.

Perussäädöksessä jäsenvaltioille annetaan valtuudet toteuttaa lähinnä omaa kalastustaan koskien tietyt vaatimukset täyttäviä toimenpiteitä. Jäsenvaltioilla on oikeus toteuttaa syrjimättömiä toimenpiteitä kalakantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi sekä meriekosysteemin suojelutason ylläpitämiseksi tai parantamiseksi 12 meripenikulman sisällä jäsenvaltion perusviivoista edellyttäen, ettei unioni ole toteuttanut erityisesti kyseistä aluetta koskevia tai erityisesti asianomaisen jäsenvaltion havaitsemaan ongelmaan puuttuvia säilyttämis- ja hoitotoimenpiteitä. Jäsenvaltion toimenpiteiden on sovittava yhteen unionin tavoitteiden kanssa ja oltava vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet. Jos jäsenvaltion suunnitellemat toimenpiteet todennäköisesti vaikuttavat muiden jäsenmaiden kalastusalueisiin, toimenpiteet saadaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun asianomaisia jäsenvaltioita, komissiota ja asianomaisia neuvoo-antavia toimikuntia on kuultu toimenpideluonnoksesta. Komissiolla on aina mahdollisuus pyytää jäsenvaltiota muuttamaan tai kumoamaan jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen, jos komissio katsoo, että toimenpide ei vastaa asetuksessa säädettyjä vaatimuksia. Jäsenvaltioilla on myös valtuutus kalakantojen säilyttämiseksi toteuttaa kansallisia toimenpiteitä, jotka koskevat ainoastaan jäsenvaltion omia kalastusalueita unionin vesillä. Toimenpiteiden tulee olla yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisia ja vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet.

Saaliiden poisheittämisen kieltäminen on vuonna 2013 säädetyn yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen merkittävin uudistus. Kaupallisen kalastuksen harjoittajat eivät enää saa heittää saalista takaisin mereen, vaan saalis tulee purkaa maihin. Kielto koskee myös alamittaisia kaloja, jotka aikaisempien säännösten mukaan on täytynyt heittää takaisin mereen. Itämerellä purkamisvelvoite koskee silakkaa, kilohailia, turskaa, lohta ja punakampelaa. Toinen merkittävä muutos koskee kalastuspolitiikan alueellistamista, jonka perusteella jäsenvaltiot voivat yhteistyössä tehdä komissiolle suosituksia. Komissio voi käyttää suosituksia ehdotustensa valmistelun lähtökohtana. Lisäksi jäsenvaltiot voivat keskenään sopia esimerkiksi kalakantojen hoitosuunnitelmien täytäntöönpanosta ja antaa niitä koskevia kansallisia määräyksiä. Komissio varmistaa, että määräykset ovat sopusoinnussa asetettujen tavoitteiden ja unionin lainsäädännön kanssa. Järjestelyn on tarkoitus edistää alueellisten erityisolosuhteiden huomioon ottamista. Itämeren jäsenvaltiot ovat yhteisen kalastuspolitiikan alueellistamista varten perustaneet vapaaehtoiseen yhteistyöhön perustuvan Itämeren kalastusfoorumin (BALTFISH). BALTFISH muodostuu jäsenvaltioiden kalastuksesta vastaavien ministeriöiden edustajista sekä Euroopan komission edustajista. Se kokoontuu ajoittain laajassa kokoonpanossa, jolloin keskusteluun osallistuvat myös kaikki kalastuksesta kiinnostuneet etujärjestöt ja muut tahot.

2.1.2 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta

Täytäntöönpanolain keskeisenä tehtävänä on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano Suomessa. Laissa määriteltiin toimivaltaiset viranomaiset, säädettiin yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa koskevista rekistereistä, valvojien tiedonsaantioikeudesta, valtuuksista ja velvollisuuksista.

Laissa säädettiin myös yhteisen kalastuspolitiikan vastaisista teoista annettavat rangaistukset sekä menettämisseuraamuksista ja tuen takaisinperinnästä. Täytäntöönpanolakiin sisältyivät myös maa- ja metsätalousministeriölle annetut valtuudet määrät kalastuksen rajoittamisesta,

kalastuslisensoista ja -luvista, rekistereistä, kalatalouden tukitoimenpiteistä sekä lain muusta täytäntöönpanosta.

Lailla yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta kumottiin ne osat laista yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta, jotka koskivat valvontaa, rekistereitä ja rangaistuksia sekä osan maa- ja metsätalousministeriön valtuuksista. Näin ollen lakiin jäi vain välttämätön osa muun muassa eräiden maa- ja metsätalousministeriön antamien määräysten oikeusperustaksi.

2.1.3 Kaupallisen kalastuksen ja kalakantojen nykytila

Suomen elinkeinokalatalouden jalostusarvo vuonna 2014 oli yhteensä hieman vajaa miljardi euroa. Kalan jalostuksen ja kaupan arvo on tästä noin 850 miljoonaa euroa ja vesiviljelyn arvo noin 80 miljoonaa euroa. Merialueen kaupallisen kalastuksen saaliin kokonaisarvo kalastajahinnoin oli noin 40 miljoonaa euroa ja sisävesikalastuksen noin 12 miljoonaa euroa. Kaupallisen kalastuksen saalis mereltä oli 148 miljoonaa kiloa vuonna 2015 ja sisävesillä vuonna 2014 noin viisi miljoonaa kiloa. Kaupallisten kalastajien määrä merialueella on ollut jo pidempään laskussa ja vuoden 2015 lopussa ammattikalastajarekisterissä oli yhteensä 1 755 merialueen ammattikalastajaa. Sisävesillä oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 648 rekisteröitynyttä ammattikalastajaa. Rekisterissä vuoden 2015 lopussa olevista kalastajista merialueella 458 kalastajaa ja sisävesillä 322 saivat vähintään 30 prosenttia tuloistaan kalastuksesta. Vuoden 2016 alusta voimaan astuneen uudella kalastuslailla (379/2015) uudistettiin ammattikalastajan määritelmää siten, että uutena terminä käytetään kaupallinen kalastaja. Kaupalliset kalastajat jaetaan kahteen ryhmään heidän pyytämänsä kalan myynnistä kertyvän liikevaihdon perusteella. Ryhmään 1 kuuluvat yli 10 000 euron liikevaihtoa saavat. Maaliskuun 2016 alussa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen oli rekisteröity 323 ryhmään 1 kuuluvaa merialueen kaupallista kalastajaa ja 1 164 ryhmään 2 kuuluvaa kaupallista kalastajaa. Sisävesillä toimivia ryhmän 1 kaupallisia kalastajia oli 208 ja ryhmän 2 kaupallisia kalastajia 641.

Kaupallisten kalastajien lukumäärän väheneminen johtuu sekä ikääntymisestä ja alhaisesta nuorten rekrytoitumisesta kalastuselinkeinoon että alan toimintaedellytysten heikentymisestä. Kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliit ovat merialueella kalastajien lukumäärän vähenemisestä huolimatta säilyneet vakiintuneella runsaan 100 miljoonan kilon tasolla. Saalismäärät ovat vahvoista silakkakannoista ja suurista Suomen silakan kalastuskiintiöistä johtuen viime vuosina suurentuneet noin 150 miljoonaa kiloon. Rannikolla kaupalliset kalastajat saavat ryssillä ja verkoilla noin 12 miljoonaa kiloa ja sisävesillä kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliit ovat noin viiden miljoonan kilon tasolla. Taloudellisesti tärkeimmät saalisajit ovat merellä silakka ja sisävesillä muikku.

Kalan kulutus Suomessa on noussut kymmenessä vuodessa noin 30 prosenttia, mutta samalla kotimaisen kalan osuus on vähentynyt. Kulutuksen kasvu perustuu ulkomailta tuotuun kalaan. Suuri osa Suomessa kulutetusta kotimaisesta kalasta saadaan vapaa-ajan kalastuksen kautta. Kaupallisen kalastuksen saaliin osuus kulutetusta kalasta on laskenut noin kuuteen prosenttiin.

Kaupallisen kalastuksen kohteena olevien kalalajien kannat ovat osin vahvat Suomen vesillä, mutta osa pyynnin kohteena olevista kannoista on heikentynyt. Merialueella silakka- ja kilohailikannat ovat runsaat ja niitä hyödynnetään tavoitteena olevaa kestävästä enimmäistuotosta mukaisesti tai lähellä sitä. Turskakantojen tila on heikko. Ahven-, kuha-, muikku-, hauki-, made- ja siikakantojen tila vaihtelee eri vesistöalueilla suotuisten ja epäsuotuisten ympäristöolosuhteiden sekä kalastuspaineen seurauksena. Kuha- ja ahvenkannat vaihtelevat lämpiminä vuosina syntyneiden vahvojen vuosiluokkien ja niiden suotuisan kasvun mukaan. Sisävesialueilla muikkukannat ovat keskimääräiset, mutta monissa merkittävässä muikkuvesissä kannat ovat jopa ylitiheät, jolloin muikkujen keskikoko on jäänyt pieneksi. Suomenlahden rannikolla, Saaristomerellä ja joillakin sisävesialueilla särkikalakannat ovat runsastuneet voimakkaasti.

Särkikaloihin kohdistuu harvoin voimakasta pyyntiä, minkä vuoksi niiden suurta määrää vesistöissä pyritään monin paikoin vähentämään intensiivisillä hoitokalastustoimilla.

Useiden vaelluskalakantojen heikko tila johtuu pääasiassa haitallisista elinympäristömuutoksista etenkin vesistöjen patoamisesta ja muusta vesirakentamisesta sekä toisaalta liiallisesta kalastuksesta luonnonkantojen heikentyneeseen tilaan nähden. Suomen suuret vaelluskalajoet Teno-, Näämön-, Tornion-, ja Simojokea lukuun ottamatta on rakennettu vesivoiman tuotantoon. Tornionjoen lohikanta on merkittävästi voimistunut ja on lähellä sille asetettua tavoitetta.

Kalakantoja hoidetaan kalastusta ohjaamalla, elinympäristöä suojelemalla ja parantamalla, kalateitä rakentamalla sekä kaloja istuttamalla. EU:n tärkeimpiä säätelyvälineitä ovat vuosittain tehtävät päätökset suurimmista sallituista saaliista sekä tekniset kalastusta koskevat määräykset. Kalakantojen hoidossa tärkeitä välineitä ovat monivuotiset suunnitelmat. EU:ssa valmistellaan kalakantojen pitkäjänteiseen hoitoon tähtääviä monivuotisia suunnitelmia Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja varten sekä Itämeren lohikantoja varten.

2.2 Lainsäädäntö eri maissa

2.2.1 Ruotsi

Ruotsi soveltaa Suomen tavoin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa ja sen kiintiöjärjestelmää. Ruotsilla on Itämeren lisäksi kalastusta Skagerrakissa, Kattegatissa, Pohjanmerellä ja Koillis-Atlantilla. Näin ollen Ruotsille vahvistetaan neuvoston asetuksilla vuosittain Suomea merkittävästi suurempi määrä kalastuskiintiöitä. Ruotsi on ennen Euroopan unioniin liittymistään säätänyt lain yhteisen kalastuspolitiikasta (Lag (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken). Laki sisältää vastaavat säännökset kuin Suomessa säädetty laki. Merkittävänä erona on lakiin sisältyvä laaja valtuus hallitukselle tai valtakunnalliselle kalastushallintoviranomaiselle antaa yhteistä kalastuspolitiikkaa täydentäviä säännöksiä EU:n asetusten toimeenpanemiseksi.

Ruotsin pelaginen kalastuskiintiöjärjestelmä (silli, kilohaili, makrilli, mustakiturska, tuulenkala ja muita teollisesti pyydettyjä kaloja) uudistettiin vuonna 2007 ottamalla käyttöön aluskohtaiset saalismäärät (årsranson). Aluskohtaiset saalismäärät jaettiin kalastusalusten vuosina 2000–2004 saamien saaliiden perusteella ja vuoden 2005 saaliin perusteella niille aluksille, jotka sinä vuonna olivat aloittaneet kalastuksen. Järjestelmän piirissä olivat kaikki yli 12 metriä pidemmät troolialukset sekä nuotta-alukset, jotka käyttivät vähintään 45 metriä syviä ja vähintään 360 metrin ympärysmitan omaavia nuottia. Saalismäärät eivät olleet edelleen luovutettavia.

Ruotsin pelaginen kalastuslaivasto koostui tässä vaiheessa 82 aluksesta. Laivastossa oli ylikapasiteettia, joka johti suureen kalastuspaineeseen, ylikalastuksen ja väärinraportoinnin riskiin sekä heikkoon kannattavuuteen. Uudistuksen tavoitteena oli kalastuslaivaston rakennemuutoksen aikaansaaminen ja kannattavuuden parantaminen siten, että kalastuksesta tulisi taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä. Ajatuksena oli mahdollistaa elinkeinotoiminnan lopettaminen sellaisille yrittäjille, joiden toiminta ei ollut kannattavaa. Tämä olisi tapahtunut kalastusmäärien myynnillä ja ilman julkista romutustukea. Myös jalostusteollisuudelle luotiin paremmat mahdollisuudet toimintansa suunnittelulle esim. sopimalla kalastusyritysten kanssa kalan toimitusajankohdista.

Vuonna 2009 annettiin laki (Lag (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter), jonka nojalla meri- ja vesiviranomainen jakoi aiemmat aluskohtaiset saalismäärät luovutettaviksi kalastusoikeuksiksi (överlåtbara fiskerättigheter). Päätös jaosta tehtiin kymmeneksi vuodeksi ja siinä määriteltiin kunkin aluksen promilleosuus kustakin Ruotsin pelagisten kalalajien kiintiöstä. Yhdellä ammattikalastajalla saa olla luovutettavia kalastusoikeuksia samanaikaisesti enintään kahdelle alukselle. Uudistuksella pyrittiin lisäksi huolehtimaan alueellisesta tasapainosta ja välttämään kalastusoikeuksien hallinnan liiallinen keskittyminen. Tämä tehtiin varaamalla osa

kiintiöistä vain Itämerellä toimiville kalastusaluksille. Näin pyrittiin parantamaan ko. alusten kannattavuutta ja välttämään kalastusoikeuksien hallinnan keskittyminen Ruotsin länsirannikolle. Pohjanlahden silakan ja kilohailin perinteisen troolikalastuksen sallittiin jatkuvan ilman aluskohtaista kiintiöintiä. Tälle alueelle annettiin kuitenkin luovutettavat kalastusoikeudet viidelle alukselle, jotka vuosina 2000–2004 olivat kalastaneet alueella. Luovutettavien kalastusoikeuksien liiallisen keskittymisen estämiseksi määrättiin, että kalastaja saisi hallita enintään 10 prosenttia kalastusoikeuksista. Lisäksi vahvistettiin erillinen rannikkokiintiö pienimuotoiselle alle 12 metrin pituisille kalastusaluksille.

Luovutettavia kalastusoikeuksia voi Ruotsin järjestelmässä luovuttaa vain pysyvästi. Ruotsin meri- ja vesiviranomainen hyväksyy luovutukset. Luovutusten valmistelutyö on useissa tapauksessa tehty Ruotsin pelagisen tuottajajärjestön (Swedish Pelagic Federation) toimesta. Myös ulkomaalaisten kalastusyritysten kanssa voidaan sopia kiintiöiden vaihdoista, mutta vain tonneissa ja kuluva vuoden aikana, eli ne eivät ole pysyviä kiintiöosuuksien luovutuksia. Luovutuksia oli eniten järjestelmän käyttöönottoaiheessa, vuonna 2010 enemmän kuin 450 luovutusta ja vuonna 2013 runsaat 240 luovutusta. Luovutusten väheneminen johtuu kalastusoikeuksia hallinnassaan pitävien yritysten vähenemisestä, eli kalastusoikeuksien keskittymisestä. Yrityksen hallinnassa olevat kalastusoikeudet voidaan luovuttaa kokonaan tai osittain. Yhteensä 53 kalastajaa on luovuttanut kaikki kalastusoikeutensa.

Luovutettavia kalastusoikeuksia koskevan pelagisen kiintiöjärjestelmän soveltamisen aikana vuosina 2009–2013 kalastusalusten määrä on vähentynyt 55 prosentilla 82 aluksesta 37 alukseen. Myös niiden yhteenlaskettu konetehto ja vetoisuus ovat karkeasti puolittuneet, mutta alusta kohden ne ovat hieman nousseet. Pelagiseen kiintiöjärjestelmään jääneiden yli 12 metrin pituisten kalastusalusten koko on siten jonkin verran suurentunut. Samanaikaisesti koko Ruotsin kalastuslaivaston alusmäärä on vähentynyt 1 471 aluksesta 1 299 alukseen, eli 12 prosentilla. Passiivisia kalastusaluksia ei pelagisessa kiintiöjärjestelmässä enää ollut vuonna 2011, kun niiden määrä koko laivastosta oli aiemmin noin 25 prosenttia.

Pelagiseen kiintiöjärjestelmään kuuluvien kalastusalusten saaliin arvo on vuosien 2009–2013 aikana noussut yhdeksällä prosentilla, kun se koko laivastossa nousi kuusi prosenttia. Pelagiseen kiintiöjärjestelmään kuulumattoman laivastonosan saaliin arvo pysyi lähes vuoden 2009 tasolla. Pelagisen kiintiöjärjestelmän muuta laivastoa parempi kannattavuus ilmenee myös siinä, että pyyntiponnistusta kohden laskettu saaliin arvo on noussut 37 prosentilla, kun se muussa laivastossa parani vain kolmella prosentilla. Ruotsin kalastuskiintiöiden kokovaihtelut vuosina 2009–2013 ovat myös vaikuttaneet saalisarvoihin.

Itämeren pienimuotoiselle kalastukselle vahvistetut rannikkokiintiöt ovat olleet avoimia uusille kalastusaluksille ja niiden hyödyntämistaso on noussut. Tämä on johtanut esim. Itämeren pääaltaalla silakalle vahvistetun rannikkokiintiön täyttymiseen ja väliaikaisiin kalastuskieltoihin, jotka ovat aiheutuneet pienten troolialusten kalastustoiminnan lisääntymisestä.

2.2.2 Viro

Viro soveltaa Suomen tavoin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa ja sen kiintiöjärjestelmää. Virolla on Itämeren lisäksi kalastusta Pohjois-Atlantilla. Virossa otettiin vuoden 2001 alusta käyttöön toimijakohtaiset siirrettävissä olevat kiintiöt (ITQ, individual transferable quota) silakan, kilohailin ja turskan troolikalastuksessa. Kaikki troolialukset ovat järjestelmän piirissä aluksen pituudesta riippumatta. Rannikkokalastukselle varattiin omat yhteiset kiintiöt, jotka ovat Riianlahdella 46 prosenttia sekä Suomenlahdella ja Itämeren pääaltaalla 11 prosenttia silakan kokonaiskiintiöistä. Uudistuksen tavoitteena oli kalastuslaivaston rakennemuutoksen aikaansaaminen ja kannattavuuden parantaminen. Kannattavuus paransi kalastusoikeuksien keskittymisen myötä ja sen seurauksena, että yritykset voisivat kalastaa silloin kuin kalan laatu ja hinta ovat parhaimmillaan ja kustannukset pienempiä. Ajatuksena oli myös mahdollistaa elinkeinotoiminnan vastikkeellinen lopettaminen sellaisille yrittäjille, joiden toiminta ei ollut kannattavaa.

Alkuvaiheessa 90 prosenttia kalastusmahdollisuuksista jaettiin kolmen edeltävän vuoden saaliiden perusteella ja 10 prosenttia myytiin huutokaupassa. Kiintiöiden saaminen edellytti hakemuksen jättämistä joulukuun 1 päivään mennessä. Vuonna 2003 siirryttiin kiintiöiden jakamiseen pelkästään historiallisten kalastusoikeuksien perusteella, jotka muodostuivat edellisen kolmen vuoden aikana saaduista kalastusmahdollisuuksista. Virossa ei ole kalastusoikeuksien liiallisen keskittymisen estämistä koskevia rajoituksia. Kalastusmahdollisuuksista veloitetaan maksu, joka silakan ja kilohailin osalta oli 3,52 euroa tonnilta vuonna 2015.

Virossa kiintiöiden omistaja voi myydä tai muutoin luovuttaa historiallisia kalastusoikeuksiaan yritykselle, joka omistaa rekisteröidyn kalastusaluksen. Luovutuksia voidaan tehdä yrityksen hallinnassa olevista kalastusoikeuksista kokonaisuudessaan tai osasta niitä. Jos yritys ei kolmen peräkkäisen vuoden aikana ole käyttänyt kaikkia kalastusmahdollisuuksiaan, nämä kalastusmahdollisuudet vapautuvat muille jaettaviksi.

Virossa troolialusten määrä on vuosina 2000–2014 vähentynyt 77 prosentilla sekä niiden konetehto ja vetoisuus molemmat n. 67 prosentilla. Noin puolet vähennyksistä on toteutettu romutustuen avulla. Myös kannattavuus on parantunut merkittävästi.

2.2.3 Islanti

Islannissa otettiin 1970-luvun lopussa alkaneen kehityksen tuloksena käyttöön toimijakohtaiset siirrettävissä olevat ITQ kiintiöt. Järjestelmä tuli voimaan kattavasti vuonna 1991. ITQ kiintiöt ovat pysyviä, täysin jaettavia ja vapaasti siirrettäviä. Tärkeimmille pohjakalakannoille kiintiöt jaettiin kalastusaluksen saaliiden perusteella vuosina 1981–1983. Yrityksille annettu kiintiö voidaan siirtää osaksi seuraavalle kalastusvuodelle, mutta kiintiö menetetään, jos siitä kahtena peräkkäisenä vuonna on käytetty vähemmän kuin 50 prosenttia.

Kalastusoikeuksien liiallisen keskittymisen estämiseksi yritys tai samojen omistajatahojen yritysryhmä voi hallita esim. enintään 12 prosenttia turskakiintiöstä ja 20 prosenttia sillikiintiöstä. Lisäksi yritys/yritysryhmä ei voi hallita enemmän kuin 12 prosenttia kaikista ITQ järjestelmän alaisten kalakantojen yhteenlasketusta arvosta.

Erillistä pienten kalastusaluksen kiintiöjärjestelmää sovelletaan bruttovetoisuudeltaan alle 15 GT:n aluksiin, jotka kalastavat siimoilla. Näitä kiintiöitä voidaan vapaasti luovuttaa yritykseltä toiselle, mutta niitä ei voida siirtää suurempien kalastusaluksen ITQ järjestelmään.

Vuoden 2004 alusta Islannissa otettiin käyttöön yrityksiä koskeva maksu kalastusoikeuksien saamiseksi. Maksu on vuodesta 2009 ollut noin 9,5 prosenttia maihin puretun saaliin nettoarvosta.

2.3 Kansainväliset sopimukset

2.3.1 YK:n merioikeusyleissopimus ja kalakantasopimus

YK:n merioikeusyleissopimus (SopS 50/1996) valmistui vuonna 1982. Suomi ratifioi merioikeusyleissopimuksen vuonna 1996 ja Euroopan yhteisöt vuonna 1998. Merioikeusyleissopimuksessa vahvistettiin keskeiset periaatteet ja säännökset merten ja merenpohjan käytöstä. Sopimuksen artikla 61 edellyttää, että rantavaltio määrittelee talousvyöhykkeellään elollisten luonnonvarojen suurimmat sallitut saaliit. Lisäksi rantavaltio tulee tieteellisen näytön perusteella säilyttämis- ja hoitotoimilla varmistaa, että elollisten luonnonvarojen säilyminen talousvyöhykkeellä ei vaaranna liiallisen hyödyntämisen vuoksi. Rantavaltioiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tulee toimia yhteistyössä tähän päämäärään pääsemiseksi.

Rantavaltion tulee pitää tai palauttaa hyödynnettävät kannat kestävänsä enimmäistuoton tasolle (Maximum Sustainable Yield, MSY), joka perustuu ekologisiin ja taloudellisiin seikkoihin kuten muun muassa rannikolla sijaitsevien kalastusyhdykskuntien taloudellisiin tarpeisiin ja kehitysmaiden erityisvaatimuksiin. Rantavaltion tulee pyrkiä siihen, että elollisia luonnonva-

roja hyödynnetään talousvyöhykkeellä mahdollisimman täysimääräisesti kestäväen enimmäistuoton puitteissa.

Sopimuksen 66 artiklassa käsitellään anadromisia (joissa tai järvissä lisääntyviä) kalakantoja, jotka vaeltavat syönnökselle merelle. Artiklan sisältämän kutuvaltioperiaatteen mukaan valtioilla, joiden joissa anadromiset kannat lisääntyvät, katsotaan olevan niihin suurin intressi ja niillä on kannoista myös päävastuu. Tällaisten valtioiden tulee huolehtia kantojen säilyttämisestä asianmukaisilla sääntelytoimilla, jotka koskevat kalastusta kaikilla sen talousvyöhykkeen ulkorajan sisäpuolella sijaitsevilla vesillä ja muiden maiden vesillä. Valtio voi neuvoteltuaan muiden näitä kantoja pyytävien valtioiden kanssa määrätä sen joissa lisääntyviä kantoja koskevan suurimman sallitun kokonaissaaliin.

Kun on kysymys näiden anadromisten lajien pyytämisestä talousvyöhykkeen ulkorajan ulkopuolella, asianomaisten valtioiden tulee käydä neuvotteluja, joissa sovitaan pyynnin ehdoista ottaen asianmukaisesti huomioon kantojen säilyttämistä koskevat vaatimukset ja alkuperävaltion tarpeet näiden kantojen osalta.

YK:n sopimus hajallaan olevien kalakantojen ja laajasti vaeltavien kalakantojen säilyttämisestä ja hoitoa koskevien 10.12.1982 tehdyn YK:n merioikeusyleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta (SopS 81/2003), eli niin kutsuttu YK:n kalakantasopimus valmistui vuonna 1995. Suomi ja Euroopan yhteisöt ratifioivat sopimuksen samanaikaisesti vuonna 2003.

YK:n kalakantasopimus asettaa periaatteet hajallaan olevien ja laajasti vaeltavien kalakantojen säilyttämiselle ja hoidolle ja vahvistaa, että näiden toimien tulee perustua varovaiseen lähestymistapaan ja parhaaseen tieteelliseen tietoon. Sopimuksessa on kehitetty merioikeusyleissopimuksen säännöksiä valtioiden yhteistyöstä kalakantojen säilyttämisessä talousvyöhykkeillä ja aavalla merellä. Sopimus sisältää tätä työtä koskevat yhteistyöpuitteet.

2.4 Nykytilan arviointi

Nykyinen laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta säädettiin vuonna 1994 Suomen EU jäsenyyden alla ja ennen perustuslain vuonna 2000 toteutettua uudistusta. Lakia on muutettu kymmenen kertaa. Lakiin jäivät jäljelle vain pykälät toimivaltaisista viranomaisista ja valtuuksista kun lakia viimeksi muutettiin säädettäessä lakia yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta (1188/2014). Tämän lisäksi on säädetty kaksi muuta lakia, joilla toimeenpannaan EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa. Nämä ovat laki (690/2010) merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä ja laki (1093/2014) Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta.

Nykyinen laki on siten riittämätön niihin tarpeisiin, joita EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano Suomelle asettaa. Laki ei kata kaikkia yhteisen kalastuspolitiikan aloja eikä sisällä perustuslain mukaisesti laadittuja valtuuksia asetusten antamiselle. Laissa ei myöskään ole niitä elementtejä, joita tarvitaan uudistetun yhteisen kalastuspolitiikan kansalliseen täytäntöönpanoon. Lisäksi täytäntöönpanolaissa on tarpeen säätää yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesti Suomelle vahvistettujen kalastuskiintiöiden jakamisesta toimijakohtaisesti. Uuteen täytäntöönpanolakiin on myös tarpeen kerätä ne kalavarojen käytön ohjausta koskevat säännökset, joista säädettiin yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettussa laissa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Uudistuksen tavoitteena on ajanmukaistaa EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntö vastaamaan niitä muutoksia, joita lain säätämisen jälkeen on tapahtunut unionin ja kansallisessa lainsäädännössä ja kalastuksessa yleisesti. Uudistuksella pyritään

varmistamaan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tehokas kansallinen täytäntöönpano sekä turvaamaan kalavarojen kestävä ja taloudellisesti kannattava käyttö nykyistä paremmin.

Lain ajantasaistamiseksi tarpeelliset muutokset ovat niin mittavia, että niiden toteuttaminen osauudistusten avulla ei ole mahdollista. Lakiin tehdään muun muassa perustuslain edellyttämiä muutoksia säätämällä asetuksenantovaltuuksista täsmällisesti ja tarkkarajaisesti.

Lain keskeisenä tavoitteena on kaupallisen kalastuksen kannattavuuden ja toimintaedellytysten parantaminen. Tavoitteeseen pyritään erityisesti sisällyttämällä lakiin luku siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevasta järjestelmästä, jonka avulla pyritään varmistamaan Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräinen hyödynttäminen, parannetaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman optimaalisesti ja siirretään päävastuu kalastuskiintiöiden käytöstä valtiolta kalastusalan yrityksille ja ammatinharjoittajille.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Nykyinen laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta esitetään kumottavaksi ja sen tilalle säädettäväksi uusi laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta. Uuden lain 1 luvussa olisivat yleiset säännökset lain soveltamisalasta, toimivaltaisesta viranomaisesta ja määritelmistä. Laki koskisi EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa Suomen alueella sekä kaupallista kalastusta Suomen aluevesillä, Suomen talousvyöhykkeellä sekä niillä Itämeren merialueilla, joihin Suomen kalastusalueilla EU:n asetuksen 1380/2013 perusteella on pääsy kalastamaan.

Lain 2 luku sisältäisi säännökset kalavarojen käytön ohjauksesta. Pääosa säännöksistä otettaisiin eräin muutoksin laista yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnan 1188/2014 (kalastuksen säätelyä koskeva 6 luku). Tällä tavalla kaikki yhteiseen kalastuspolitiikkaan liittyvät kalavarojen käyttöä koskevat säännökset olisivat samassa laissa.

Lain 3 luvussa olisivat kokonaan uudet säännökset siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä. Luku sisältäisi säännökset siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden perusteista, siirrettävien käyttöoikeuksien jakamisesta sekä toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevasta menettelyistä. Luku sisältäisi myös säännökset pienimuotoisen silakan ja kilohailin kalastuksen erillisistä kalastuskiintiöistä, lohien kalastuksen erityissäännöksistä sekä aloittaville kaupallisille kalastajille jaettavista ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Luvussa olisivat myös säännökset siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden velvollisuuksista ja seuraamuksista niiden noudattamatta jättämisestä sekä toimijakohtaisen kalastuskiintiön käyttömaksusta. Myös tietojärjestelmästä annettaisiin tarpeelliset säännökset.

Lain 4 luku sisältäisi säännökset EU:n kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisen markkinajärjestelyn kansallisesta täytäntöönpanosta. Niihin sisältyisivät erityisesti maa- ja metsätalousministeriön nimeäminen toimivaltaiseksi viranomaiseksi, joka hyväksyisi markkinajärjestelyn mukaiset tuottajaorganisaatiot, niiden tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelmat ja toimialakohtaiset organisaatiot sekä tarvittaessa peruuttaisi niiden hyväksynnän ja laajentaisi niiden säännöt koskemaan muita kuin niiden jäseniä. Lukuun sisältyisi myös valtuus vahvistaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella markkinajärjestelyn mukainen luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja hyväksyä määräaikainen kauppanimi.

Lain 5 luvussa olisi säännökset sisävesillä toimivien kalastusalueiden rekisteröinnistä. Rekisteröinnillä varmistettaisiin, että kalatalousviranomaisilla olisi ajankohtainen tieto sisävesillä toimivien kalastusalueiden määrästä ja pyyntitehosta siten, että Suomi voi esittää Euroopan komissiolle sitä koskevat keskeiset luvut perusteksi sisävesikalastukseen myönnettäville tuille. Rekisteri palvelisi myös Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvaa nestemäisten polttoaineiden valmisteveron huojennuksen myöntämistä ja valvontaa. Nykyinen elinkeino-, liikenne-

ne- ja ympäristökeskusten maa- ja metsätalousministeriön kalataloutta koskevista rekistereistä annetun päätöksen (1575/1994) 2 §:n perusteella ylläpitämä rekisteri sisävesillä toimivista kalastusaluksista on vapaaehtoinen, eikä siten täytä edellä mainittuja välttämättömiä tarpeita.

Lain 6 luku sisältäisi muutoksenhakua, lain voimaantuloa ja siirtymäsäännöstä koskevat määräykset.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun lain hallinnolle aiheuttamat kustannukset liittyvät erityisesti siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaan järjestelmään. Siitä aiheutuisi valtiolle kustannuksia muun muassa siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan tietojärjestelmän perustamisesta ja arviolta yhteensä yhden henkilötyövuoden lisäresurssin tarve toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käytön valvonnan kehittämiseen sekä kalastuksen ja myynnin valvonnan tehostamiseen. Vastaavasti sisävesialusrekisterin perustaminen aiheuttaa hallinnolle kustannuksia. Muilta osin laista valtionhallinnolle aiheutuvat kustannukset arvioidaan vähäisiksi.

Kaupalliselle kalastukselle ehdotetulla lailla on taloudellisia vaikutuksia erityisesti tavoitteena olevan alan kannattavuuden paranemisen kautta sekä toimijakohtaisten kiintiöiden käyttömaksujen ja toimijakohtaisia kiintiöitä koskevien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä määrättävien rikkomusmaksujen muodossa.

Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän avulla pyritään parantamaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja kalan markkinoiden kannalta optimaalisesti, minkä seurauksena myös alan kannattavuus ja kyky kehittää toimintaansa paranisi.

Suomen kalastuskiintiöiden käyttöoikeuksia jaettaessa siirretään valtiolle kuuluvien Suomen kalastuskiintiöiden perusteella siirrettäviä käyttöoikeuksia yksityisille yrityksille tai ammatinharjoittajille. Siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettavien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käytön tulee olla yrityksille ja ammatinharjoittajille vastikkeellinen, koska kyseessä on merkittävien taloudellisesti hyödynnettävissä olevien kalastusmahdollisuuksien jako yksityisille toimijoille ja koska toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden valvonnasta aiheutuu valtiolle edellä mainitut kustannukset ja lisäresurssitarve. Koska koko järjestelmän käyttöönoton tavoitteena on kaupallisen kalastuksen kannattavuuden parantaminen, pidetään käyttömaksut kohutuullisella tasolla kalan markkinahintaan nähden. Kokonaisuutena käyttömaksujen merkityksen yritysten ja ammatinharjoittajien taloudelliseen toimintaan arvioidaan olevan pieni verrattuna järjestelmän myönteisiin vaikutuksiin alan toimintaedellytysten ja kannattavuuden kannalta.

Siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöönoton yhtenä tarkoituksena on siirtää vastuu kalastusmahdollisuuksien käytöstä kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille. Yksittäisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylitykset voivat johtaa, mikäli monet yritykset käyttävät toimijakohtaisen kalastuskiintiönä täysimääräisesti, kansallisen kalastuskiintiön ylitykseen, minkä seurauksena Suomen kalastusmahdollisuuksia vähennettäisiin. Tästä johtuen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylitykset tulee estää ja ylityksen tapahtuessa seuraamukset tulee kohdistaa oman toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä ylittäneeseen yritykseen tai ammatinharjoittajaan määräämällä siitä seuraamusmaksu vakavasta rikkomuksesta ja vähentämällä ylitetty määrä seuraavan tai seuraavien vuosien toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä.

Kokonaisuutena uusi laki on arvion mukaan valtiontalouden kannalta kustannusneutraali, sillä useamman vuoden aikajänteellä yksityisiltä toimijoilta kerättävät käyttömaksut kattaisivat tietojärjestelmien rakentamisesta ja henkilöstön lisäresurssitarpeesta aiheutuvat kustannukset.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotettu laki selventää Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallista täytäntöönpanoa koskevien tehtävien jakautumista viranomaisten kesken. Laissa säädettäisiin kullekin toimijalle kuuluvista tehtävistä ja toimivallasta.

Maa- ja metsätalousministeriön osalta laki selkiyttää sen aseman Euroopan unionin yhteisestä kalastuspolitiikasta vastaavana toimivaltaisena viranomaisena yleisesti sekä erityisesti Euroopan unionin yhteisestä kalastuspolitiikan valvontatoimista ja kalataloustietojen keruusta sekä Euroopan unionin rahoittamien kalatalousohjelman valmistelusta ja toimeenpanosta vastaavana viranomaisena. Laissa säädetään maa- ja metsätalousministeriölle myös kalastuksen säätelyyn ja markkinajärjestelyihin liittyviä tehtäviä, mutta kokonaisuutena lain vaikutukset ministeriön tehtäviin ovat vähäiset.

Ehdotettu uusi laki muuttaa jossain määrin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kalataloushallinnon tehtäviä erityisesti merialueen kalataloustehtävistä pääosin vastaavassa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Uusi laki kuormittaa työmäärän lisääntymisellä erityisesti siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän ja siihen liittyvän tietojärjestelmän tehostetun suunnittelun ja käyttöönoton ajan. Näiden tehtävien arvioidaan vähenevän käyttöönottovaiheen jälkeen. Pysyvämpi vaikutus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtäviin on sillä, että toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöönotto lisää kalastuksenvalvonnan haasteita, sillä esimerkiksi saaliin ilmoittamatta jättäminen hyödyttäisi suoraan toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijaa mahdollisuutena kalastaa enemmän kalaa. Tämän perusteella arvioidaan tarvittavan yhteensä yhden henkilötyövuoden lisäresurssi toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käytön valvonnan kehittämiseen sekä kalastuksen ja myynnin valvonnan tehostamiseen.

Luonnonvarakeskukselle säädettäisiin vastuu Euroopan unionin asetuksella säädetyistä kalataloustietojen keruuta koskevista tehtävistä.

Ehdotetussa laissa päätöksentekoon liittyvät viranomaisen toiminnan prosessit on pyritty säättämään mahdollisimman yksinkertaisiksi ja kustannustehokkaiksi. Esimerkiksi laissa säädetyt siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan tietojärjestelmän ja sen yhteyteen rakennettavan sähköisen palvelun avulla voidaan vähentää viranomaisten työmäärää ja helpottaa yritysten ja ammatinharjoittajien omien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hallinnointia.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotettu laki luo säädöspuitteet Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansalliselle täytäntöönpanolle Suomessa. Samalla varmistetaan, että Suomen lainsäädäntö edistää Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteena olevaa kalastuksen ja vesiviljelyn ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä pitkällä aikavälillä ja EU:n soveltamia ennalta varautumisen ja ekosysteemilähestymistapaa. Niitä toteutetaan erityisesti laissa säädettyjen kalastuksen säätelyjärjestelmän sekä siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän avulla. Niiden avulla tavoitellaan kalakantojen hyödyntämistä kestävän enimmäistuoton (MSY, Maximum Sustainable Yield) tasolla. Tavoitteena on saavuttaa kestävän enimmäistuoton mukainen kalastuskuolevuus, jos mahdollista, vuoteen 2015 mennessä ja kaikkien kalakantojen osalta viimeistään vuoteen 2020 mennessä. Itämeren osalta tavoiteaikataulu on toteutunut hyvin ja ne kalakannat, joita Suomen kaupallinen kalastuslaivasto hyödyntää aktiivisesti, ovat kestävän enimmäistuoton tilassa tai lähellä sitä.

Ehdotetun lain siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän tavoitteena on kaupallisen kannattavuuden parantaminen. Samanaikaisesti järjestelmä kannustaa alan yrityksiä ja ammatinharjoittajia huolehtimaan kalastustoiminnan kohteina olevien kalakantojen hyvästä tilasta pitkällä aikajänteellä, sillä kalakannan tila vaikuttaa

suoraan siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettaviin toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin ja niiden haltijoiden tulevaisuuden toimintaedellytyksiin.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotetun lain keskeinen yhteiskunnallinen vaikutus on, että erityisesti kalastuksen säätelyllä varmistetaan tärkeän uusiutuvan luonnonvaran eli kalakantojen kestävä kaupallinen hyödyntäminen, jotta kalakantoihin perustuva yritystoiminta ja muut käyttömuodot, kuten vapaa-ajan kalastus, voivat tuottaa yhteiskunnalle hyötyjä myös tulevaisuudessa.

Kalatalouden elinkeinotoiminnan kannalta keskeinen lain tuoma uudistus on siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva järjestelmä, jolla pyritään turvaamaan kaupallisen kalastuksen toimintaedellytykset ja parantamaan sen kannattavuutta. Yhteiskunnan kannalta tämä merkitsee nykyisten kaupallisen kalastuksen ja sen tuottamaan kalaraaka-aineeseen perustuvan jalostusteollisuuden ja kaupan työpaikkojen varmistamista myös tulevaisuudessa. Lailla on merkittävä yhteiskunnallinen vaikutus myös kotimaisen elintarviketuotannon ja osaltaan myös huoltovarmuuden turvaajana.

Erityisen tärkeää on edellä mainittujen suorien vaikutusten lisäksi se, että ehdotetun lain siirrettäviin käyttöoikeuksiin ja toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin perustuva järjestelmä mahdollistaisi koko arvoketjun kattavan yhteistyön kehittämisen, kun toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoina kaupalliset kalastajat voisivat tehdä ostajien kanssa sopimuksia hallinnassaan olevista kalastuskiintiöistä ilman pelkoa, että joku muu toimija voisi hyödyntää ne heidän sijastaan. Samalla paranevat myös mahdollisuudet hyödyntää Suomen mittavia kalavaroja entistä enemmän uusiin korkean lisäarvon käyttötarkoituksiin sinisen biotalouden toimintaympäristössä. Arvoketjun yhteistyötä kehittämällä ja kalasta saatavien arvotuotteiden avulla voidaan avata uusia markkinoita ulkomaille ja korvata tuotua kalaa Suomen markkinoilla, mikä vähentäisi myös Suomen kalataloustuotteiden ulkomaankaupan kauppavajetta.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Laki on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Lainvalmistelu pyrittiin toteuttamaan avoimella tavalla sidosryhmiä ja toimijoita kuuntelemalla. Valmistelutyön osana järjestettiin marraskuussa 2014 ja maaliskuussa 2015 kaksi keskustelutilaisuutta kaupallisille kalastajille, joissa kuultiin Ruotsin ja Viron kokemuksista niiden toimijakohtaisista kalastuskiintiöjärjestelmistä sekä keskusteltiin toimijakohtaisesta kalastuskiintiöjärjestelmän soveltamisesta Suomen kalastukseen. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö järjesti huhtitoukokuussa 2015 sähköisen kyselyn toimijakohtaisesta kalastuskiintiöjärjestelmästä ja on eri tilaisuuksissa esitellyt asiaa.

Valtioneuvoston 16.10.2014 tekemään periaatepäätökseen kansallisesta lohi- ja meritaimenstrategiasta 2020 Itämeren alueelle sisältyy linjaus siitä, että Suomessa otetaan käyttöön kalastajakohtaiset ei-siirrettävät lohikiintiöt ja lohisaaliin merkintä sekä niihin perustuva valvonta. Lisäksi periaatepäätöksessä todetaan, että EU:n Suomelle vahvistamat lohikiintiöt jaetaan ammattikalastajille objektiivisiin kriteereihin perustuen. Toimijakohtaista kalastuskiintiöjärjestelmää on lohenkalastuksen osalta käsitelty lohi- ja meritaimenstrategiaa sekä kalatiestrategiaa varten perustetussa seurantaryhmässä.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Hallituksen esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros....

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentissa olisi säännös siitä, että laki olisi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan yleinen täytäntöönpanolaki. Muussa kansallisessa lainsäädännössä olevia erityissäännöksiä yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta sovellettaisiin siten ensisijaisesti.

Lain soveltamisala säädettäisiin 2 momentissa käsittämään Suomen alue ja talousvyöhyke sekä sellaiset merialueet, joille Suomeen rekisteröidyillä kaupallista kalastusta harjoittavilla aluksilla EU:n yhteisen kalastuspolitiikkaa koskevan lainsäädännön nojalla on pääsy. Tällä tarkoitettaisiin erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa 1380/2013 artiklassa 5(2) ja liitteessä I tarkoitettuja muiden Itämeren jäsenvaltioiden talousvyöhykkeitä ja alueveisiä.

2 §. *Toimivaltainen viranomainen.* Pykälässä määrättäisiin, että yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano sekä sitä koskevien valvontatoimien ohjaus ja yhteen sovitus kuuluisivat maa- ja metsätalousministeriölle ja että ministeriö olisi Suomessa EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevissa säädöksissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, ellei muualla laissa toisin olisi säädetty.

Pykälän 2 momentissa tarkennettaisiin, että maa- ja metsätalousministeriö olisi EU:n varoista rahoitettavan rahasto-ohjelman valmistelusta ja toimeenpanon suunnittelusta vastaava viranomainen. Rahoituskaudella 2014–2020 kyseinen rahasto-ohjelma koskee Euroopan meri- ja kalatalousrahaston varoilla rahoitettavaa toimenpano-ohjelmaa. Ministeriö myös vastaisi rahasto-ohjelman merkitykseltään vähäisiä muutoksia koskevan ehdotuksen hyväksymisestä tai antamisesta Euroopan komission hyväksyttäväksi niin, että hyväksyntä tapahtuisi joustavasti ja viivytyksittä.

Kolmannessa momentissa määrättäisiin, että maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja sovitaisi yhteen EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tietojen keruuta sekä valvontatietojen keräämistä, käsittelyä, varmentamista ja raportointia. Tietojen keruusta on säädetty kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista yhteisön puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 199/2008. Valvontaa koskevat pääasialliset määräykset sisältyvät neuvoston asetukseen (EY) N:o 1224/2009 yhteisön valvontajärjestelmästä. Tietojen keruuta koskeva toimeenpaneva viranomainen on Luonnonvarakeskus ja valvontatietojen osalta erityisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

3 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin täytäntöönpanolain soveltamisen kannalta keskeiset käsitteet. Voimassa olevaan täytäntöönpanolakiin ei sisälly erillistä määritelmäsäännöstä. Uudessa laissa se on eräiden keskeisten termien osalta tarpeen. Pykälässä määriteltäisiin sellaiset käsitteet, joihin perustuvaa sääntelyä lakiin sisältyy ja jotka ovat keskeisiä lakia tulkittaessa ja sovellettaessa.

1) *Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetulla asetuksella* tarkoitettaisiin yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1380/2013.

2) *Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksella* tarkoitettaisiin kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1379/2013.

3) *Komission tuottaja-asetuksella* tarkoitettaisiin tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden hyväksynnästä, tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden sääntöjen laajentamisesta sekä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1379/2013 säädettyjen käynnistyskäsien julkaisemisesta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1419/2013.

4) *Komission tuotantoasetuksella* tarkoitettaisiin kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1379/2013 mukaisista tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevista suunnitelmista annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1418/2013.

5) *Neuvoston valvonta-asetuksella* tarkoitettaisiin yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1224/2009.

6) *Komission valvonta-asetuksella* tarkoitettaisiin yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011.

7) *Neuvoston LIS-asetuksella* tarkoitettaisiin laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2008.

8) *Rahasto-ohjelmalla* tarkoitettaisiin osittain tai kokonaan Euroopan unionin varoista rahoitettavaa sellaista ohjelma-asiakirjaa, jonka mukaisesti rahoitettavat toimenpiteet pääosin kuuluvat Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan. Kuluvalle rahastokaudella rahasto-ohjelmaa koskevat säännökset sisältyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 508/2014 Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2328/2003, (EY) N:o 861/2006, (EY) N:o 1198/2006 ja (EY) N:o 791/2007 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1255/2011 kumoamisesta.

9) *Suomen kalastuskiintiöllä* tarkoitettaisiin Itämeren vuosittaisille kiintiöasetuksilla vahvistettua ja suhteellisen vakauden perusteella määriteltyä Suomen osuutta (kalastuskiintiötä) Itämeren kalakantakohtaisesta suurimmasta sallitusta saaliista.

10) *Siirrettävällä käyttöoikeudella* tarkoitettaisiin kaupallista kalastusta harjoittavan yrityksen tai ammatinharjoittajan määräaikaista, tarkemmin säädetyin edellytyksin siirrettävissä olevaa oikeutta kalastaa määrätty osuus Suomen tiettyä kalakantaa koskevasta kalastuskiintiöstä. Suomelle vahvistetaan EU:n vuosittaisilla Itämeren kiintiöasetuksilla vuosittaiset silakan, kilohailin, turskan ja lohien kalastuskiintiöt.

11) *Toimijakohtaisella kalastuskiintiöllä* tarkoitettaisiin tonneina tai kalayksilöinä ilmaistua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen yritykselle tai ammatinharjoittajalle vahvistamaa vuosittaista kalastuskiintiötä, jonka suuruus perustuu siirrettävän käyttöoikeuden mukaiseen osuuteen.

12) *Itämeren kiintiöasetuksella* tarkoitettaisiin neuvoston asetusta, jolla vuosittain vahvistetaan Itämeren kalakantakohtaisia suurimpia sallittuja saaliita. Vuodelle 2016 suurimmat sallitut saaliit sisältyvät neuvoston asetukseen (EU) N:o 2015/2072 eräiden kalakantojen ja kala-

kantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2016 sekä asetusten (EU) N:o 1221/2014 ja (EU) 2015/104 muuttamisesta.

2 luku. Kalavarojen käytön ohjaus

4 §. *Suomen kalastuskiintiön täyttyminen tai suurimman sallitun pyyntiponnistustason saavuttaminen.* Pykälässä säädetään kiello kalastaa tiettyä kalakantaa tai kalakantaryhmää, jos kyseessä olevasta kalakannasta tai kalakantaryhmästä peräisin olevat saaliit todennäköisesti täyttävät Suomen käytettävissä olevan kyseisen kalakannan kiintiön, tai, jos kalakannan pyyntiponnistustaso todennäköisesti on saavutettu. Saaliiden tai pyyntiponnistuksen ylittyminen merkitsisi myös kiintiön täyttymistä tai pyyntiponnistuksen tason saavuttamista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin päivästä, jona kiello tulisi voimaan.

Euroopan unionin neuvosto vahvistaa vuosittain Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 3 kohdan mukaisesti unionin kalastusmahdollisuudet. Kalastusmahdollisuuksien vahvistamisella tarkoitetaan käytännössä sitä, että unionille vahvistetaan suurin sallittu saalis ja sen käyttöoikeus jaetaan jäsenvaltioille kalastuskiintiöinä. Suomelle on vahvistettu kiintiöosuus kaikille Itämerellä kalastettaville kiintiöidyille kalalajeille punakampelaa lukuun ottamatta. Suomella on Itämerellä seuraavat saaliskiintiöt: Pohjanlahden silakkakiintiö, Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakiintiö, läntisen silakan kiintiö, kilohailikiintiö, itäisen turskakannan kiintiö, läntisen turskakannan kiintiö sekä Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiö sekä Suomenlahden lohikiintiö. Lisäksi Suomella on pieni sillikiintiö pohjoisella Atlantilla. Kalastuskiintiöiden lisäksi yhteisessä kalastuspolitiikassa voidaan säännellä kalastusta rajoittamalla pyyntiponnistusta, kuten kalastuspäivien lukumäärää.

Neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion on vahvistettava päivä, josta alkaen sen lipun alla purjehtivien kalastusalusten tietystä kiintiöidystä kalakannasta tai kalakantaryhmästä kalastamien saaliiden on katsottava täyttäneen kyseisen kiintiön tai pyyntiponnistuksen katsotaan saavuttaneen säädetyn enimmäismäärän.

Vahvistetusta päivästä alkaen jäsenvaltion tulee kieltää kalastusaluksiltaan kalastus sekä päättää päivästä, johon saakka saaliiden jälleenlaivaus, kuljetus ja aluksesta purkaminen tai lopullisten saalisilmoitusten tekeminen on sallittua. Päätös on julkaistava ja se tulee viipymättä ilmoittaa komissiolle. Suomen silakka-, kilohaili- ja lohikiintiöt ovat viime vuosina joitakin kertoja täyttäneet kesken kalastuskauden.

Pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriön tehtävä olisi seurata saaliiden ja pyyntiponnistuksen määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin perusteella. Nämä tiedot antavat parhaan mahdollisen perustan kalastuksen kieltämistä koskevalle päätökselle. Koska saaliiden raportointi tapahtuu aina jälkikäteen, kalastuksen kieltopäivä joudutaan pääsääntöisesti säätämään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella jo ennen kuin saalisrekisteri osoittaa kiintiön tulleen kokonaan kalastetuksi. Asetuksessa voidaan määrätä kiello koskemaan tietyille kalakannalle tarkoitettua koko kiintiöaluetta tai vain sitä osaa kiintiöalueesta, jolla kyseisestä kalakannasta saadaan merkittäviä saalismääriä. Tämä voisi koskea esimerkiksi tilannetta, jossa tietyn sivusaaliina saatavan kalakannan kiintiö on täyttynyt ja on tarpeen sallia varsinaisen kohdelajin kalastuksen jatkaminen niillä alueilla, joilla sivusaaliina saatavaa kalakantaa saadaan vain vähäisiä määriä. Tällä tavalla pienemmän kalakannan kiintiön täyttyminen ei estäisi kohdelajin kalastusta. Sivusaaliina saatavan kalakannan saaminen saaliiksi ja sen kiintiön ylittäminen ei johtaisi seuraamuksiin Suomelle, koska Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen artiklan 15(9) perusteella jäsenvaltio voi sallia purkamisvelvoitteen alaisten kalakantojen osalta lisämäärien purkamisen aina 10 prosenttiin jäsenvaltiolle myönnetystä kiintiöstä. Kiintiön ylitys vähennetään seuraavan vuoden kiintiöstä. Mikäli purkamiset ylittävät tämän määrän vähennetään nämä määrät kertoimilla neuvoston valvonta-asetuksen 105 artiklan mukaisesti. Sama koskee suurimman sallitun pyyntiponnistuksen ylittymistä. Maa- ja metsätalousministeriön tulee siten tapauskohtaisesti harkita kiellon

voimaantulohetki ottaen huomioon kiintiön täyttymis- ja tarvittaessa ylitysaste sekä kiellon vaikutukset muiden kalakantojen hyödyntämiseen.

Asetuksessa tulisi neuvoston valvonta-asetuksen säännöksen johdosta lisäksi määrätä ajasta, jonka aikana saaliiden pyyntitapahtuman jälkeinen käsittely olisi vielä sallittua. Säännöksellä parannettaisiin kalastuskiellon valvonnan edellytyksiä.

Viittauksella neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaan selvennetään, että kalastettaessa asetuksella säädetyn kalastuskieltopäivän jälkeen kysymys on LIS-kalastuksesta, joka on vakava rikkomus neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan sekä yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 1188/2014 51 §:n mukaan.

5 §. *Kalastuksen säätely kansallisilla kiintiöillä.* Yhteinen kalastuspolitiikka kuuluu Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisen osalta, mikä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltiot tarvitsevat unionin valtuutuksen oikeudellisesti velvoittavien säädösten antoon. Parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 19 artikla valtuuttaa jäsenvaltiot toteuttamaan toimenpiteitä kalakantojen säilyttämiseksi unionin vesillä, jos toimenpiteitä sovelletaan ainoastaan kyseisen jäsenvaltion lipun alla purjehtiviin kalastusaluksiin tai henkilöihin, jotka ovat sijoittuneet jäsenvaltion alueelle. Toimenpiteiden tulee olla asetuksen 2 artiklassa asetettujen yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisia ja vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet.

Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta enintään viisi vuotta voimassa olevalla valtioneuvoston asetuksella säätää alueellisista, alusryhmäkohtaisista ja ajallisista kansallisista kiintiöistä sellaisille unionissa kiintiöidyille kalakannoille, joita Suomen lipun alla olevilla kalastusaluksilla on oikeus kalastaa. Vaatimus olisi, että kiintiöiden riittävyyden turvaaminen, täysimääräinen hyödyntäminen, alueellisen kalastuspaineen säätely tai kaupallisten kalastajien tasapuolisten kalastusmahdollisuuksien järjestäminen edellyttää asetuksella säätämistä. Asetuksessa säädettäisiin suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä joko painona, kappalemääränä tai osuutena Euroopan unionin Suomelle vahvistaman kyseisen kalakannan kalastuskiintiöstä, joka saadaan kalastaa määritellyllä merialueella tai, jonka tietty alusryhmä saa kalastaa määritellyllä merialueella tai unionin Suomelle vahvistamalla kiintiöalueella. Yli vuoden voimassa olevassa asetuksessa suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä säädetään osuutena Suomen kalastuskiintiöstä. Asetuksessa voidaan säätää myös määräajasta, jonka aikana saaliin enimmäissaalismäärää ei saa ylittää.

Alusryhmäkohtaisen kiintiön piiriin kuuluvat kalastusalukset voidaan määritellä käyttäen perusteena kalastusaluksen ominaisuutta (pituutta, vetoisuutta, konetehoa) tai aluksen käyttämää pyydystä. Alusryhmäkohtainen kansallinen kiintiö voisi koskea Suomelle vahvistettua kiintiöaluetta kokonaisuudessaan tai osaa siitä, jolloin rajoitus koskisi vain tavoitteen saavuttamisen kannalta välttämätöntä aluetta.

Alueellinen rajoitusalue määriteltäisiin koordinaatein tai ICES-alueittain tai -osa-alueittain. ICES-jaottelu perustuisi neuvoston asetukseen 2187/2005 kalavarojen säilyttämisestä teknisten toimenpiteiden avulla Itämeren, Belttien ja Juutinrauman vesialueilla liitteessä I tai muussa unionin lainsäädännössä olevaan vastaavaan ICES jaotteluun.

Valtioneuvoston asetuksella on muun muassa säädetty Itämeren pääaltaalle ja Suomenlahdelle alle ja yli 24 metrin pituisille kalastusalusryhmille kansalliset alueelliset kilohailikiintiöt, jolla on pyritty varmistamaan, että silakan troolikalastuksen sivusaaliina saatavan kilohailin kiintiö riittää ympärivuotiseen silakan troolikalastukseen Pohjanlahdella. Ilman rajoituksia Suomen kilohailikiintiö olisi voitu kalastaa lyhyessä ajassa loppuun Itämeren pääaltaalla. Silloin myös silakan kalastus olisi pitänyt kieltää niillä Pohjanlahden alueilla, joissa kilohailia saatiin merkittävässä määrin silakan kalastuksen sivusaaliina. Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöönotto poistaa lähtökohtaisesti tarpeen tätä koskevalle säätelylle silakan ja kilohailin osalta. Suomen turskakiintiön hyödyntäminen saattaa kuitenkin jatkossa edellyttää vastaavia kalastuksen säätelytoimia. Oletettavasti säätelytarve koskisi ensisijaisesti yhtä kalente-

rivuotta kerrallaan, mutta joissakin tapauksissa saattaisi olla tarkoituksenmukaista antaa myös monivuotisia valtioneuvoston asetuksia.

6 § *Kansallisesti asetetun kiintiön täyttyminen.* Pykälässä säädettäisiin samanlaisesta kalastuskiellosta kuin 5 §:ssä. Kielto voitaisiin antaa, kun 5 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyn kansallisen kiintiön arvioidaan täyttyneen tai ylittyneen. Kielto koskisi niitä aluksia tai alueita ja kalakantoja, joihin valtioneuvoston kansallista kiintiötä koskevaa asetusta sovelletaan. Maa- ja metsätalousministeriö seuraisi kansallisesti asetetun kiintiön täyttymistä samalla tavalla kuin Suomen kokonaiskiintiön täyttymistä. Samoin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin kalastuskiellon voimaantulopäivästä ja ajankohdasta, jonka jälkeen saaliiden pyyntitapahtuman jälkeinen käsittely ei enää olisi sallittua.

Neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan soveltamisalan piirissä ovat myös ne kansalliset säännökset, jotka on annettu Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöön panemiseksi. Kalastaminen kansallisesti asetetun kiintiön täyttymisen tai ylittymisen johdosta asetuksella säädetyn kalastuskieltopäivän jälkeen olisi rinnasteinen Suomelle vahvistetun kiintiön täyttymisen jälkeiseen kalastukseen.

7 §. *Suomen kalastuskiintiöiden vaihto muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa.* Parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 16 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat vaihtaa keskenään kaikki niille jaetut kalastusmahdollisuudet tai osan niistä ilmoitettuaan asiasta komissiolle. Pykälässä esitetään, että jos kiintiöiden riittävyyden turvaaminen tai täysimääräinen hyödyntäminen, alueellisen kalastuspaineen tasaaminen tai kaupallisen kalastajien tasapuolisten kalastusmahdollisuuksien järjestäminen edellyttää, että jotain saaliskiintiötä tulisi saada lisää, maa- ja metsätalousministeriö voisi vaihtaa Suomen käytettävissä olevia ja Suomelle tulevaisuudessa myönnettäviä kiintiöitä tai osia niistä muiden jäsenvaltioiden kanssa. Edellytyksenä on kuitenkin myös, että luovutettavaa saaliskiintiötä voitaisiin samanaikaisesti pienentää. Ministeriö päättäisi, mitä saaliskiintiötä (kalakantaa) saadaan vaihdossa vastikkeena ja kuinka paljon. Ministeriön tekemä kiintiövaihto voisi tapahtua toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan tai kaupallisen kalastuksen edustajien taikka ministeriön aloitteesta esim. siten, että luvun 4 mukainen tuottajaorganisaatio olisi kerännyt tätä koskevien haltijoiden aloitteet ja tiedot toiselta jäsenvaltiolta saatavista kiintiöistä. Tämän jälkeen ministeriö voisi toteuttaa kiintiövaihdon. Ministeriön tulisi ennen kiintiövaihtoa sopivalla joustavalla menettelyllä kuulla siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoita tai/ja kaupallisten kalastajien edustajia.

Vaihdon edellytys olisi, että sillä edistetään kiintiöiden riittävyyttä tai täysimääräistä hyödyntämistä taikka, että sillä tasataan alueellista kalastuspainetta tai tuetaan kalastusmahdollisuuksien tasapuolista jakautumista kaupallisten kalastajien kesken. Täysimääräisen hyödyntämisen edellytys täyttyisi esimerkiksi tilanteessa, jossa silakkakiintiö on vaarassa jäädä vajaasti kalastetuksi, koska kilohailikiintiö on täyttynyt. Vaihtamalla jotain muuta kalakantaa, josta saadaan vastikkeena kilohailia, mahdollistetaan silakkakiintiön täysimääräinen hyödyntäminen. Siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kannalta kiintiövaihto voi olla edellytys toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täysimääräiselle käytölle. Alueellisen kalastuspaineen tasaamisen edellytys voisi tulla kysymykseen tilanteessa, jossa Suomi vaihtaa loheen Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella jotain muuta kiintiöityä kalakantaa. Tällöin vaihdossa saatu lohikiintiö käytettäisiin Pohjanlahdella eikä Itämeren pääaltaalla, mikä johtaisi siihen, että kalastus kohdistuisi vahvempiin lohikantoihin ja pieniin, lisääntymisen kannalta vähemmän arvokkaihin koiraslohiin (kossi), joita kansallisen kalastuskauden ja lohen nousun loppupuolella on runsaasti. Vaihto olisi omiaan lisäämään myös Pohjanlahden rannikkoalueella toimivien kaupallisten kalastajien tasapuolisia kalastusmahdollisuuksia.

8 §. *Muut kalastusrajoitukset.* Tämän luvun 5 §:ssä esitetyn kiintiöiden määrällistä tai ajallista käyttöä rajoittavan asetuksenantovaltuuden lisäksi on tarpeen säätää valtioneuvostolle ja maa- ja metsätalousministeriölle asetuksenantovaltuudet, joilla voidaan säätää tiettyä merialuetta koskevasta määräaikaisesta kalastuskiellosta, ajallisista tai määrällisistä rajoituksista pyydysten käytölle tai säätää pyydysten teknisistä ominaisuuksista. Säädettävät rajoitukset voisi-

vat koskea kaikkia tai vain tietyn pituusluokan kalastusalueita. Edellytyksenä olisi, että kiintiöiden riittävyyden turvaaminen tai niiden täysimääräinen hyödyntäminen, kalakantojen säilyttäminen ja hoitaminen, alueellisen kalastuspaineen säätely tai kaupallisten kalastajien tasapuolisten kalastusmahdollisuuksien järjestäminen edellyttäisi asetuksen antamista.

Määräaikaisesta alueellisesta kalastuskiellosta ja ajallisista, alueellisista tai määrällisistä rajoituksista kiintiöityjen tai muutoin säädeltyjen kalakantojen pyyntiin käytettävien pyydysten käytölle säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista. Määräaikainen valtioneuvoston asetuksella annettava kalastuskielto voisi koskea esimerkiksi Suomeen rekisteröityneiden kalastusalueiden lohenkalastusta Itämeren pääaltaalla. Pyydysten käyttöä koskeva maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettävä rajoitus voisi koskea esimerkiksi sillan troolauksessa käytettävää silmäkokoja.

Pykälän 2 momentissa on viittaus neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja e alakohtaan. Alakohdassa c säädetään LIS-kalastukseksi kalastuskieltoalueella ja kieltoaikana kalastaminen ja alakohdassa e kiellettyjen ja säännösten vastaisten pyydysten käyttö.

Pykälän mukaisista rajoituksista säädettäessä tulee ottaa huomioon parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 19 ja 20 artiklat. Artiklassa 19 jäsenvaltion toimenpiteiden toteuttamisvalta ulotetaan ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtiviin aluksiin unionin vesillä, mutta 20 artiklassa jäsenvaltio valtuutetaan toteuttamaan syrjimättömiä toimenpiteitä kalakantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi ja meriekosysteemin suojelutason ylläpitämiseksi tai parantamiseksi 12 meripeninkulman sisällä asianomaisen jäsenvaltion perusviivoista edellyttäen, ettei unioni ole toteuttanut erityisesti kyseistä aluetta koskevia tai erityisesti asianomaisen jäsenvaltion havaitsemaa ongelmaan puuttuvia säilyttämis- ja hoitotoimenpiteitä. Jäsenvaltion toimenpiteiden on sovittava yhteen asetuksen 2 artiklassa asetettujen yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden kanssa ja oltava vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin mukaiset toimenpiteet. Jos jäsenvaltion suunnittelemat toimenpiteet todennäköisesti vaikuttavat muiden jäsenvaltioiden aluksiin, toimenpiteet saa toteuttaa vasta sen jälkeen, kun komissiota, asianomaista jäsenvaltiota ja asianomaisia neuvoa antavia toimikuntia on kuultu toimenpideluonnoksesta. Komissio voi vielä toimenpiteen antamisen jälkeen pyytää jäsenvaltiota muuttamaan tai peruuttamaan toimenpiteen.

9 §. *Tarkempien säännösten antaminen Euroopan unionin säätämistä säilyttämistoimenpiteistä.* Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 18 artiklassa on säännökset alueellisesta yhteistyöstä säilyttämistoimenpiteitä koskien. Artiklan 8 kohdassa säädetään tilanteesta, jossa maantieteelliseen alueeseen sovellettavassa unionin säilyttämistoimenpiteessä tai monivuotisessa suunnitelmassa on annettu jäsenvaltioille valta hyväksyä asetetussa määräajassa toimenpiteitä, jotka määrittävät tuota säilyttämistoimenpidettä tarkemmin. Artiklan mukaan tällaisissa tilanteissa asianomaisten valtioiden on tehtävä tiivistä yhteistyötä kyseessä olevia tarkentavia toimenpiteitä hyväksyessään.

Jäsenvaltioiden on kuultava asianomaisia neuvoa-antavia toimikuntia ja niiden on varmistettava, että toimenpiteet perustuvat parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin ja että ne ovat yhteisen kalastuspolitiikan ja kyseisen säilyttämistoimenpiteen tai monivuotisen suunnitelman tavoitteiden mukaisia, ja vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet. Komissio on otettava mukaan jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön ja sen huomautukset on otettava huomioon. Jäsenvaltio voi hyväksyä omat kansalliset toimenpiteensä vain, jos toimenpiteen sisällöstä on päästy yhteisymmärrykseen kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden kesken. Jos komissio katsoo, että jäsenvaltion toimenpide ei vastaa säilyttämistoimenpiteessä vahvistettuja edellytyksiä, se voi asianmukaisesti perustellen pyytää asianomaista jäsenvaltiota muuttamaan toimenpidettään tai kumoamaan sen.

Pykälässä esitetään valtioneuvostolle oikeutta antaa asetuksella unionin tasolla säädetyt säilyttämistoimenpiteet ja monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä silloin kun säännösten antaminen on Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöön panemiseksi välttämätöntä. Valtuutus koskisi ainoastaan tilanteita, joissa jäsenvaltioille on unionin

säilyttämistoimenpidettä tai monivuotista suunnitelmaa koskevassa asetuksessa annettu oikeus hyväksyä tarkempia toimenpiteitä siten kuin parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 18 artiklan 8 kohdassa säädetään. Unionin säilyttämistoimenpiteissä tai monivuotisissa suunnitelmissa tarkoitettujen pyydysten teknisiä ominaisuuksia ja käyttöä koskevia säännöksiä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Alueellistamisjärjestelmä on uusi ja vaikka käytännön kokemukset siitä ovat rohkaisevia, on alueellistamista Itämeren osalta sovellettu vain kerran laadittaessa BALTFISH:n yhteistä suositusta Itämeren poisheittosuunnitelmasta, jonka komissio on sellaisenaan toimeenpannut komission delegoidulla asetuksella (EU) N:o 1396/2014 Itämeren poisheittämissuunnitelman laatimisesta. Parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 18 artiklan 8 kohdassa viitataan siihen, että kansalliset toimenpiteet pitäisi hyväksyä asetetussa määräajassa. Hyväksyminen edellyttää myös yhteisymmärrystä toimenpiteen sisällöstä asianomaisten jäsenvaltioiden kesken ja käytännössä myös komission hyväksymistä. Suomessa toimenpiteitä hyväksyttäessä ja asetuksia annettaessa tulee ottaa huomioon perustuslain 80 §, jonka mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

10 §. *Kalastusluvat.* Neuvoston ja komission valvonta-asetusten mukainen kalastuslupa annetaan aina aluskohtaisesti. Komission valvonta-asetuksessa on tarkennettu, että kalastuslupa vaatimus ei koske niitä kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkiä unionin kalastusaluksia, jotka kalastavat yksinomaan lippuvaltionsa aluevesillä. Tiettyjä kalastuksia koskevissa asetuksissa saattaa kuitenkin olla poikkeuksia säännöstä. Esimerkiksi neuvoston turska-asetuksessa lupa edellytetään vähintään kahdeksan metriä pitkältä kalastusalukselta. Neuvoston valvonta-asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetään yleisesti, missä tapauksissa lupaa edellytetään. Suomalaisten kalastusalueiden osalta oleellimmat edellytykset koskevat tällä hetkellä kalastuksen monivuotisia suunnitelmia, pyyntiponnistuksen rajoittamisohjelmaa ja tieteellisiin tarkoituksiin kalastamista.

Kalastuslupien myöntäminen liittyy kiinteästi kalastuksen valvontaan. Pykälässä esitetään, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntäisi luvat ja pitäisi niistä rekisteriä. Lupa voidaan neuvoston valvonta-asetuksen mukaan antaa ainoastaan sellaiselle alukselle, jolla on voimassa oleva kalastuslisenssi. Lupa myönnettäisiin enintään viideksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Kalastustoiminnan harjoittajien täytyy pystyä suunnittelemaan toimintaansa mahdollisimman pitkäjänteisesti, minkä takia on perusteltua myöntää mahdollisimman pitkäkestoisia lupia. Toisaalta pitkäksi ajaksi sidotut kalastusmahdollisuudet estävät uusien toimijoiden alalle tulon. Luettelo myönnettyistä kalastusluvista on komission valvonta-asetuksen 5 artiklan mukaisesti asetettava neuvoston valvonta-asetuksen 114 artiklassa tarkoitettujen verkkosivujen suojattuun osioon.

Jos kaikille hakijoille ei voida antaa lupia, ehdotetaan, että etusijalle asetettaisiin ne kalastuslisenssinhaltijat, joiden kalastusalueet ovat kyseisen lisenssinhaltijan hallinta-aikana ilmoittaneet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kyseisessä luvassa tarkoitettujen kalakantojen saaliita viimeisten viiden haettavaksi julistamista edeltävän vuoden aikana useimpien kalenterivuosien aikana. Etusija liittyisi siten hakijan aikaisempaan panostukseen kyseiseen kalastukseen, mikä todettaisiin aiemman kalastustoiminnan perusteella. Pykälään ehdotetaan myös säännöstä, joka mahdollistaisi, että enintään kymmenen prosenttia tai Euroopan unionin säännöksellä Suomelle osoitettu ja siitä jäljellä oleva lupamäärä voidaan varata hakijoille, joilla ei ole lainkaan vaatimukset täyttävää saalishistoriaa. Tällaiset hakijat asetettaisiin etusijajärjestykseen siten, että kalastusalueensa pääkoneen kilowatteina ilmaistun tehon mukainen pienin teho antaisi parhaan etusijan hakijan hyväksynnälle. Tällä tavalla voitaisiin uusille toimijoille ja pienimuotoiselle kaupalliselle kalastukselle taata pääsy luvanvaraiseen kalastukseen.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta maa- ja metsätalousministeriölle. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin luvissa tarkoitetuista kalakannoista ja sallituista pyydyksistä, myönnettävien lupien lukumäärästä, 2 momentissa tarkoitetuista

saalisilmoituksista, lupien voimassaoloalueesta ja -ajasta sekä lupien hakumenettelystä. Ilman tarvittavaa lupaa kalastaminen olisi LIS-kalastusta neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella.

11 §. *Kalastusluvan siirtäminen.* Jos kalastusalue myydään tai muutoin luovutetaan kesken luvan voimassaoloajan, pääsäännön mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtäisi luvan aluksen uudelle lisenssinhaltijalle kalastusluvan jäljellä olevaksi ajaksi. Lupaa ei kuitenkaan voida siirtää, jos kalastusalueen kansallisuus luovutuksen johdosta muuttuu. Pykälään esitetään myös osapuolille mahdollisuutta sopia kirjallisesti siitä, että lupa jää aluksen entiselle lisenssinhaltijalle. Entisellä lisenssinhaltijalla voi olla toinen kalastusalue, jolle hän haluaa luvan siirrettäväksi. Siirto toiseen alukseen ei ole aina mahdollista, sillä unionin säännöksillä luvat on saatettu sitoa aluksen ominaisuuksiin kuten vetoisuuteen tai tehoon.

3 luku. Siirrettävät käyttöoikeudet ja toimijakohtaiset kalastuskiintiöt

12 §. *Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.* Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 21 artiklassa todetaan, että jäsenvaltiot voivat perustaa kalastusoikeuksien siirtojärjestelmän. Ehdotetun lain 3 luku sisältää säännökset Suomessa käyttöön otettavalle edellä mainitulle EU-lainsäädännössä tarkoitettulle kalastusoikeuksien siirtojärjestelmälle. Koska Suomessa kalastusoikeus-käsitteellä on vakiintunut tietty käyttötarkoitus ja Suomessa käyttöön otettavaksi ehdotetussa järjestelmässä kalastusoikeus säilyisi valtiolla ja yrityksille ja ammatinharjoittajille annettaisiin käyttöoikeus Suomen kalastuskiintiöihin, ehdotetaan että Suomessa niistä käytettäisiin nimitystä siirrettävä käyttöoikeus.

Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja niihin perustuvia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän tavoitteena on merialueen kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten parantaminen ja kalastuksen järjestäminen tehokkaalla tavalla. Pykälässä esitetään siten, että Suomen kalastuskiintiöt jaettaisiin siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi merialueen kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten parantamiseksi ja kalastuksen järjestämiseksi tehokkaalla tavalla.

Silakan ja kilohailin kalastus tapahtuu pääosin pyyntiteholtaan suurilla troolialuksilla ja pienemmässä määrin rysillä. Näissä kalastusmuodoissa olisi tarpeen päästä tilanteeseen, joissa yritykset voisivat nykyisen saaliin määrästä kilpailemisen sijaan keskittyä markkinoiden tarpeiden tyydyttämiseen ja saada sitä kautta kalasta korkeampaa hintaa ja parantaa kannattavuutta. Sama pätee myös lohenkalastukseen ja lisäksi valtioneuvoston periaatepäätöksenä vuonna 2014 vahvistetun lohi- ja meritaimenstrategian lähtökohtana on, että lohenkalastuksessa otetaan käyttöön toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, jotka puolestaan edellyttävät siirrettävien käyttöoikeuksien käyttöönottoa myös lohenkalastuksessa. Siirtyminen siirrettäviin käyttöoikeuksiin perustuvaan järjestelmään turvaisi parhaiten nämä tavoitteet muun muassa Ruotsin ja Viron kokemusten valossa. Suomen turskan kalastuskiintiöt (itäinen ja läntinen) ovat määrältään pienet ja niiden hyödyntäminen on keskittynyt vain harvoille aluksille. On myös mahdollista, että turskasaaliit Suomen rannikkovesillä kasvavat merkittävästi, jolloin koko Suomen itäisen turskan kalastuskiintiö tulisi varata sivusaaliskiintiöksi, jotta välttyttäisiin erityisesti rannikkokalastuksen tarpeettomalta rajoittamiselta. Näistä syistä johtuen Suomen turskan kalastuskiintiötä ei ehdoteta jaettavaksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Järjestelmän mukaisia käyttöoikeuksia jaettaessa jaetaan valtiolle kuuluvat Suomen kalastuskiintiöiden siirrettävät käyttöoikeudet yksityisille yrityksille ja ammatinharjoittajille, joten pykälässä esitetään, että maa- ja metsätalousministeriö kansallisesta kalastuspolitiikasta ja Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta vastaavana toimivaltaisena viranomaisena jakaisi hakemusten perusteella Suomen silakan, kilohailin ja lohien kalastuskiintiöt siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.

Siirrettävät käyttöoikeudet on tarpeen varata niille yrityksille ja ammatinharjoittajille, joilla on mahdollisuus Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyödyntää niitä, joten pykälän 2 momentissa esitetään, että ne myönnetään merialueen kaupalliseen kalastuk-

seen rekisteröidyn aluksen omistaville kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille.

Maa- ja metsätalousministeriö tulee tehdä siirrettäviä käyttöoikeuksia koskeva päätös mahdollisimman nopeasti tämän lain tultua voimaan, joten pykälässä esitetään, että maa- ja metsätalousministeriö tekisi päätöksen viimeistään neljän kuukauden kuluessa ehdotetun lain voimaantulosta.

Pykälän 3 momentissa esitetään, että siirrettävät käyttöoikeudet ilmaistaisiin promilleosuuksina, sillä ne on tarpeen ilmaista tiettyinä osuuksina Suomen tiettyä kalakantaa koskevasta kalastuskiintiöstä, jotta niiden avulla voitaisiin jakaa lain 18 §:n mukaiset vuosittaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt. Promilleosuus esitetään ilmaistavaksi kahden desimaalin tarkkuudella, jotta edellä mainitut toimijakohtaiset kalastuskiintiöt voitaisiin jakaa riittävällä tarkkuudella eli silakan ja kilohailin kalastuksessa tonnin ja lohen kalastuksessa kalan tarkkuudella.

Eri kalastusmuotojen tasapuolisen kohtelun ja rysäkalastuksen toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi sekä trooli- ja rysäkalastuksen välisten siirrettävien käyttöoikeuksien siirtojen säätelyn mahdollistamiseksi pykälän 4 momentissa esitetään, että Suomen silakan kalastuskiintiöiden osalta siirrettävät käyttöoikeudet jaettaisiin erikseen troolikalastuksen ja rysäkalastuksen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin 2 momentissa tarkoitettua päätöstä koskevasta haku- ja päätösmenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

13 §. *Siirrettävien käyttöoikeuksien jakoperusteet.* Siirrettävien käyttöoikeuksien järjestelmän kannalta on erittäin tärkeää, että ne jaetaan oikeudenmukaisten ja tasapuolisten perusteiden mukaisesti. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että siirrettävät käyttöoikeudet jaettaisiin promilleosuuksina yrityksille ja ammatinharjoittajille sen mukaan, kuinka suuri kunkin yrityksen tai ammatinharjoittajan omistuksessa olevan tai olleen kalastusaluksen kyseiseen Suomen kalastuskiintiöön kuuluva saalis on ollut vuosina 2011–2015. Saalishistoriaan perustuva jako on koettu yritysten ja ammatinharjoittajien keskuudessa selvästi oikeudenmukaisimmaksi jakoperusteeksi. Myös muissa maissa vastaavien järjestelmien jakoperusteena on aina ollut saalishistoria. Yritystoiminnan tilapäisten häiriöiden, esimerkiksi sairauden tai aluksen moottorin hajoamisen, vaikutusten vähentämiseksi pykälässä esitetään, että kultakin yritykseltä tai ammatinharjoittajalta otetaan viiteajanjaksolta 2011–2015 mukaan ne kolme vuotta, joina kyseisen yrityksen tai ammatinharjoittajan saaliit ovat olleet suurimmat.

Lohen kalastuksessa Perämerellä erityisesti leveyspiirin 65°30'N pohjoispuolella on monia erityispiirteitä. Alueella on muun muassa ns. Kemijoen terminaalialue, jolla lohenkalastus on ollut sallittu aiemmin ja useammalla pyydyksellä kuin muilla alueilla. Tämä on koettu epäoikeudenmukaiseksi kyseisten alueiden ulkopuolella kalastavien taholta. Toisaalta lievemmillä säätelyllä on mahdollistettu nimenomaan pyydettyjen tarkoitettujen rakennettujen jokien velvoiteistutuslohien hyödyntäminen, joten lievemmästä säätelystä saatua hyötyä ei ole perusteltua vähentää kokonaan saalishistoriasta. Lievemmän säätelyn aiheuttaman hyödyn oikeudenmukaiseksi huomioon ottamiseksi pykälässä esitetään, että lohen kalastuksessa leveyspiirin 65°30'N pohjoispuolella ennen 25 päivänä kesäkuuta pyydetystä saaliista lasketaan mukaan saalishistoriaan 80 prosenttia. Lohenkalastuksen aloitusaika terminaalialueen ulkopuolella on ollut pitkään 25 kesäkuuta. Jotta lohenkalastuksessa vältettäisiin siirrettävien käyttöoikeuksien liiallinen sirpaloituminen ja hallinnollinen työ, pykälässä esitetään, että lohen kalastuksessa siirrettäviä käyttöoikeuksia ei jaeta, mikäli kolmen parhaan vuoden saaliin keskiarvo on alle 10 lohta.

Euroopan unionin lainsäädännössä saatetaan muuttaa Suomen kalastuskiintiöitä koskevia kiintiöalueita. Esimerkiksi Itämeren lohen monivuotista hoitosuunnitelmaa koskevassa komission ehdotuksessa on esitetty vain yhtä lohen kiintiöaluetta. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että mikäli Euroopan unionin päätöksellä muutetaan silakkaa, kilohailia tai lohta koskevia kiintiöalueita, maa- ja metsätalousministeriö jakaa päätöksellään kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävät käyttöoikeudet uudelleen siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille voimas-

sa olevien siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettujen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden osoittamassa suhteessa.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää siirrettävien käyttöoikeuksien 2, 3 ja 4 momenttien edellyttämien tietojen selvittämistä koskevista menettelyistä ja tarkemmista laskentamenettelyistä.

14 §. *Siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymisen rajoittaminen.* Avoimen kilpailun varmistamiseksi ja mahdollisesti syntyvän määräävän markkina-aseman aiheuttamien kielteisten vaikutusten välttämiseksi on tarpeen rajoittaa siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymistä. Myös muiden maiden, erityisesti Islannin ja Tanskan, kokemusten perusteella yritystoiminnan hallitsematon keskittyminen voi johtaa markkinoiden kannalta kalan tarjonnan yksipuolistumiseen ja siltä osin kannattavan kalastus- tai jalostustoiminnan loppumiseen. Näistä seikoista johtuen pykälässä esitetään että yhdellä siirrettävän käyttöoikeuden haltijana toimivalla yrityksellä tai ammatinharjoittajalla voisi olla hallussaan enintään 150,00 promillea kustakin Suomen kalastuskiintiötä koskevista siirrettävistä ja ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Yritykseksi rinnastettaisiin saman omistajan omistuksessa olevien yritysten muodostama konserni tai yhteenliittymä.

15 §. *Siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaolo ja niiden jatkaminen.* Siirrettävien käyttöoikeuksien järjestelmän tavoitteena on mahdollistaa pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen yritys-toiminnan kehittäminen. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että siirrettävät käyttöoikeudet olisivat voimassa kymmenen kalenterivuoden ajan.

Edellä mainittujen perusteiden mukaisesti on tärkeää, että maa- ja metsätalousministeriö jatkaa siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaoloaikaa riittävän varhaisessa vaiheessa ennen niiden umpeutumista. Voimassaolon jatkamisen katsotaan edellyttävän siirrettävän käyttöoikeuden haltijan kirjallista hakemusta, millä tämä ilmaisee halunsa jatkaa toimintaansa järjestelmän mukaisesti. Pykälässä esitetään näistä seikoista johtuen, että maa- ja metsätalousministeriö myöntäisi viimeistään viisi vuotta ennen siirrettävän käyttöoikeuden voimassaolon päättymistä siirrettävän käyttöoikeuden voimassaololle viiden vuoden jatkoajan siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kirjallisten hakemusten perusteella.

Jos siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei osoita kiinnostusta jatkaa toimintaansa järjestelmän mukaisesti, on perusteltua, että siirrettävät käyttöoikeudet palautuvat valtiolle, joka jakaa ne uudelleen aktiivisille yrityksille ja ammatinharjoittajille Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen käytön varmistamiseksi. Pykälässä esitetään siten, että mikäli haltija ei hae siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaolon jatkamista 2 momentin mukaisessa määräajassa, käyttöoikeudet palautuvat valtiolle alkuperäisen voimassaoloajan umpeuduttua.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin määrätä menettelystä jatkoajan hakemiseksi sekä valtiolle 3 momentin perusteella palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamisesta uudelleen yrityksille ja ammatinharjoittajille.

16 §. *Siirrettävien käyttöoikeuksien siirtäminen.* Siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevan järjestelmän tavoitteena on mahdollistaa yritystoiminnan pitkäjänteinen ja optimaalinen suunnittelu. Yksi edellytys tälle on mahdollistaa siirrettävien käyttöoikeuksien siirtäminen yritysten ja ammatinharjoittajien välillä mahdollisimman vapaasti joko vastikkeellisesti tai vastikkeetta. Valtio ei kontrolloi sinänsä siirron taustalla olevaa toimea, vaan tarkistaa seuraavissa momenteissa olevien edellytysten täyttymisen ja että siirrettäviä käyttöoikeuksia ei siirretä toimijoille, jotka eivät voi harjoittaa siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettavien toimijakohtaisten kiintiöiden hyödyntämistä. Pykälässä esitetään siten, että siirrettävän käyttöoikeuden haltijalla on oikeus siirtää siirrettävä käyttöoikeus kokonaan tai osittain 12 §:n 2 momentin mukaiselle yritykselle tai ammatinharjoittajalle jäljempänä säädetyin edellytyksin.

Siirrettävän käyttöoikeutta ei saa siirtää, mikäli se johtaisi keskittymisen rajoittamiseksi asetetun siirrettävän käyttöoikeuden 150,00 promillen enimmäismäärän ylittymiseen. Pykälässä esitetään siten, että siirrettävää käyttöoikeutta ei voisi siirtää yritykselle tai ammatinharjoittajalle, jos siirron seurauksena edellä 14 §:ssä säädetty enimmäismäärä ylittyisi.

Siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevaa järjestelmää vastaavissa järjestelmissä muissa maissa, erityisesti Islannissa ja Tanskassa, on tapahtunut markkinoiden kannalta ei-toivottua keskittymistä pienimuotoisesta rannikkokalastuksesta troolikalastukseen. Syynä on ollut pääasiassa suurten trooliryitysten kyky ostaa pienien yritysten käyttöoikeudet. Tämän vuoksi silakan rysäkalastuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi pykälässä esitetään, että silakan rysäkalastuksen siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei saisi siirtää käyttöoikeutta troolikalastuksen siirrettäväksi käyttöoikeudeksi.

Lohen kalastuksessa on tarkoitus jakaa siirrettävät käyttöoikeudet jaon oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden varmistamiseksi myös melko pienen kalastushistorian, vähintään kymmenen lohta, omaaville yrityksille tai ammatinharjoittajille. Koska kalastuslain 88 §:n mukainen 2 ryhmän kaupalliseksi kalastajaksi voi rekisteröityä ilman vaatimusta harjoittaa aktiivisesti kaupallista kalastusta, rajoittamaton mahdollisuus siirtää lohen siirrettäviä käyttöoikeuksia kaikille kaupallisille voisi johtaa Suomen lohen kalastuskiintiön vajaakäyttöön ja sen sirpaloitumiseen entistä pienemmiksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että lohen kalastuksessa siirrettävän käyttöoikeuden haltija saisi siirtää siirrettävän käyttöoikeuden vain kalastuslain 88 §:n mukaiselle 1 ryhmän kaupalliselle kalastajalle. Lisäperusteluna säännökselle on se, että lohi- ja meritaimenstrategiaan kirjattua tavoitetta varata isorysän käyttö vain 1 ryhmän kaupallisille kalastajille on mahdoton toteuttaa oikeudenmukaisella tavalla, mutta tämä pykälän kohta palvelisi lohi- ja meritaimenstrategiaan kirjattua tavoitetta edistää erityisesti 1 ryhmän kaupallisten kalastajien toimintaedellytyksiä lohen kalastuksessa.

Pykälän mukaan siirrettävän käyttöoikeuden haltijan ja sen yrityksen tai ammatinharjoittajan, jolle siirrettävä käyttöoikeus siirretään, olisi haettava siirtoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka vahvistaa ja merkitsee siirron 24 §:n mukaiseen tietojärjestelmään.

Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen hyödyntämisen varmistamiseksi on tärkeää varmistaa, että siirrettävän käyttöoikeuden haltijat ovat mahdollisimman aktiivisia. Tästä johtuen pykälässä on nimenomaisesti esitetty, että kuolin- tai konkurssipesä voisi siirtää toimijakohtainen kiintiön samoilla edellytyksillä kuin kuollut tai konkurssiin asetettu toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin määrätä siirrettävän käyttöoikeuden siirtämistä koskevan hakemuksen sisällöstä ja siirtoon liittyvästä menettelystä.

17 §. *Aloittavien kaupallisten kalastajien ei-siirrettävät käyttöoikeudet.* Kaupallisessa kalastuksessa yrittäjien keski-ikä on korkea ja uusien yrittäjien rekrytoituminen alalle on edellytys erityisesti pienimuotoisen rannikkokalastuksen jatkuvuudelle, joten uusien yrittäjien alalle tuloa varten tarvitaan kannustimia. Toisaalta kannustimien vaatimusten tulee olla riittävän tiukat, etteivät ne kannusta alalle keinottelijoita, joiden tavoitteena olisi vain järjestelmästä hyötyminen ilman pitkäjänteistä kalastustoimintaa. Keinottelun välttämiseksi aloittavien kaupallisten kalastajien käyttöoikeudet olisivat käyttöoikeuden osuuden suuruuden osalta rajoitettuja, määräaikaaisia, ei-siirrettäviä ja ne voitaisiin jakaa vain 1 ryhmään rekisteröityneelle aloittavalle kaupalliselle kalastajalle. Lisäksi edellytettäisiin, että aloittava kaupallinen kalastaja hakee ei-siirrettävää käyttöoikeutta kirjallisesti. Näistä seikoista johtuen pykälässä esitetään, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi jakaa kirjallisen hakemuksen perusteella kalastuslain 88 §:n mukaisesti 1 ryhmään rekisteröityneelle aloittavalle kaupalliselle kalastajalle enintään viideksi kalenterivuodeksi silakan rysäkalastukseen tai lohen kalastukseen yritys- tai ammatinharjoittajakohtaisen ei-siirrettävän käyttöoikeuden, jonka suuruus vastaa enintään kahta promillea kyseisestä Suomen silakan tai lohen kalastuskiintiöstä.

Ei-siirrettävien käyttöoikeuksien tarkoituksena on toimia määräaikaisena kannustimena aloittavalle kaupalliselle kalastajalle, mutta samalla on tavoitteena, että ei-siirrettävien käyttöoikeuksien järjestelmä ei rajoita merkittävästi siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden mahdollisuuksia hyödyntää omia käyttöoikeuksiaan. Tästä johtuen on tarpeen asettaa yläraja sille, kuinka suuri osuus Suomen kalastuskiintiöstä voidaan jakaa ei-siirrettävinä kiintiöinä. Tämän

perusteella pykälässä esitetään, että ei-siirrettävinä käyttöoikeuksina voitaisiin yhteensä jakaa kustakin Suomen silakan ja lohen kalastuskiintiöstä enintään määrä, joka vastaa neljää prosenttia kyseisen Suomen kalastuskiintiön kokonaismäärästä. Pykälässä esitetään lisäksi, että ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettavat toimijakohtaiset kalastuskiintiöt vähennetään kyseisten Suomen kalastuskiintiöiden määrästä ennen siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettavien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakamista samalla tavalla kuin 18 §:n 2 momentin mukaiset erilliset kalastuskiintiöt.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin määrätä aloittaville kalastajille jaettavien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien hakumenettelystä, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä, sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

18 §. *Toimijakohtaiset kalastuskiintiöt.* Siirrettävät ja ei-siirrettävät käyttöoikeudet antavat oikeuden kalastaa tietyn osuuden Suomen kalastuskiintiöistä. Varsinainen mahdollisuus kalastaa syntyy, kun Suomen vuosittainen kalastuskiintiö jaetaan siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden osoittaman promilleosuuden perusteella kalenterivuositaiseksi toimijakohtaiseksi kalastuskiintiöksi. Pykälässä esitetään siten, että siirrettävä ja ei-siirrettävä käyttöoikeus oikeuttaisi kalastamaan sen mukaisen promilleosuuden Suomen kalastuskiintiöstä kalenterivuotta koskevan toimijakohtaisen kalastuskiintiön puitteissa.

Toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä jaettaessa periaatteena on, että kaikki Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt jaetaan yrityksille ja ammatinharjoittajille. Pykälässä esitetään siten, että Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt jaetaan kokonaisuudessaan kalenterivuotta koskeviksi toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi. Periaatteesta on tarpeen poiketa 17 §:ssä mainittujen aloittavien kaupallisten kalastajien osalta sekä tietyissä muissa tapauksissa, ettei jouduta rajoittamaan tiettyjen kalastusmuotojen toimintaa kohdelajin kiintiön puuttumisen takia, kuten silakan verkkokalastuksessa, tai sivusaaliina saatavan kalan takia, esimerkiksi silakan rysäkalastuksen yhteydessä saatava kilohaili ja maivan troolauksen yhteydessä saatava silakka. Näillä perusteilla pykälässä esitetään, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin jättää jakamatta määrältään vähäisiä erillisiä kalastuskiintiöitä Suomen kalastuskiintiöitä hyödyntävien eri kalastusmuotojen toimintaedellytysten ja sivusaaliita koskevien tarpeiden turvaamiseksi. Merialueen lohen kalastuksessa erillisten kalastuskiintiöiden asettaminen erityisesti rysäkalastukseen voisi johtaa toimijakohtaisen kalastuskiintiöjärjestelmän ulkopuolisen lohen kalastuksen merkittävään ja jopa tarkoitukselliseen lisääntymiseen. Tämä puolestaan voisi johtaa tilanteeseen, jossa koko rannikkokalastus, jossa on merkittävä mahdollisuus saada lohta sivusaaliina, jouduttaisiin sulkemaan erillisen kalastuskiintiön täyttymisen takia. Tällaisen tilanteen välttämiseksi pykälässä esitetään, että merialueelta pyydettyjen lohien ensimyynti olisi sallittu vain toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle ja muiden kaupallisten kalastajien tulee vapauttaa lohet rysäkalastuksessa. Valtioneuvoston lohi- ja meritaimenstrategiaa koskevan periaatepäätöksen toimenpiteiden tasapainoiseksi toteuttamiseksi pykälässä esitetään, että lohet olisi merkittävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta saadun tunnusteen avulla siten, että voidaan tunnistaa kenen toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä lohi on peräisin. Merkinnällä pyritäisiin myös vähentämään sääntöjen vastaista kalastusta ja kalan myyntiä.

Toimijakohtaisten kiintiöiden jako on vuosittainen mekaaninen toimenpide, joka edellyttää taustatiedoksi tiedot Itämeren kiintiöasetuksen mukaisista seuraavaa kalenterivuotta koskevista Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä, voimassaolevista siirrettävistä ja ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista sekä 2 momentin mukaisista erillisistä kalastuskiintiöistä. 24 §:n mukaiseen tietojärjestelmään tallennettavista tiedoista, mukaan lukien siirrettäviä ja ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevat tiedot, vastaava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa vuosittain päätöksellään toimijakohtaiset kalastuskiintiöt ilman hakemusta, sillä viranomaisilla on hallussaan kaikki vahvistamiseen tarvittavat tiedot. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekisi tarpeettoman hallinnollisen työn välttämiseksi kaikista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä yhden julkisen vahvistamispäätöksen, joka saatetaan tiedoksi kaikille siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille. Pykälässä esitetään, että elinkeino-,

liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaisi päätöksellään ilman hakemusta toimijakohtaiset kalastuskiintiöt vuosittain Itämeren kiintiöasetuksen julkaisemisen jälkeen. Päätös sisältäisi kaikki Suomen kalastuskiintiöitä koskevat siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetut toimijakohtaiset kalastuskiintiöt.

Koska Itämeren kiintiöasetusta, jossa vahvistetaan Suomen seuraavaa kalenterivuotta koskevat silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt ei välttämättä saada hyväksyttyä ennen vuoden vaihdetta, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle varattava mahdollisuus vahvistaa määrältään rajoitetut väliaikaiset toimijakohtaiset kiintiöt, jotta kalastustoiminta voi jatkua tarvittaessa heti vuoden alussa. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että mikäli toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä ei voida vahvistaa vuoden loppuun mennessä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi vahvistaa seuraavaa vuotta koskevat väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, joiden määrä voisi olla enintään puolet kuluvaan vuoden toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin määrätä: mitä kalakantoja ja kalastusmuotoja 2 momentissa tarkoitetut erilliset kalastuskiintiöt koskevat; erillisten kalastuskiintiöiden suuruudesta ja suuruuden laskentaperusteista; erillisten kalastuskiintiöiden pyyntiä koskevista rajoituksista; tietyllä alueella tai tietyssä aikana kaupallista kalastajaa kohden otettavan lohisaaliin enimmäismäärästä; lohisaaliin koostumusta koskevista rajoituksista; toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevasta saaliin merkitsemistä koskevista menettelyistä; sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 3 momentissa tarkoitetun päätöksen sisällöstä ja siihen liittyvästä menettelystä.

Eri kalastusmuotojen kehittymisen edistämiseksi, esimerkiksi lohenkalastuksen myynnin sääntelemiseksi ja Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen hyödyntämisen varmistamiseksi on tietyissä tapauksissa tarve asettaa erilaiset velvoitteet eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille ja toisaalta toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden järjestelmään kuuluville ja kuulumattomille kaupallisille kalastajille. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että 5 momentissa tarkoitettuja asetuksia annettaessa voidaan niiden mukaiset velvoitteet asettaa erilaisina eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille.

19 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtäminen.* Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden osalta lähtökohtana on, että niiden haltija saa vapaasti siirtää ilman viranomaisen hyväksyntää toimijakohtaisten kalastuskiintiönsä kokonaan tai osittain sellaiselle toimijakohtaisten kalastuskiintiön haltijalle, joka on rekisteröitynyt 25 §:n mukaiseen tietojärjestelmään. Lähtökohtana olisi toimijakohtaisten kalastuskiintiön siirtäminen sähköiseen tunnistamiseen perustuvassa sähköisessä järjestelmässä. Siirtymävaiheessa olisi tarpeen järjestää siirrot joustavan ilmoitusmenettelyn kautta. Mahdollisuus joustaviin, ilman viranomaisen hyväksyntää tapahtuviin, siirtoihin on tarpeen, sillä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirrolla saattaa olla kiire esimerkiksi tahattomassa toimijakohtaisten kalastuskiintiön ylitystilanteessa. Pykälässä esitetään siten, että toimijakohtaisten kalastuskiintiön haltija saa siirtää toimijakohtaisten kalastuskiintiön kokonaan tai osittain 25 §:n mukaiseen tietojärjestelmässä olevalle rekisteröityneelle yritykselle tai ammatinharjoittajalle.

Siirrettävien käyttöoikeuksien siirtämiseen verrattuna toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtämiselle on tarpeen asettaa huomattavasti vähemmän rajoitteita. Esimerkiksi siirtoja silakan rysä- ja troolikalastuksen välillä ei ole tarpeen rajoittaa. Lohen kalastuksessa on kuitenkin tarpeen rajoittaa siirtomahdollisuudet siten, että toimijakohtaisten kalastuskiintiön voi siirtää vain 1 ryhmän kaupalliselle kalastajalle, jotta voidaan välttää toimijakohtaisten kiintiöiden sirpaloituminen ja Suomen lohen kalastuskiintiöiden mahdollinen vajaa hyödyntäminen ja edistää päätoimisten rannikkokalastajien toimintaedellytyksiä. Pykälässä esitetään siten, että lohen kalastuksessa toimijakohtaisten kalastuskiintiön haltija saa siirtää toimijakohtaisten kalastuskiintiön vain 25 §:n mukaiseen tietojärjestelmässä olevalle yritykselle tai ammatinharjoittajalle, joka on rekisteröity kalastuslain 88 §:n mukaiseen 1 ryhmän kaupalliseksi kalastajaksi.

Jos kalastuskiintiön haltija siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön tai osan siitä yritykselle tai ammatinharjoittajalle, joka ei ole 25 §:n mukaiseen tietojärjestelmässä, haltijan ja sen yrityksen tai ammatinharjoittajan, jolle toimijakohtainen kalastuskiintiö siirretään, siirrolle olisi pykälän mukaan haettava vahvistus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta joka toteaisi 12 § 2 momentin edellytysten täyttyminen. Tässäkin tapauksessa lähtökohtana on toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtäminen ja vahvistaminen sähköiseen tunnistamiseen perustuvassa sähköisessä järjestelmässä. Siirtymävaiheessa on tarpeen järjestää siirrot joustavan ilmoitusmenettelyn kautta. Haettu siirto toteutuisi pykälän mukaan samalla, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa ja merkitsee siirron 25 §:n mukaiseen tietojärjestelmään.

Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen mukaan Suomi voi siirtää enintään kymmenen prosenttia käyttämättä jääneistä Suomen silakan ja kilohailin kalastuskiintiöistä käytettäväksi seuraavana vuonna. Itämeren kiintiöasetuksessa voidaan myös asettaa muu prosenttiluku, jonka mukainen osa Suomen kiintiöstä voidaan siirtää käytettäväksi seuraavana vuonna. Nämä joustomahdollisuudet on tarpeen antaa myös yrityksille ja ammatinharjoittajille elinkeinotoiminnan pitkäjänteisen kehittämisen edistämiseksi. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että siirrettävän käyttöoikeuden haltija voisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman määräajan kuluessa hakea elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta enintään kymmenen prosentin tai Itämeren kiintiöasetuksessa määritellyn muun osuuden siirtämistä kuluva kalenterivuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään seuraavalle kalenterivuodelle niiden kalakantojen osalta, joille on määriteltä kyseinen siirtomahdollisuus Itämeren kiintiöasetuksessa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ottaisi 21 §:n 1 momentin mukaisessa päätöksessä huomioon siirrettävän käyttöoikeuden haltijan määräaikaan mennessä tekemän hakemuksen.

Mikäli siirrettävän käyttöoikeuden haltija tietää jo etukäteen, että hän ei tule jostain syystä hyödyntämään sen perusteella jaettavaa toimijakohtaista kalastuskiintiötä lainkaan tai osittain, eikä halua maksaa sitä koskevaa käyttömaksua, on perusteltua varata tällaiselle siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle mahdollisuus tietyn määräajan kuluessa luopua siitä kirjallisella hakemuksella. Tavoitteena on tässäkin tapauksessa, että hakemukset mahdollisimman suurelta osin tehtäisiin sähköisessä järjestelmässä. Pykälässä esitetään siten, että Siirrettävän käyttöoikeuden haltija voisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman määräajan kuluessa luopua kirjallisella hakemuksella seuraavan kalenterivuoden siirrettävän käyttöoikeutensa perusteella jaettavasta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään kokonaan tai osittain. Pykälässä esitetään myös, että se osuus, josta haltija luopuu, jaettaisiin muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa.

Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen hyödyntämisen varmistamiseksi on tärkeää varmistaa, että siirrettävän käyttöoikeuden haltijat ovat mahdollisimman aktiivisia. Tästä johtuen pykälässä on esitetty, että kuolin- tai konkurssipesä voi siirtää toimijakohtainen kiintiön samoilla edellytyksillä kuin kuollut tai konkurssiin asetettu toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin määrätä 2-5 momenttien mukaisista toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtämis-, haku- ja päätöksentekomenettelyistä.

20 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksu.* Suomen kalastuskiintiöiden käyttöoikeuksia jaettaessa siirretään valtiolle kuuluvat Suomen kalastuskiintiöitä koskevat siirrettävät käyttöoikeudet yksityisille yrityksille tai ammatinharjoittajille. Koska kyseessä on merkittävän taloudellisesti hyödynnettävissä olevan käyttöoikeuden luovutus ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden valvonnasta aiheutuu valtiolle lisäkustannuksia, tulee siirrettävän käyttöoikeuden käytön olla yrityksille ja ammatinharjoittajille vastikkeellinen. Koska koko järjestelmän käyttöönoton tavoitteena on toisaalta kaupallisen kalastuksen kannattavuuden parantaminen, tulee käyttömaksujen olla kohtuullisia. Tästä johtuen käyttömaksut kerätään vuosittaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jaon yhteydessä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden

suuruuden perusteella ja maksun suuruus määräytyy euroina tonnilta tai euroina lohelta. Mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei maksa käyttömaksua vaaditun menettelyn mukaisesti, on perusteltua, että toimijakohtainen kiintiö palautuu valtiolle. Pykälässä esitetään näiden seikkojen perusteella, että toimijakohtaisista kalastuskiintiöiden käytöstä perittäisiin maksu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan jakopäätöksen yhteydessä. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan olisi suoritettava käyttömaksu ennen kuin ryhtyy hyödyntämään toimijakohtaista kalastuskiintiötään. Käyttömaksun suuruus määräytyisi toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden suuruuden, tonnin tai lohimäärän, perusteella. Mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei maksaisi käyttömaksua eräpäivään mennessä, siitä lähetettäisiin haltijalle maksumuistutus, jossa määrättäisiin uusi eräpäivä. Jos haltija ei maksaisi käyttömaksua uuteen eräpäivään mennessä, palautuisi toimijakohtainen kalastuskiintiö takaisin valtiolle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tulisi voida tilanteen mukaan järjestää tarjouskilpailun valtiolle palautuneista kalastusmahdollisuuksista. Pykälässä esitetään siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaisi valtiolle palautuneen toimijakohtaisen kalastuskiintiön tarjouskilpailun perusteella siitä suurimman tarjouksen tehneelle tai tehneille siirrettävien käyttöoikeuksien tai toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoille.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tonni- ja kalakohtaisten käyttömaksujen suuruudesta sekä menettelystä valtiolle palautuneiden toimijakohtaisten kiintiöiden jakamisesta tai tarjoamisesta uudelleen yrityksille ja ammatinharjoittajille.

21 §. *Suomen kalastuskiintiöihin tehtävien muutosten vaikutus toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin.* Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen artiklan 18(9) perusteella jäsenvaltiot voivat purkamisvelvoitteen alaisten kalakantojen (silakka, kilohaili, lohi ja turska) osalta sallia lisämäärien purkamisen edellyttäen, että määrät ovat enintään 10 prosenttia kyseiselle jäsenvaltiolle myönnetystä kiintiöstä. Lisämäärien osalta sovelletaan neuvoston valvonta-asetuksen 105 artiklaa, jonka mukaan komissio alentaa seuraavana vuonna tai seuraavina vuosina kiintiönsä ylittäneen jäsenvaltion käytettävissä olevaa vuotuista kiintiötä erityisen taulukon mukaisesti, jossa 10 prosenttia suuremmat ylitykset vähennetään kertoimella. Lisäksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 847/96 TACien ja kiintiöiden vuosittaiseen hallinnoimiseen liittyvien lisäedellytysten käyttöönottoamisesta perusteella jäsenvaltio voi vuosittain lokakuun loppuun mennessä pyytää komissiolta, että sille vahvistetusta kalastuskiintiöstä siirretään enintään 10 prosenttia seuraavalle kalastusvuodelle. Tämän johdosta Suomen kalastuskiintiöiden kokoa muutetaan vuosittain rutiininomaisesti komission asetuksilla kesken kalenterivuoden. Tämän mekanismin huomioon ottamiseksi on tarpeen säätää, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tässä tilanteessa muuttaa 18 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaa päätöstään vastaavasti. Pykälän mukaan 19 §:n 3 momentin mukaiset siirrettävän käyttöoikeuden haltijoiden hakemat siirrot toteutettaisiin niitä koskevien päätösten mukaisesti ja muut muutokset jaettaisiin siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaisten osuuksien suhteessa. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön suurentamisesta ei kuitenkaan perittäisi uutta 20 §:n mukaista käyttömaksua, koska kyseiset käyttömaksut on jo kertaalleen suoritettu. Käyttömaksuja ei toimijakohtaisen kalastuskiintiön pienentämisestä palautettaisi, koska pienentäminen olisi seuraus edellisen vuoden ylityksestä, jonka osalta haltija on saanut vastineen käyttömaksulle. Komission päätöksen lisäksi Suomen kalastuskiintiö voi muuttua myös sen johdosta, että neuvosto muuttaisi kuluvaan kalastusvuotta koskevaa Itämeren kiintiöasetustaan. Tämä voisi tapahtua kalakannassa tapahtuneen muutoksen huomioon ottamiseksi.

Pykälään sisältyisi 2 momentti asetuksenantovaltuudesta säätää menettelystä Euroopan unionin neuvoston tai komission Suomen kalastuskiintiön pienentämisestä tai suurentamisesta kesken kalenterivuotta tekemän päätöksen huomioon ottamiseksi toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden määrissä.

22 §. *Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudesta hyödyntää niiden perusteella määrätty toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä mahdollisimman täysimääräisesti tai siirtämään ne muiden yritysten tai ammatinharjoittajien hyödynnettäväksi 19 §:n mukaisesti. Kyseinen hyödyntämisvelvoite on tarpeen asettaa, jotta Suomen kalastuskiintiöt tulevat hyödynnetyiksi eivätkä toimijakohtaiset kalastuskiintiöt jäisi tai kerääntyisi sellaisille haltijoille, jotka eivät toimi aktiivisina kaupallisina kalastajina. Hyödyntämisvelvoite täydentyisi 2, 3 ja 6 momenteissa olevalla käyttämättömän tai vain vähän käytetyn toimijakohtaisen kalastuskiintiön menettämällä valtiolle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin seuraamuksista tilanteessa, jossa haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai 19 §:n mukaisesti siirrä siitä mitään osaa muille yrityksille tai ammatinharjoittajille sekä pykälän 3 momentissa tilanteessa, jossa haltija käyttää tai siirtää siitä vähemmän kuin puolet. Ensin mainitussa tilanteessa siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessa valtiolle ja jälkimmäisessä tapauksessa puolet siitä. Kahden vuoden käyttämättömyys tai vähäinen käyttö koskisi vain sellaista Suomen kalastuskiintiöiden hyödyntämisen kannalta epätarkoituksenmukaista käyttäytymistä, jossa haltija ei kahtena vuonna olisi edes siirtänyt toimijakohtaista kalastuskiintiötään toiselle.

Koska valtiolle palautuneiden käyttöoikeuksien jakaminen muille kuin siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille ei vähentäisi siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden osuutta Suomen kalastuskiintiöistä, on perusteltua tarjota niitä tiukkojen edellytysten mukaisesti ensisijaisesti alalle tulleiden aloittavien kaupallisten kalastajien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien muuttamiseksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Tästä johtuen pykälän 4 momentissa esitetään, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaisi 2 ja 3 momenttien ja 15 §:n perusteella valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet asettamansa määräajan kuluessa saapuneiden hakemusten perusteella niille 17 §:n mukaisille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jotka olisivat vähintään kahden vuoden ajan kaikkina vuosina hyödyntäneet vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetuista toimijakohtaisista kiintiöistään. Kyseisen momentin perusteella jaettava siirrettävä käyttöoikeus voisi olla suuruudeltaan enintään kaksinkertainen hakijan ei-siirrettävään käyttöoikeuteen verrattuna. Mikäli valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riittäisi kaikkien edellä mainitut vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, hakijat asetettaisiin etusijajärjestykseen ensisijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden keston ja toissijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden hyödyntämisprosentin mukaan.

Pykälän 5 momentissa esitetään, että mikäli valtiolle edellä 2 ja 3 momenttien ja 15 §:n perusteella palautunutta siirrettävää käyttöoikeutta jäisi jäljelle 4 momentin mukaisen jaon jälkeen, jaettaisiin jäljelle jäävä osuus muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa 14 §:n mukaisin rajoituksin.

Pykälän 6 momentti sisältäisi 2 momenttia vastaavan säännöksen ei-siirrettävän käyttöoikeuden palautumisesta kokonaisuudessa valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään.

Pykälään sisältyisi viimeinen 7 momentti asetuksenantovaltuudesta säättää menettelystä valtiolle 2 ja 3 momenttien perusteella palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi yrityksille ja ammatinharjoittajille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi tilanteen mukaan järjestää tarjouskilpailun valtiolle palautuneista kalastusmahdollisuuksista.

23 §. *Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä.* Siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kiintiöiden käyttöönoton tarkoitus on siirtää vastuu kalastusmahdollisuuksien käytöstä kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille. Yksittäisten toimijakohtaisten kiintiöiden ylitykset voivat johtaa, mikäli kaikki yritykset käyttävät toimijakohtaiset kiintiönsä täysimääräi-

sesti, kansallisen kalastuskiintiön ylitykseen, mistä seuraa sanktio Suomelle valtiona. Tästä johtuen toimijakohtaisten kiintiöiden ylitykset tulee välttää ja ylityksen tapahtuessa seuraamukset tulee kohdistaa oman toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä ylittäneeseen yritykseen tai ammatinharjoittajaan. Pykälässä säädettäisiin toimijakohtaisen kiintiön haltijan velvollisuuksista ja seuraamuksista niiden noudattamatta jättämisestä. Pykälän 1 momentissa olisi velvollisuus kalastustoiminnan järjestämiseksi ja haltijan toimijakohtaisen kalastuskiintiön hyödyntämiseksi niin, etteivät saaliit ylitä toimijakohtaista kalastuskiintiötä.

Pykälän 2 momentissa kiellettäisiin kaupallisilta kalastajilta Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöiden kalastaminen ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä, lukuun ottamatta 18 §:n 2 momentin mukaisia erillisiä kalastuskiintiöitä. Erillisistä kalastuskiintiöistä annettaisiin tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella, jolla määrättäisiin, että erilliset kalastuskiintiöt koskevat sellaisia kalastusmuotoja, joita ei säädellä toimijakohtaisilla kalastuskiintiöillä. Nämä ovat esimerkiksi silakan ja kilohailin verkkokalastus sekä kilohailin sivusaaliit rysäkalastuksessa. Lisäksi momentissa tarkennettaisiin yllä olevaa kohtaa siten, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei saa kalastaa kyseistä Suomen kalastuskiintiötä, jos haltijan sitä koskeva toimijakohtainen kalastuskiintiö on täyttynyt. Momentissa määrättäisiin myös, että kalastus olisi heti keskeytettävä, mikäli on ilmeistä, että toimijakohtainen kalastuskiintiö olisi täyttynyt. Käytännössä tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että pyyntimatka tulee keskeyttää jos saaliit täyttävät toimijakohtaisen kalastuskiintiön. Pyyntimatkalle ei myöskään tule lähteä, jos on todennäköistä, että siitä saatava saalis ylittäisi toimijakohtaisen kalastuskiintiön.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että kaupallinen kalastaminen ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä tai toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittäminen johtaisi Maaseutuviraston määräämään seuraamuksen vakavasta rikkomuksesta seuraamus- ja valvontalain 1188/2014 51 ja 52 §:n mukaisesti. Teko olisi vakava rikkomus samalla tavalla kuin kalastaminen Suomen kiintiön täytyttyä. Käytännössä pienin rangaistus vakavasta rikkomuksesta on 2000 euroa.

Pykälän 4 momentissa olisi säännös siitä, että kun toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittänyt toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija on myös siirrettävän käyttöoikeuden haltija, vähennettäisiin ylitystä vastaava määrä siirrettävän käyttöoikeuden haltijan seuraavan vuoden kyseisestä toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä ja kyseinen osuus toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä palautuisi valtiolle. Tällä tavalla varmistettaisiin, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittäminen vähennetään asianmukaisesti seuraavan kalastusvuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä siten, että mahdollinen ylitys voidaan aina vähentää siirrettävän käyttöoikeuden haltijalta ilman Suomen valtiolle koituvia vaikutuksia.

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden optimaalisen käytön varmistamiseksi on tarpeen antaa säännös, jonka nojalla kaupallinen kalastaja voi varmistaa toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä täysimääräisen käytön ilman, että se aiheuttaisi kannusteen yhteisen kalastuspolitiikan vastaiseen saaliin poisheitolle. Tämä sisältyisi 5 momenttiin, jonka mukaan toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittäminen kalastusmatkan aikana ei aiheuttaisi 3 ja 4 momenteissa tarkoitettuja seuraamuksia, jos sen haltija 48 tuntia saaliin purkamisesta on hankkinut lisää toimijakohtaista kalastuskiintiötä ja ilmoittanut siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Kaupallinen kalastaja tulisi lähes täysin hyödynnetyn toimijakohtaisen kalastuskiintiön tilanteessa jo ennen kalastusmatkan aloittamista alustavasti sopia muun toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan kanssa siirron mahdollisuudesta.

Pykälään sisältyisi viimeinen 6 momentti asetuksenantovaltuudesta säätää 5 momentin mukaiseen siirtoon liittyvästä menettelystä ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täyttymisen seurannasta.

24 §. *Kaupallisen kalastuksen siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva tietojärjestelmä.* Pykälässä 1 momentissa säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö ottaisi käyttöön tietojärjestelmän Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 21 artiklassa tarkoitetun velvoittavan rekisterin ylläpi-

tämiseksi. Tietojärjestelmää käytetään Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaisi siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoiden oikeudesta tietojärjestelmään kuuluvassa sähköisessä palvelussa nähdä omat tietonsa, nähdä muut siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien sekä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijat ja siirtää hallussaan oleva toimijakohtainen kalastuskiintiö kokonaan tai osittain toiselle rekisteriin tallennetulle toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle. Jotta viranomaisille syntyisi tarvittava käsitys järjestelmän taloudellisista vaikutuksista, tulisi siirron suorittavan toimijakohtaisen kiintiön haltijan ilmoittaa siirron yhteydessä mahdollinen suoritettu kauppahinta. Tietojen selaamisen ja siirtojen toteuttaminen sähköisessä palvelussa edellyttäisi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 2 §:ssä tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista. Järjestelmä parantaisi haltijoiden mahdollisuuksia kalastuksen suunnitteluun sekä toteuttaa joustavasti toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtoja, mikä merkittävästi vähentäisi hallinnolle uudesta järjestelmästä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

25 §. *Tietojärjestelmän sisältö.* Pykälällä määrättäisiin niistä tiedoista, joista siirrettävien käyttöoikeuden ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön osalta voitaisiin tallentaa niitä koskevaan tietojärjestelmään. Haltijoita koskevien perustietojen lisäksi tietojärjestelmään voitaisiin merkitä tiedot siirrettävän käyttöoikeuden ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan hallussa olevat siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien promilleosuudet, toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden hallussa olevien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden suuruudet, haltijan puolesta 24 §:n mukaisessa sähköisessä palvelussa tietojen selaamiseen ja siirtojen toteuttamiseen valtuutetun yhteyshenkilön nimi, yhteystiedot ja sähköiseen tunnistamiseen tarvittavat tiedot. Lisäksi tietojärjestelmään voisi tallentaa Muita tallennettavia tietoja olisivat tiedot siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirroista ja niitä koskevista kauppahinnoista, havaituista toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylityksistä tai kalastuksesta ilman kalastuskiintiötä sekä muut hakemusten käsittelyssä tarvittavat välttämättömät tiedot.

4 luku Markkinajärjestelyt

26 §. *Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksyminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö olisi se Suomen viranomainen, joka markkina-asetuksen ja tuottaja-asetuksen mukaisesti hyväksyisi kalastus- ja vesiviljelyalan tuottajaorganisaatiot ja toimialakohtaiset organisaatiot. Hyväksynnän ehdot sisältyvät markkina-asetukseen ja sitä koskevat menettelyt tuottaja-asetukseen.

Tärkeä ehto koskee organisaatioiden toiminnan riittävää laajuutta, jota ei kuitenkaan ole täsmennetty EU:n asetuksissa. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan täsmennystä siten, että tuottajaorganisaation toiminnan tulisi edustaa vähintään 20 prosenttia tuotetun kalalajin vuotuisesta määrästä tai sitä pyytävien kaupallisten kalastajien määrästä Suomessa. Toimialakohtaisen organisaation osalta vastaavaksi ehdoksi ehdotetaan, että merkittävä osa tuotantotoiminnasta tai kalastus- ja vesiviljelytuotteiden, niiden jalostuksesta ja kaupan pitämisestä taikka molemmista olisi vähintään 20 prosenttia. Vähintään viidesosan kattavuuden vaatimus varmistaa, että organisaation toiminta on vaikuttavaa ja se voi edistää yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 35 artiklassa asetettuja tavoitteita ja tuottajaorganisaatioille markkina-asetuksen 7 artiklassa asetettuja tavoitteita. Tavoitteina on erityisesti parantaa meren elollisten luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä ja tuottajien kilpailukykyä sekä tuotannon mukauttaminen markkinoiden vaatimuksiin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että hyväksyntää haetaan tuottaja-asetuksen mukaisesti. Momenttiin sisältyisi valtuus säätää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin hakemukseen liitettävistä selvityksistä.

27 §. *Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksymisen peruuttaminen.* Markkina-asetuksen 18 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on todennettava säännöllisen väliajoin, että tuottajaorganisaatiot noudattavat 14 artiklassa ja toimialakohtaiset organisaatiot 16 artiklassa säädettyjä hyväksymisedellytyksiä. Jos edellytykset eivät täyty, hyväksyntä voidaan peruuttaa. Pykälässä säädetäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö päättäisi hyväksynnän peruuttamisesta, jos hyväksynnän edellytykset eivät enää täytyisi. Hyväksynnän peruuttamista koskevat menettelyt sisältyvät tuottaja-asetukseen.

28 §. *Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentaminen.* Markkina-asetuksen 22–24 artikloissa säädetään tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden sääntöjen laajentamisesta koskemaan myös niihin kuulumattomia tuottajia tai toimijoita. Jäsenvaltio voi tehdä tästä päätöksen, jos tuottajaorganisaation kattaman tuotannon määrä on vähintään 55 prosenttia saaliista tai 40 prosenttia viljellystä kalamäärästä. Toimialakohtaisen organisaation tulee kattaa vähintään 65 prosenttia vähintään kahdesta seuraavasta toiminnasta kustakin: asianomaisen tuotteen tuotanto, jalostus tai kaupan pitäminen edellisen vuoden aikana. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin, että maa- ja metsätalousministeriö päättäisi markkina-asetuksen 22, 23 ja 25 artiklojen sekä tuottaja-asetuksen 5 artiklan mukaisesti tuottajaorganisaation tai toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön tulisi siten markkina-asetuksen 25 artiklan ja tuottaja-asetuksen 5 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti ilmoittaa komissiolle säännöt, jotka se aikoo tehdä kaikkia tuottajia tai toimijoita sitoviksi. Komissio tekisi markkina-asetuksen 25 artiklan nojalla päätöksen sääntöjen laajentamisen hyväksymisestä. Ehtona olisi erityisesti se, että markkina-asetuksen 22 ja 23 artiklan säännöksiä noudatetaan, V luvun kilpailua koskevat säännöt noudatetaan, laajentaminen ei vaarantaisi vapaata kauppaa eikä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 39 artiklan tavoitteiden saavuttaminen vaarantuisi. Momentissa säädetäisiin myös siitä, että sääntöjen laajentamista koskevassa organisaation hakemuksessa tulisi esittää perusteet sääntöjen laajentamiselle ja osoittaa, että markkina-asetuksen 22 ja 23 artikloissa mainitut edellytykset täyttyvät.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö päättäisi markkina-asetuksen 24 artiklassa tarkoitetuista organisaatioon kuulumattomien tuottajien tai toimijoiden korvauksista tuottajaorganisaatiolle tai toimialakohtaiselle organisaatiolle.

29 §. *Tuottajaorganisaation tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelma.* Markkina-asetuksen 28 artiklan mukaan tuottajaorganisaation on toimitettava toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle hyväksyttäväksi tuotantoa ja kaupan pitämistä koskeva suunnitelma ainakin tärkeimmistä lajeista, joita se pitää kaupan. Artiklan 4 kohdassa todetaan, että tuottajaorganisaatio voi tarkistaa suunnitelmansa ja toimittaa se toimivaltaisen viranomaisen hyväksyttäväksi. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin siitä, että suunnitelmien tai niiden tarkistusten hyväksyminen olisi maa- ja metsätalousministeriön tehtävä. Hyväksyntä tehtäisiin komission tuotantoasetuksessa säädetyn menettelyn mukaisesti. Tuottajaorganisaatiot voivat saada tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevien suunnitelmien laatimista ja täytäntöönpanoa varten tarkoitettua tukea Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (508/2014) 66 artiklan mukaisesti. Tuki voi tuottajajärjestökohtaisesti vuosittain olla enintään 3 prosenttia asianomaisen tuottajaorganisaation markkinoille saatetun tuotannon keskimääräisestä vuotuisesta arvosta kolmena edeltävänä kalenterivuotena. Jäsenvaltio voi sen jälkeen kun tuotantoa ja markkinoille saattamista koskeva suunnitelma on hyväksytty, myöntää ennakkomaksun, joka on 50 prosenttia mainitusta tuesta.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä olisi hyväksyä 28 artiklan 5 kohdassa tarkoitettun tuottajaorganisaation vuosikertomuksen tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevaan suunnitelmaan perustuvasta toiminnasta.

30 §. *Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet.* Markkina-asetuksen 35 artiklassa säädetään, että kalastus- ja vesiviljelytuotteita saa niiden alkuperästä tai kaupan pitämisen tavasta riippumatta tarjota myytäväksi loppukäyttäjille tai suurtaloudelle ainoastaan, jos asianmukaisella merkinnällä tai etiketillä ilmoitetaan muiden tietojen lisäksi muun muassa lajin kauppa-

nimi ja tieteellinen nimi. Nimistä on tarkempia määräyksiä 37 artiklassa. Sen mukaan jäsenvaltioiden on laadittava ja julkaistava luettelo alueellaan sallituista tuotteiden kauppanimistä ja niiden tieteellisistä nimistä. Kauppanimen tulee olla lajin nimi jäsenvaltion virallisilla kielillä ja mahdolliset paikallisesti tai alueellisesti hyväksytyt tai sallitut muut nimet. Pykälässä säädetäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistettaisiin luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja tieteellisistä nimistä.

5 luku Sisävesillä käytettävien kalastusalusten rekisteröinti

31 §. *Sisävesien kalastusalusrekisteri.* Pykälällä säädettäisiin sisävesillä kaupalliseen kalastukseen käytettävien alusten ja veneiden (sisävesialusten) merkitsemisestä sisävesien kalastusalusrekisteriin. Uusi rekisteri korvaisi nykyisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maa- ja metsätalousministeriön kalataloutta koskevista rekistereistä annetun päätöksen (1575/1994) 2 §:n perusteella ylläpitämän rekisterin sisävesillä toimivista kalastusaluksista. Nykyinen rekisteri on vapaaehtoinen, eikä täytä nykyisiä tarpeita ja vaatimuksia.

32 §. *Toimivaltainen rekisterinpitäjä.* Pykälä määrittäisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sisävesialusten osalta toimivaltaiseksi rekisterinpitäjäksi. Rekisterin pitämisen tehtävä voitaisiin siten keskittää sille viranomaiselle, joka jo nyt huolehtii kaupallisten kalastajien ja merellä toimivien kalastusalusten rekisteröinnistä. Pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi tulisi rekisterin pidon ohjaus sekä siihen liittyvän tietojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen.

33 §. *Rekisteriin merkittävät tiedot.* Pykälällä määrättäisiin niistä tiedoista, joita sisävesialuksesta merkittäisiin rekisteriin. Omistajaa ja haltijaa koskevien perustietojen lisäksi rekisteriin merkittäisiin tiedot muun muassa sisävesialuksen päämoottorin konetehosta. Konetehoa koskeva tieto olisi tarpeen saada niin, että voidaan seurata sisävesialueella toimivien sisävesialusten potentiaalista kalastuskapasiteettia. Sisävesialusten vetoisuutta ei sen sijaan merkittäisi rekisteriin, koska se ei sisävesillä merialueen tavoin kuvaa potentiaalista kalastuskapasiteettia.

34 §. *Ryhmittely.* Sisävesialuksia ehdotetaan pykälällä ryhmiteltäväksi niiden pääasiallisen käyttötavan mukaisesti joko troolareiksi tai muiksi aluksiksi. Tämä mahdollistaisi sen, että sisävesillä troolikalastusta harjoittavista kalastusaluksista saataisiin kokonaiskuva. Pykälän 2 momentilla määrättäisiin sisävesialusten tunnuksista niin, että alukset voidaan yksilöllisesti tunnistaa.

35 §. *Sisävesialuksen rekisteröinti.* Pykälässä säädettäisiin sisävesialuksen omistajan velvollisuudesta ilmoittaa alus rekisteriin ennen sen ottamista kalastuskäyttöön. Rekisteröintivelvollisuus varmistaisi sisävesialuksia koskevat tietotarpeet ja vaatimukset. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin omistusoikeutta osoittavasta asiakirjasta sekä katsastustodistuksista ja 3 momentissa siitä, että rekisteriin merkitystä sisävesialuksesta annettaisiin rekisteriote omistajalle.

36 §. *Sisävesialuksen rekisteristä poistaminen.* Sisävesialuksen poistaminen rekisteristä edellyttäisi ehdotetussa pykälässä omistajan ilmoitusta. Aluksen haltijalle tulisi antaa tästä ilmoitus ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee poistamispäätöksen. Pykälän 2 momentissa tarkennetaan milloin viranomainen omasta aloitteestaan voi poistaa sisävesialuksen rekisteristä ja sitä koskevasta aluksen omistajan ja haltijan kuulemisesta.

37 §. *Muutosten ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin sisävesialuksen omistajan ilmoitusvelvollisuudesta rekisteriin merkitys sisävesialusta koskevista muutoksista. Viranomaisen voisi myös omasta aloitteestaan korjata rekisteritiedot muuttuneita olosuhteita vastaavaksi asianosaista ensin kuultuaan.

38 §. *Rekisterinpitäjän oikeus saada tietoja viranomaisilta.* Pykälässä säädettäisiin niistä perusteista, joiden nojalla rekisterinpitäjällä olisi salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada muilta viranomaisilta rekisterinpitöä varten välttämättömiä tietoja. Tiedot olisi 2 momentin mukaan voitava luovuttaa sähköisessä muodossa.

39 §. *Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin niistä viranomaisista ja perusteista, joiden nojalla rekisterinpitäjä voisi viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä sähköisesti luovuttaa rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja. Tietojen luovuttaminen sähköisesti edellyttäisi 2 momentin mukaisesti, että tietojen pyytäjä esittäisi selvityksen tietojen suojauksesta henkilötietolain (523/1999) 32 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

6 luku Erinäiset säännökset

40 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta valittaa maa- ja metsätalousministeriön tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen täytäntöönpanolain nojalla tekemästä päätöksestä. Mainittuihin päätöksiin voisi hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Käytännössä valitus tehtäisiin hallinto-oikeuteen ja sen päätöksestä voi edelleen valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Maa- ja metsätalousministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi päätöstä tehdessään määrätä, että valitus ei estäisi valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanoa. Määräys voitaisiin antaa esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä, jolla toimijoille jaetaan siirrettäviä käyttöoikeuksia tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksessä, jolla jaetaan toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Näiden päätösten toteuttaminen ja voimaantulo vuoden alussa on välttämätöntä, joten ne tulisi voida panna täytäntöön välittömästi mahdollisista valituksista riippumatta. Jos muutoksenhakuviranomainen arvioisi toisin päätöksen täytäntöönpanon välttämättömyyden, se voisi kieltää päätöksen täytäntöönpanon kunnes päätös on saanut lainvoiman.

41 §. *Voimaantulo.* Kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien toimintaedellytysten kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että laki saataisiin hyväksyttyä niin, että siirrettäviä ja ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva järjestelmä voitaisiin ottaa käyttöön vuoden 2017 alusta. Tästä johtuen, laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2016.Lailla esitetään lisäksi kumottavaksi laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/1994).

42 §. *Siirtymäsäännös.* Säännöksellä annettaisiin sisävesialusten omistajille vuosi aikaa rekisteröidä sellainen sisävesialus, jonka rekisteröiminen ei aiemmin ollut pakollista.

1.2 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

1 §. Lain 6 luvussa olevat kalastuksen säätelyä koskevat pykälät ehdotetaan siirrettäväksi ehdotettuun lakiin Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta uudeksi luvuksi 2 niin, että niihin tehdään ainoastaan teknisluonteisia muutoksia. Tällä tavalla kaikki kalavarojen käyttöä koskevat säännökset olisivat yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevassa täytäntöönpanolaissa yhdessä siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevien säännösten kanssa. Näin ollen kumottaisiin lain 39–46 §:t.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Uuden Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallista täytäntöönpanoa koskevan lain nojalla olisi tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus kaupallisen kalastuksen siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä. Asetus sisältäisi lakia täsmentävät säännökset muun muassa siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien sekä tuottajaorganisaation aseman hakemisesta, toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakamisesta sekä niitä koskevista maa- ja metsätalousministeriön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksistä ja menettelyistä sekä tarvittavista kalastuksen rajoituksista. Asetuksella annettaisiin myös

säännökset erillisten kalastuskiintiöiden määrästä ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksun suuruudesta tonnia tai kalaa kohti.

Uuden lain nojalla voitaisiin antaa valtioneuvoston asetukset kaupallista kalastusta koskevista kansallisista kalastuskiintiöistä. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän käyttöönotto poistaisi pääsääntöisesti tarpeen antaa tällaisia määräyksiä silakan ja kilohailin kalastukseen. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin kuitenkin jatkossakin kaupallinen kalastus, jos Suomen kalastuskiintiö tai kansallisesti asetettu kiintiö täyttyisi. Lohen kalastuksen osalta valtuudet mahdollistaisivat valtioneuvoston asetuksen antamisen isorysien enimmäismäärästä kaupallista kalastajaa kohden eri alueilla ja aikoina. Lisäksi säännökset voitaisiin antaa erilaisina kaupallisten kalastajien ryhmiin 1 ja 2 kuuluville.

3 Voimaantulo

Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2016. Suunnitellun voimaantuloajankohdan taustalla on muun muassa tarve lain tultua hyväksytyksi turvata kalataloushallinnon viranomaisille, kaupallisille kalastajille sekä kalatalousalan muille toimijoille riittävästi aikaa valmistautua uudistuneen lain vaatimuksiin ja ryhtyä lain voimaantulon edellyttämiin valmisteleviin toimenpiteisiin. On ensisijaisen tärkeää, että lain nojalla annettavat päätökset siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä sekä valtioneuvoston asetuksella annettavat tarkentavat määräykset ja erilliset kalastuskiintiöt voidaan vahvistaa heti sen jälkeen, kun Euroopan unionin neuvosto marraskuussa 2016 on hyväksynyt asetuksen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2017.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

4.1 Omaisuudensuoja

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta esitetty laki olisi kalavarojen kaupallista kalastusta ohjaava perussäädös. Sen yhtenä tehtävänä on sovittaa yhteen erilaisia yhteiskunnallisia ja yksityisiä kalavarojen käyttöön ja hoitoon kohdistuvia intressejä. Näiden intressien yhteen sovittamisessa perustuslain turvaamista perusoikeuksista erityisesti omaisuuden suojaa koskeva perustuslain 15 § sekä vastuuta ympäristöstä koskeva 20 § ovat tärkeitä.

Omaisuuden suojaa koskevan perustuslain 15 §:n 1 momentin nojalla jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslakivaliokunta on arvioinut kalastusoikeuden omaisuudensuojaa ja siihen kohdistuvia rajoituksia useaan otteeseen (PeVL 8/2012 vp, PeVL 20/2010 vp, PeVL 14/2010 vp, PeVL 8/1996). Vesialueen omistukseen kytkeytyvä kalastusoikeus on perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan perustuslaillista omaisuudensuojaa nauttiva varallisuusarvoinen etu haltijalleen, jolla on lähtökohtainen valta hallita, käyttää ja hyödyntää omaisuutta sekä määrätä siitä. Kalastusoikeuteen kuuluvat oikeus vesialueen kalakannan taloudelliseen hyväksikäyttöön ja oikeus järjestää vesialueen käyttö ja hoito. Kalastusoikeutta on toisaalta perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä luonnehdittu myös "sangen erikoislaatuiseksi omaisuudenlajiksi" (PeVL 5/1981 vp, 8/1996 vp ja 13/1979 vp). Oikeuden sisältöä ei ole yksiselitteisesti mahdollista esittää.

Vesialueen omistajalla on kalastusoikeutensa nojalla oikeus yrittää saada saaliiksi kalaa. Ennen saaliiksi päätymistä kalat ovat niin sanottuja isännättömiä esineitä, joihin kalastusoikeuden tai kalastamiseen oikeuttavan luvan haltijalla on mahdollisuus saada omistusoikeus valtauksen kaltaisella saannolla. On myös huomioitava, että vesialueen omistajalle kuuluva kalastusoikeus on jo lähtökohtaisesti rajoitettua ja kalastuslain (379/2015) 5 §:n mukaisesti

voimassa vain sellaisena, millaiseksi se kalastuslain järjestelmän kautta muotoutuu. Kalastuslakiin sisältyvät tiettyjen pyydysten käyttöä koskevat kiellot samoin kuin rauhoitusta ja pyyntimittoja koskevat säännökset ovat luonteeltaan nykyaikaisessa yhteiskunnassa välttämätöntä omaisuuden käytön sääntelyä eikä niinkään sen varsinaista rajoittamista (ks. PeVL 33/2008).

Omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään perustuslain 15 §:n 2 momentin mukaan lailla. Kalastusrajoitusten toteuttaminen eivät käytännössä edellytä omaisuuden lunastamista, vaan kyse on sen käytön rajoittamisesta, jota tulee arvioida perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä kehitettyjen perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten kautta.

Perustuslakivaliokunta on perustuslakien perusoikeussäännösten muuttamisen yhteydessä asettanut perusoikeuksien rajoittamisen edellytyksiksi seuraavat vaatimukset: rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimia, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushyvään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnalliseen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävästä oikeusturvajärjestelystä sekä Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamisesta.

Omaisuuden suojan kannalta merkittävä uusi kohta esitettävässä täytäntöönpanolaissa on erityisesti 3 luvussa oleva siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden järjestelmä. Esitetyn lain 2 luvussa olevat valtuudet rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä valtioneuvoston asetuksella on jo voimassa olevaa lainsäädäntöä, jonka perustuslainmukaisuus on arvioitu vuonna 2014. Siirrettävät käyttöoikeudet ja toimijakohtaiset kalastuskiintiöt jaettaisiin rekisteröityneille kaupallisille kalastajille. Näin ollen vesialueen omistaja voisi uudesta järjestelmästä riippumatta kalastuslain mukaisesti ja sen rajoittamalla tavalla (troolin käyttöoikeus on kalastuslain 49 §:n mukaan vain kaupallisilla kalastajilla) käyttää kalastusoikeuttaan edellyttäen, että hän toimii vapaa-ajankalastajana. Jos vesialueen omistaja on myös kaupallinen kalastaja, hän voisi omistamallaan vesillä hyödyntää Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöitä vain, jos se tapahtuisi toimijakohtaisen kalastuskiintiön tai erillisen kalastuskiintiön perusteella. Erillinen kalastuskiintiö mahdollistaisi silakan ja kilohailin verkko-kalastuksen sekä kilohailin rysäkalastuksen.

Lohen erilliselle kalastuskiintiölle ei ole tarvetta, koska siirrettävät käyttöoikeudet jaetaan niille, jotka esitetyn lain 13 §:n 3 momentin mukaisesti viitekaudella keskimäärin ovat saaneet vähintään 10 lohta. Sitä pienempiä saalismääriä koskeva kaupallinen kalastus mahdollistaisi lohisaaliin ottamista talteen omaa käyttöä varten, vapaa-ajankalastuksen tavoin. Suomen lohi-kiintiöistä ei myöskään voida jättää erillisiä kalastuskiintiöitä, koska se avaisi mahdollisuuden siirrettävien käyttöoikeuksien ulkopuoliselle uudelle kaupalliselle lohenkalastukselle, jonka saaliille ei olisi käytettävissä olevia kalastuskiintiöitä.

Vesialueen omistajan omilla vesillään tapahtuvaan silakan ja kilohailin kaupallisen troolikalastuksen aloittamiseen olisi hankittava siirrettävää käyttöoikeutta ja/tai toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Nämä olisivat markkinaehtoisesti hankittavissa niiden haltijoilta. Lisäksi vesialueen omistaja voisi kalastuslain 88 §:n 1 momentin mukaisesti ryhtyä aloittavaksi kaupalliseksi kalastajaksi ja saada valtiolta käyttöönsä ei-siirrettävää käyttöoikeutta ja sen mukaisen toimijakohtaisen kalastuskiintiön, jonka hän voisi hyödyntää omalla vesialueellaan. Nykyiset kaupalliset kalastajat saisivat siirrettävää käyttöoikeutta ja sen perusteella toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä kalastushistoriansa perusteella, ja voisivat hyödyntää niitä Suomen valtiolle ja muiden Itämeren EU:n jäsenvaltioille kuuluvien merialueiden lisäksi myös omilla vesialueillaan. Monet nykyisistä kaupallisista kalastajista ovat myös vesialueiden omistajia.

Edellä mainitun lisäksi on syytä ottaa huomioon, että silakan, kilohailin ja lohen kaupallisen kalastuksen harjoittaminen omilla vesialueilla edellyttää jo nyt, että sen harjoittaja omistaa tai pitää hallussaan merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn aluksen merellä toimivien

kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) mukaisesti. Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen artiklan 22(7) mukaan asetuksen liitteessä II on vahvistettu jäsenvaltiokohtaiset kalastuskapasiteetin ylärajat, jotka ilmaistaan vetoisuutena (GT) ja kilowatteina (kW). Suomi on valtioneuvoston asetuksella alusryhmäkohtaisten rekisteritilojen enimmäiskoosta (296/2014) jakanut kalastuskapasiteettiaan kahdelle alusryhmälle, vähintään 12 metrin pituisille avomerialuksille ja alle 12 metrin pituisille rannikkoaluksille. Avomerialukset koostuvat pääosin troolialuksista ja niille osoitettu kalastuskapasiteetti on jo pitkään ollut täydessä käytössä. Uusia troolialuksia ei siten voi rekisteröidä ja ottaa kaupalliseen kalastukseen ilman, että vastaava määrä kalastuskapasiteettia poistuu rekisteristä. Tämä tarkoittaa käytännössä, että uuden kaupallisen kalastajan tulee hankkia rekisterissä olevan kalastusalus voidakseen aloittaa kalastuksen. Tämä tilanne on siten EU:n säännöksen seurauksena jo pitkään käytännössä rajoittanut myös omilla vesialueilla kaupallisen troolikalastuksen aloittamisen mahdollisuuksia. Kapasiteettirajat ovat ajoittain rajoittaneet myös rannikkoalusten rekisteröimistä.

Siirrettävät ja ei-siirrettävät käyttöoikeudet olisivat määräaikaista oikeuksia käyttää tiettyä osaa Suomen vahvistettavista silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä, eivätkä ne merkitsisi yleisen tai yksityisen tahon kalastusoikeuden luovuttamista tai siirtymistä toiselle. Kalastusoikeus pysyisi voimassa niin kuin siitä on säädetty kalastuslaissa ja muussa lainsäädännössä.

4.2 Kalastusrajoitusten suhde vastuuseen ympäristöstä

Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan kaikille. Säännöksessä tarkoitettu vastuu kohdistuu sekä julkiseen valtaan että yksityisiin tahoihin. Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan säännöksellä ei perusteta yksilöittäin kohdennettavissa olevia velvoitteita, eikä se muodosta erillistä perustetta kohdistaa omistajiin erityisesti ulottuvia sietämisvelvoitteita. Toisaalta saman perusoikeussäännöksen osina omaisuudensuojasäännöksellä ja ympäristövastuusäännöksellä voi olla vaikutusta toistensa tulkintoihin tilanteessa, jossa pyritään ihmisten ja luonnon välistä tasapainoa edistäviin lainsäädäntöratkaisuihin (PeVL 44/2010 vp, PeVL 20/2010).

Ehdotettu täytäntöönpanolaki sisältää rajoituksia omaisuudensuojaa nauttivan kalastusoikeuteen. Rajoituksia sisältyy erityisesti lakiehdotuksen kalavarojen käytön ohjausta koskevaan 2 lukuun sekä siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaan 3 lukuun. Rajoitukset on pyritty kirjoittamaan täsmällisiksi ja tarkkarajaisiksi. Rajoitusten ensisijaisena tavoitteena on kalastuksen pitkän aikavälin kestävyys ja kalakantojen hyödyntäminen kestävästi enimmäistuoton mukaisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 2 artiklassa määrittelyllä tavalla. Rajoituksille on siten kiistatta olemassa perustuslain 20 §:n vastuuta ympäristöstä koskeviin säännöksiin kiinnittyviä hyväksyttäviä ja painavia perusteita. Rajoitukset eivät ole liian tiukkoja suhteessa niillä pyrittäviin vaikutuksiin. Rajoituksilla ei puututa perustuslailla suojattujen omaisuudensuojaa tai elinkeinonvapautta koskevien oikeuksien ytimiin. Rajoituksilla ei myöskään estetä saamelaisen perinteisen kalastuskulttuurimuodon harjoittamista, vaan osaltaan turvataan sen edellytyksenä olevien elinvoimaisten kalakantojen olemassaoloa.

Keskeisimmät säännökset, jotka valtuuttavat rajoittamaan kalastusta, sisältyvät ehdotuksen 2 ja 3 lukuun. Lukuun 2 sisältyvät säännökset on olennaisilta osin otettu yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 6 luvusta, jonka käsittelyssä perustuslakivaliokunta antoi lausuntonsa (PeVL 28/2014 vp). Perustuslakivaliokunta katsoi, että maa- ja metsätalousministeriölle ehdotettu valtuus kieltää kalastus Suomen kalastuskiintiön täyttyttyä tulisi siirtää valtioneuvostolle. Lain myöhemmissä käsittelyvaiheissa eduskunta päätyi kuitenkin hyväksymään ministeriölle annettavat valtuudet, sillä tietyissä kalastuksen sääte-

lytilanteissa, esimerkiksi lohien kalastuksen keskeytyksestä päätettäessä, valtioneuvoston asetus on liian hidaskäyttöväline takaamaan kalastuksen optimaalisen säätelyn.

Luvun 3 siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän perusteista säädettäisiin yksityiskohtaisesti ehdotetussa täytäntöönpanolaissa. Valtioneuvostolle ehdotetut valtuudet olisivat erittäin yksityiskohtaisia ja niissä on täsmällisesti lueteltu, minkälaisia kieltoja ja rajoituksia voidaan antaa. Tämä koskee erityisesti 18 §:ssä olevia valtuuksia määrätä valtioneuvoston asetuksella mitä kalakantoja ja kalastusmuotoja erilliset kalastuskiintiöt koskisivat, erillisten kalastuskiintiöiden suuruudesta ja niiden laskentaperusteista ja pyyntiä koskevista rajoituksista, tietyllä alueella tai tietyssä aikana kaupallista kalastajaa kohden otettavasta saaliin enimmäismäärästä, saaliin koostumusta koskevista rajoituksista, toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan saaliin merkintävelvollisuudesta ja merkintään sisältyvistä tiedoista, kaupallisen kalastuksen valvontaa koskevista säännöksistä sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan päätöksen sisällöstä. Nämä vastaavat pääosin kalastuslain 52 §:ssä olevia valtioneuvoston valtuuksia, joista perustuslakivaliokunta lausui myöntävästi (PeVL 58/2014 vp). Ehdotetun lain 13 §:ssä siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi tarvittavien tietojen selvittämistä koskevista menettelyistä ja tarkemmista laskentamenettelyistä annettaisiin asetuksenantovaltuus valtioneuvostolle. Tarkemmista laskentamenettelyistä on lain perussäännöksiä noudattaen mahdollisesti tarpeen määrätä niin, että voidaan ottaa huomioon ennakoimattomia laskentatilanteita. Luvun muissa pykälissä valtuudet on rajattu koskemaan pääasiassa haku- ja päätöksentekomenettelyjä. Maa- ja metsätalousministeriölle esitetään tehtäväksi päättää Suomen silakan, kilohailin ja lohien kalastuskiintiöiden jakamisesta siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi laissa esitettyjen perusteiden mukaisesti. Tehtävään ei liity olennaista harkintavalttaa.

Säätelytekninen ratkaisu, jossa varsinainen peruskielto ei sisälly lakiin, on perusteltu sääntelykohteen erityislaatuisuuden kannalta. Kalastusrajoituksia tulee pystyä toteuttamaan joustavasti ja siten, että voidaan tarvittaessa nopeasti reagoida kalakantojen tilan vaihteluihin. Sääntelytarpeet ovat lisäksi usein alueellisia, koska alueen kalakantojen tila ja kalastusolot vaikuttavat niiden sisältöön. Kaikkien tarpeellisten rajoitusten säätäminen laissa voisi johtaa joillain alueilla kohtuuttomuuksiin sekä tarpeeseen myöntää lukuisia poikkeuslupia.

4.3 Elinkeinovapaus

Perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvataan jokaiselle oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Säännöksessä vahvistetaan yrittämisen vapauden periaate. Säännös merkitsee lainsäätäjän kannalta sitä, että elinkeinotoiminta on mahdollista säätää luvanvaraiseksi vain poikkeuksellisesti. Perustuslakivaliokunta on käytännössään rinnastanut elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykseksi säädettävän järjestelmän ja siihen liittyvän rekisteröimisvelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesti luvanvaraisuuteen ja tarkastellut tällaista sääntelyä perustuslaissa säädetyn elinkeinovapauden näkökulmasta. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että lupajärjestelmän perusteena voidaan pitää myös sitä, että resursseista on niukkuutta, eikä kaikille halukkailla ole niitä tarjolla (PeVL 18/2014).

Täytäntöönpanolakiehdotuksen mukainen siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kiintiöitä koskeva järjestelmä koskee kalakantojen eli rajallisten uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämistä, jota säädellään EU-lainsäädännön asettamalla Suomen kalastuskiintiöillä. Kyseisten kalavarojen niukkuus ja EU-lainsäädäntö johtavat siihen, että Suomen tulee järjestää kalastustoiminta siten, että Suomen kalastuskiintiöitä ei ylitetä. Nykyisin niiden käyttöä säädellään valtion eli maa- ja metsätalousministeriön toimesta asettamalla kansallisia kalastuskiintiöitä kalastusmuodon ja aluksen koon perusteella sekä sulkemalla kalastuskiintiöt, kun ne ovat täyttymässä.

Lakiehdotuksen mukaisessa järjestelmässä Suomen kalastuskiintiöt säilyisivät valtion omaisuutena, mutta yksityisille toimijoille annettaisiin siirrettävät käyttöoikeudet niiden hyödyn-

tämiseksi. Samalla vastuu niiden mahdollisimman täysimääräisestä tehokkaasta hyödyntämisestä siirtyisi yksityisille toimijoille. Kalastustoiminnan avoimuuden osalta lakiehdotuksessa esitetty muutos ei olisi kovin suuri. Erityisesti troolikalastus on jo tällä hetkellä EU-säädösten jäsenmaiden kalastuslaivastoille asettamien rajoitteiden takia suljettu. Alalle tulo edellyttää nykyisinkin käytännössä merialueen kalastusalusrekisterissä olevan aluksen hankkimista eli merkittävää rahallista panostusta. Tämä mahdollisuus säilyisi myös tulevaisuudessa. Pienimuotoisessa rannikkokalastuksessa muutos johtaisi siihen, että kalastustoiminnan laajentaminen ei olisi enää niin avointa kuin ennen, vaan se edellyttäisi silakan, kilohailin ja lohen kalastuksessa siirrettävien käyttöoikeuksien tai vuosittaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hankkimista. Aloitavien kaupallisten kalastajien alalle tulon helpottamiseksi on lakiehdotuksessa esitetty määräaikaisiin ei-siirrettäviin yritys- tai ammatinharjoittajakohtaisiin käyttöoikeuksiin perustuvaa järjestelmää. Uuden järjestelmän arvioidaan lisäävän alan avoimuutta ja yksityisten toimijoiden kykyä optimoida kalastustoimintaansa siirtämällä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kiintiöitä toimijoilta toiselle vain pienin rajoittein. Kokonaisuutena arvioidaan järjestelmän vaikutusten kaupallisen kalastuksen kannattavuuden parantamiseksi olevan merkittävät. Sinänsä kaupallisen kalastuksen aloittamiseen ja kaupalliseksi kalastajaksi rekisteröitymiseen lakiehdotuksella ei olisi vaikutuksia. Perustuslakivaliokunta on ottanut niihin kantaa kalastuslakia koskevan hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä (PeVL 58/2014).

Täytäntöönpanolakiehdotuksen 3 luvussa on säännökset siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kiintiöistä. Ehdotetussa järjestelmässä maa- ja metsätalousministeriö jakaisi valtion nykyään hallinnoimat Euroopan unionin Itämeren kiintiöasetuksen mukaiset Suomen vuosittaiset silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt siirrettäviksi kalastusoikeuksiksi kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille, joilla on EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus hyödyntää näitä Suomen kalastuskiintiöitä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaisi vuosittain siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaiset varsinaiset käytännössä hyödynnettävät toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, jotka määriteltäisiin tonneina tai kaloina. Järjestelmään liittyminen edellyttää siirrettävän käyttöoikeuden hakemista ja siirrettävät käyttöoikeudet on EU:n lainsäädännön mukaan merkittävä rekisteriin. Järjestelmän käyttöönotto voidaan rinnastaa elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuteen.

Maa- ja metsätalousministeriö jakaisi siirrettävät käyttöoikeudet yritysten ja ammatinharjoittajien vuosien 2011–2015 mukaisen saalishistorian perusteella. Yritystoiminnan tilapäisten häiriöiden, esimerkiksi sairauden tai aluksen moottorin hajoamisen, ottamiseksi oikeudenmukaisesti huomioon kultakin yritykseltä tai ammatinharjoittajalta otettaisiin viiteajanjaksolta 2011–2015 mukaan ne kolme vuotta, joina kyseisen yrityksen tai ammatinharjoittajan saaliit ovat olleet suurimmat. Lohenkalastuksessa jaettaisiin tasapuolisen jaon varmistamiseksi melko pieneenkin eli vähintään kymmenen lohen keskimääräiseen vuosittaiseen saaliiseen perustuvat siirrettävät käyttöoikeudet. Saalishistoriaan perustuva jako antaa parhaat toimintamahdollisuudet niille toimijoille, jotka ovat harjoittaneet aktiivisimmin kalastustoimintaa viime vuosien aikana. Se koetaan yritysten ja ammatinharjoittajien keskuudessa selvästi oikeudenmukaisimmaksi jakoperusteeksi.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt elinkeinon harjoittamiseen tarvittavan luvan peruuttamista vaikutuksiltaan jyrkempänä yksilön oikeusasemaan puuttuvana viranomaistoinena kuin haetun luvan epäämistä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt välttämättömänä sitoa luvan peruuttamismahdollisuuden vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet puutteiden korjaamiseen (PeVL 48/2005 vp, PeVL 8/2006 vp, PeVL 31/2006 vp, PeVL 32/2010 vp, PeVL 58/2010).

Lakiehdotuksen 23 §:llä säädettäisiin siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudeksi hyödyntää sen perusteella määrätyt toimijakohtaiset kalastuskiintiöt mahdollisimman täysimääräisesti tai siirtää ne muiden yritysten tai ammatinharjoittajien hyödynnettäväksi. Pykälässä määritellään lisäksi, että siirrettävä käyttöoikeus palautuisi valtiolle, mikäli siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei hoida velvollisuuksiaan eli haltija ei

kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta hyödynnä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai siirrä sitä muiden yritysten tai ammatinharjoittajien hyödynnettäväksi. Vastaavasti puolet siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuisi valtiolle, mikäli siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä vähintään puolta muille yrityksille tai ammatinharjoittajille. Toimijakohtainen kalastuskiintiö puolestaan palautuisi valtiolle, mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei maksaisi sitä koskevaa käyttömaksua viimeistään alkuperäisen eräpäivän jälkeen lähetetyssä muistutuksessa asetettuun eräpäivään mennessä.

4.4 Yhdenvertaisuus

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Perustuslain 6 §:n tarkoittamana muuna syynä pidetään myös esimerkiksi henkilön asuinpaikkaa. Perustuslain yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan estä kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä. Erottelu voi myös perustua syrjintäsäännöksessä mainittuun, lähtökohtaisesti kiellettyyn syyhyn. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Perustuslakivaliokunta on johtanut perustuslain yhdenvertaisuussäännöksistä vaatimukset, etteivät erottelut saa olla mielivaltaisia, eivätkä erot saa muodostua kohtuuttomaksi.

Lakiehdotuksen 3 lukuun sisältyy siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva järjestelmä. Kaupallisia kalastajia kohdellaan järjestelmässä tietyiltä osin toisistaan poikkeavasti. Vain ne kaupalliset kalastajat, jotka ovat säännösten mukaisesti ilmoittaneet silakan, kilohailin ja lohen saaliinsa viranomaisille voivat järjestelmän käyttöönottoaiheessa saada siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Nämä perustuisivat kaupallisten kalastajien kalastushistoriaan esityksen 13 §:ssä kuvatulla tavalla. Vuosien 2011–2015 kolmen parhaan vuoden kalastushistoria kuvastaa toimijan panostusta kaupalliseen kalastukseen ja sitä on pidettävä objektiivisena ja yhdenvertaisena kriteerinä siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi. Sen avulla kaupallista kalastusta harjoittavat yritykset ja ammatinharjoittajat saisivat aiempaa toimintaansa vastaavat toimintamahdollisuudet. Uuden järjestelmän keskeinen elementti on toimijoiden väliset siirrot, jotka toimijan harkinnan perusteella mahdollistavat kaupallisen kalastuksen laajentamisen tai supistamisen yhdenvertaisella tavalla. Sääntelyn taustalla voidaan katsoa olevan yhteiskunnan kannalta hyväksyttävät päämäärät. Lisäksi sääntelyn hyväksyttävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon, että kenellä tahansa on mahdollisuus rekisteröityä kaupalliseksi kalastajaksi.

Kalastuslain 88 § sisältää säännökset kaupallisten kalastajien jaosta I ja II ryhmiin. Jaottelu koskee luonnollisten henkilöiden lisäksi yhteisöjä. Jaottelun perusteena on kaupallisesta kalastuksesta saadun liikevaihdon sellainen määrä, joka synnyttää arvonlisäverovelvollisuuden. Elinkeinotoimintaa aloittavat kaupalliset kalastajat voivat hakeutua suoraan ryhmään I esittämällä tarvittavan liiketoimintasuunnitelman arvonlisäverovelvollisuuden saavuttamisesta.

Jaottelulla olisi kalastuslaista aiheutuvien vaikutusten lisäksi vaikutuksia lohen siirrettävien käyttöoikeuksien osalta. Lakiehdotuksen 16 ja 19 §:ien mukaan toimija ei saisi siirtää siirrettävää käyttöoikeutta tai toimijakohtaista kalastuskiintiötä muulle kuin 1 ryhmään rekisteröityneelle kaupalliselle kalastajalle. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että Suomen suhteellisen pienet lohikiintiöt eivät sirpaloituisi kannattavan yritystoiminnan kannalta epätarkoituksenmukaisella tavalla, vaan voisivat vapaaehtoisilla ja vastikkeellisilla tai vastikkeettomilla siirroilla siirtyä sellaisille kaupallisille kalastajille, jotka harjoittavat kalastusta päätoimeenaan.

Perustuslakivaliokunnan aikaisemman kannanoton mukaan (PeVL 14/2010 vp s. 3) perustuslain 18 §:n 1 momenttiin kiinnittyvää elinkeinonharjoittamisen oikeuden turvaamista voi-

daan pitää perustuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuna hyväksyttävänä perusteena kalastusrajoitusten eriyttämiselle kohderyhmittäin.

4.5 Yksityiselämän suoja

Lakiehdotukseen sisältyy säännöksiä viranomaisen pidettävistä siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden sekä sisävesialusten rekistereistä. Ehdotuksen 25 §:ssä säädettäisiin siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä sisävesialusten rekistereistä. Rekisterit sisältäisivät henkilötietoja, minkä vuoksi sitä koskeva sääntely on merkityksellinen perustuslain 10 §:n 1 momentissa suojatun yksityiselämän kannalta. Perusoikeutena turvatun yksityiselämän suojan lähtökohtana on, että yksiköllä on oikeus elää omaa elämäänsä ilman viranomaisten tai muiden tahojen aiheutonta puuttumista hänen yksityiselämäänsä. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa (PeVL 14/2009 vp). Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista.

Lakiehdotuksen 24 §:n 1 momentissa ja 32 §:n 1 momentissa määritellään tietojärjestelmään kuuluvien rekisterien pitäjät sekä heidän vastuunsa tallettamistaan tiedoista ja niiden oikeellisuudesta. Ehdotuksen mukaisen tietojärjestelmän ja rekisterin tietojen käsittelyyn sovellettaisiin henkilötietolakia, jollei laissa toisin säädetä. Tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten julkisuudesta annettua lakia. Sisävesialusten rekisterin käyttötarkoitus olisi alusten rekisteröinti. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva tietojärjestelmä perustuisi Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 21 artiklan velvoitteeseen ja siinä olevaan käyttötarkoitukseen. Tietojärjestelmä koostuu 25 §:ssä luetelluista tiedoista. Säännöksessä on määritelty tietojärjestelmän tietosisältö. Ehdotus sisältää lisäksi täsmälliset säännökset sisävesialuksia koskevien henkilötietojen luovuttamisesta viranomaisille ja muille tahoille tilastointia, tutkimusta, selvitystyötä, suunnittelua, tiedottamista ja neuvontaa varten.

Edellä mainituilla perusteilla katsotaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että asiasta pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.**Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku**Yleiset säännökset****1 §****Soveltamisala**

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoon siltä osin, kuin muussa lainsäädännössä ei toisin säädetä.

Tätä lakia sovelletaan Suomen alueella ja talousvyöhykkeellä sekä niillä meri alueilla, joille Suomeen rekisteröidyillä kaupallista kalastusta harjoittavilla aluksilla on pääsy kalastamaan Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan lainsäädännön nojalla.

2 §**Toimivaltainen viranomainen**

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta sekä ohjaa ja sovittaa yhteen sitä koskevia valvontatoimia. Maa- ja metsätalousministeriö on Euroopan unionin yhteisestä kalastuspolitiikasta annetuissa Euroopan unionin säädöksissä ja päätöksissä tarkoitettu jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jos muualla laissa ei toisin säädetä.

Rahasto-ohjelmaa koskevan ehdotuksen ja sen muutosten valmistelusta ja toimeenpanon suunnittelusta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa

myös rahasto-ohjelman merkitykseltään vähäistä muutosta koskevan ehdotuksen hyväksymisestä tai antamisesta Euroopan komission hyväksyttäväksi

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja sovittaa yhteen Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tietojen keruuta sekä valvontatietojen keräämistä, käsittelyä, varmentamista ja raportointia. Luonnonvarakeskus vastaa Euroopan unionin asetuksella säädettyistä kalataloustietojen keruuta koskevista tehtävistä.

3 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetulla asetuksella* yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1380/2013;
- 2) *Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksella* kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1379/2013;
- 3) *komission tuottaja-asetuksella* tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden hyväksynnästä, tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden sääntöjen laajentamisesta sekä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1379/2013 säädettyjen käynnistyshintojen julkaisemisesta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1419/2013;
- 4) *komission tuotantoasetuksella* kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1379/2013 mukaisista tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevista suunnitelmista annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1418/2013;
- 5) *neuvoston valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1224/2009;
- 6) *komission valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston

- asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011;
- 7) *neuvoston LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2008;
 - 8) *rahasto-ohjelmalla* osittain tai kokonaan Euroopan unionin varoista rahoitettavaa sel-laista ohjelma-asiakirjaa, jonka mukaisesti rahoitettavat toimenpiteet pääosin kuuluvat Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan;
 - 9) *Suomen kalastuskiintiöllä* neuvoston asetuksilla vuosittain vahvistettua ja suhteellisen vakauden perusteella määriteltyä Suomen osuutta Itämeren kalakantakohtaisesta suurimmasta sallitusta saaliista;
 - 10) *siirrettävällä käyttöoikeudella* kaupallista kalastusta harjoittavan yrityksen tai ammatinharjoittajan määräaikaista, tarkemmin säädetyin edellytyksin siirrettävissä olevaa oikeutta kalastaa määrätty osuus Suomen tiettyä kalakantaa koskevasta kalastuskiintiöstä;
 - 11) *toimijakohtaisella kalastuskiintiöllä* tonneina tai kalayksilöinä ilmaistua yritykselle tai ammatinharjoittajalle jaettua vuosittaista kalastuskiintiötä, jonka suuruus perustuu siirrettävän käyttöoikeuden mukaiseen osuuteen.
 - 12) *Itämeren kiintiöasetuksella* neuvoston asetusta, jolla vuosittain vahvistetaan Itämeren kalakantakohtaiset suurimmat sallitut saaliit.

2 Luku

Kalavarojen käytön ohjaus

4 §

Suomen kalastuskiintiön täyttyminen tai suurimman sallitun pyyntiponnistustason saavuttaminen

Suomen lipun alla purjehtivat kalastusalukset eivät saa kalastaa kalakantaa tai kalakantaryhmää, jos kyseessä olevasta kalakannasta tai kalakantaryhmästä peräisin olevat saaliit ovat neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla todennäköisesti täyttäneet Suomen käytettävissä olevan kyseisen kalakannan kalastuskiintiön tai jos neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu pyyntiponnistustaso on todennäköisesti saavutettu. Maa- ja metsätalousministeriö arvioi saaliiden ja pyyntiponnistuksen määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin perusteella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään päivä, jolloin 1 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, ja neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu päivä, johon saakka 1 momentissa tarkoitettujen saaliiden aluksella pitäminen, jälleenlaivaus, uudelleen sijoitus, kuljetus ja aluksesta purkaminen on sallittua. Kielto voi koskea Suomelle kyseiselle kalakannalle vahvistetun kalastuskiintiön koko kiintiöaluetta tai sitä osaa kiintiöalueesta, jossa kyseisestä kalakannasta saadaan merkittäviä saalismääriä.

Kiintiön täyttymisen ja kalastuskiellon jälkeen kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa.

5 §

Kalastuksen säätely kansallisilla kiintiöillä

Kaupallinen kalastus on järjestettävä tavalla, joka ei vaaranna Suomen käytössä olevien kalastuskiintiöiden riittävyyttä, kalastuskiintiöiden täysimääräistä hyödyntämistä, kalakantojen säilyttämistä ja hoitamista, alueellisen kalastuspaineen sääntelyä tai kaupallisten kalastajien tasapuolisia kalastusmahdollisuuksia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää alueellisista, alusryhmäkohtaisista ja ajallisista kansallisista kiintiöistä sellaisille Euroopan unionissa kiintiöidyille kalakannoille, joita Suomen lipun alla olevilla kalastusaluksilla on oikeus kalastaa. Asetus voi olla voimassa enintään viisi vuotta kerrallaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa säädetään suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä painona, kappalemäärittäin tai osuutena Euroopan unionin Suomelle vahvistaman kyseisen kalakannan kiintiöstä, joka maantieteellisesti koordinaatein määritellyllä merialueella saadaan kalastaa tai jonka tietty alusryhmä saa kalastaa. Yli vuoden voimassa olevassa asetuksessa suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä säädetään osuutena Suomen käytössä olevasta kiintiöstä. Asetuksessa voidaan säätää myös määräajasta, jonka aikana enimmäissaalismäärää ei saa ylittää.

Kalastusalukset jaetaan alusryhmäkohtaiseen kiintiöön kalastusaluksen pituuden, vetoisuuden, konetehon tai aluksen käyttämän pyydyksen perusteella. Alusryhmäkohtainen kansallinen kiintiö voi koskea Suomelle vahvistettua kiintiöaluetta kokonaisuudessaan tai osaa siitä.

6 §

Kansallisesti asetetun kiintiön täytyminen

Kun 5 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetty alueellinen kiintiö täyttyy, kiintiöalueella ei saa kalastaa kiintiöön kuuluvia kalakantoja. Kun 5 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetty alusryhmäkohtainen kiintiö täyttyy, ryhmään kuuluvat alukset eivät saa kalastaa kiintiöön kuuluvia kalakantoja.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään päivistä, jolloin 1 momentissa tarkoitettut kalastuskiellot tulevat voimaan. Maa- ja metsätalousministeriö arvioi saaliiden määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin sekä pyydysten lukumäärän perusteella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään myös päivästä, johon saakka kiintiöön kuuluvien saaliiden aluksella pitäminen, jälleenlaivaus, uudelleen sijoitus, kuljetus ja aluksesta purkaminen on sallittua.

Kiintiön täyttymisen ja kalastuskiellon jälkeen kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa.

7 §

Suomen kalastuskiintiöiden vaihto muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa

Maa- ja metsätalousministeriö voi vaihtaa omasta, siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden tai kaupallisten kalastajien edustajien aloitteesta Suomen käytettävissä olevia ja Suomelle tulevaisuudessa myönnettäviä kalastuskiintiöitä tai niiden osia muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa, jos vaihdolla turvataan kalastuskiintiöiden riittävyys tai mahdollisuudet niiden täysimääräiseen hyödyntämiseen tai sillä tasataan alueellista kalastuspainetta tai tuetaan kalastusmahdollisuuksien tasapuolista jakaantumista kaupallisten kalastajien kesken. Maa- ja metsätalousministeriö päättää luovutuksessa noudatettavasta vaihtosuhteesta kuultuaan siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden tai/ja kaupallisten kalastajien edustajia.

8 §

Muut kalastusrajoitukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan 5 §:n 1 momentin mukaisessa tarkoituksessa säätää tiettyä merialuetta koskevasta määräaikaisesta kalastuskiellosta ja ajallisista, alueellisista tai määrällisistä rajoituksista Euroopan unionissa kiintiöityjen tai muutoin säädeltyjen kalakantojen pyyntiin käytettävien pyydysten käytölle.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi samassa tarkoituksessa antaa säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista. Edellä tarkoitettut määräaikaiset kalastuskiellot ja pyydysrajoitukset voivat koskea kaikkia kalastusaluksia tai ainoastaan tietyn pituusrajan ylittäviä kalastusaluksia.

Kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta kalastuskiellon jälkeen säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, ja pyydysten käytön rajoituksista ja teknisistä määräyksistä annettujen säännösten vastaisesta kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan e alakohdassa.

9 §

Tarkemmat säännökset Euroopan unionin säätämistä säilyttämistoimenpiteistä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöön panemiseksi välttämättömiä, yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 18 artiklan 8 kohdassa tarkoitettuja unionin säilyttämistoimenpiteitä ja monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa säilyttämistoimenpiteitä ja monivuotisia suunnitelmia koskevissa säännöksissä sallittuja tai edellytetyjä tarkempia säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista ja käytöstä.

10 §

Kalastusluvut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää neuvoston valvonta-asetuksen 7 artiklassa ja komission valvonta-asetuksen 4 artiklassa tarkoitetut kalastusluvut vähintään yhdeksi ja enintään viideksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pitää rekisteriä luvan saaneista kalastusaluksista ja niiden kalastuslisenssinhaltijoista.

Jos kalastuslupia haetaan useammalle kalastusalukselle kuin lupia voidaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan säännösten mukaan myöntää, etusijalle asetetaan sellaiset kalastuslisenssinhaltijat, joiden kalastusalukset ovat kyseisen lisenssinhaltijan hallinta-aikana ilmoittaneet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kyseisessä luvassa tarkoitettujen kalakan-
tojen saaliita viimeisten viiden haettavaksi julistamista edeltävän vuoden aikana useimpien kalenterivuosien aikana. Enintään kymmenen prosenttia jaettavista luvista tai Euroopan unionin säännöksellä Suomelle osoitettu ja siitä jäljellä oleva lupamäärä voidaan kokonaan varata sellaisille kalastuslisenssin haltijoille, joiden aluksilla ei ole ollut kyseisen kalalajin ilmoitettuja saaliita edellä tarkoitettujen viiden vuoden aikana. Lupien myöntämisessä asetetaan etusijalle sellaiset kalastuslisenssinhaltijat, joiden kalastusaluksen pääkoneen kilowatteina ilmaistu teho on pienin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin kalastusluvista tarkoitetuista kalakannoista ja pyydyksistä, myönnettävien lupien lukumäärästä, 2 momentissa tarkoitetuista saalisilmoituksista, lupien voimassaoloalueesta ja -ajasta sekä lupien hakumenettelystä.

Kalastamisesta ilman kalastuslupaa säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

11 §

Kalastusluvan siirtäminen

Jos kalastusluvan haltija luovuttaa luvassa mainitun aluksen eikä kalastusluvasta muuta ole luovutuksen osapuolten kanssa kirjallisesti sovittu, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtää kalastusluvan jäljellä olevaksi ajaksi aluksen uudelle lisenssinhaltijalle, jos aluksen kansallisuus ei luovutuksen johdosta muutu. Kalastusluvan haltija voi sopia luovutuksensaajan kanssa, että kalastuslupa ei seuraa luovutettavaa alusta. Tällöin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtää luvan luovuttajan toiseen kalastusalueeseen, jos se Euroopan unionin säädösten mukaan on mahdollista eikä sitä ole kielletty muualla laissa.

3 Luku

Siirrettävät käyttöoikeudet ja toimijakohtaiset kalastuskiintiöt

12 §

Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi

Suomen kalastuskiintiöt jaetaan siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi merialueen kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten parantamiseksi ja kalastuksen järjestämiseksi tehokkaalla tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriö jakaa hakemusten perusteella Suomen silakan, kilohailin ja lohien kalastuskiintiöt siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn aluksen omistaville kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille neljän kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Siirrettävät käyttöoikeudet ilmaistaan promilleosuuksina Suomen tiettyä kalakantaa koskevista kalastuskiintiöistä kahden desimaalin tarkkuudella.

Suomen silakan kalastuskiintiöiden osalta siirrettävät käyttöoikeudet jaetaan erikseen troolikalastuksen ja rysäkalastuksen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 2 momentin päätöstä koskevasta hakumenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

13 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien jakoperusteet

Siirrettävät käyttöoikeudet jaetaan promilleosuuksina yrityksille ja ammatinharjoittajille sen mukaan, kuinka suuri kunkin yrityksen tai ammatinharjoittajan omistuksessa olevan tai olleen kalastusalueen kyseiseen Suomen kalastuskiintiöön kuuluva saalis on ollut vuosina 2011–2015.

Kultakin yritykseltä tai ammatinharjoittajalta otetaan viiteajanjaksolta 2011–2015 mukaan ne kolme vuotta, joina kyseisen yrityksen tai ammatinharjoittajan saaliit ovat olleet suurimmat.

Lohen kalastuksessa leveyspiirin 65°30′N pohjoispuolella ennen 25 päivänä kesäkuuta pyydetystä saaliista lasketaan mukaan 80 prosenttia. Lohen kalastuksessa siirrettäviä käyttöoikeuksia ei jaeta, mikäli kolmen parhaan vuoden saaliin keskiarvo on alle 10 lohta.

Mikäli Euroopan unionin päätöksellä muutetaan silakkaa, kilohailia tai lohta koskevia kiintiö-alueita, maa- ja metsätalousministeriö jakaa kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävät käyttöoikeudet uudelleen siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille voimassa olevien siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettujen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden osoittamassa suhteessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää siirrettävien käyttöoikeuksien 2, 3 ja 4 momenttien edellyttämien tietojen selvittämistä koskevista menettelyistä ja tarkemmasta laskentamenetelmästä.

14 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymisen rajoittaminen

Yhdellä yrityksellä tai ammatinharjoittajalla voi olla hallussaan enintään 150,00 promillea kuttakin Suomen kalastuskiintiötä koskevista siirrettävistä ja ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Yritykseksi rinnastetaan saman omistajan omistuksessa olevien yritysten muodostama konserni tai yhteenliittymä.

15 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaolo ja niiden jatkaminen

Siirrettävät käyttöoikeudet ovat voimassa kymmenen kalenterivuoden ajan.

Maa- ja metsätalousministeriö myöntää viimeistään viisi vuotta ennen siirrettävän käyttöoikeuden voimassaolon päättymistä siirrettävän käyttöoikeuden voimassaololle viiden vuoden jatkoajan siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kirjallisten hakemusten perusteella.

Mikäli haltija ei hae siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaolon jatkamista 2 momentin mukaisessa määräajassa, käyttöoikeudet palautuvat valtiolle alkuperäisen voimassaoloajan umpeuduttua.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan määrätä menettelystä jatkoajan hakemiseksi sekä valtiolle 3 momentin perusteella palautuneiden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakamisesta uudelleen yrityksille ja ammatinharjoittajille.

16 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien siirtäminen

Siirrettävän käyttöoikeuden haltijalla on oikeus siirtää siirrettävä käyttöoikeus kokonaan tai osittain 12 §:n 2 momentin mukaiselle yritykselle tai ammatinharjoittajalle jäljempänä säädettyin edellytyksin.

Siirrettävää käyttöoikeutta ei voi siirtää yritykselle tai ammatinharjoittajalle, jos siirron seurauksena edellä 14 §:ssä säädetty enimmäismäärä ylittyisi.

Silakan kalastuksessa rysäkalastuksen siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei saa siirtää käyttöoikeutta troolikalastuksen siirrettäväksi käyttöoikeudeksi.

Lohen kalastuksessa siirrettävän käyttöoikeuden haltija saa siirtää siirrettävän käyttöoikeuden vain kalastuslain 88 §:n mukaiselle 1 ryhmän kaupalliselle kalastajalle.

Siirrettävän käyttöoikeuden haltijan ja sen yrityksen tai ammatinharjoittajan, jolle siirrettävä käyttöoikeus siirretään, on haettava siirtoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, joka vahvistaa ja merkitsee siirron 24 §:n mukaiseen tietojärjestelmään.

Kuolin- tai konkurssipesä voi siirtää toimijakohtainen kiintiön samoilla edellytyksillä kuin kuollut tai konkurssiin asetettu toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija.

Valtioneuvoston asetuksella määrätään siirrettävän käyttöoikeuden siirtämistä koskevan hakemuksen sisällöstä ja siirtoon liittyvästä menettelystä.

17 §

Aloittavien kaupallisten kalastajien ei-siirrettävät käyttöoikeudet

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi jakaa kirjallisen hakemuksen perusteella kalastuslain 88 §:n mukaisesti 1 ryhmään rekisteröityneelle aloittavalle kaupalliselle kalastajalle enintään viideksi kalenterivuodeksi silakan tai lohen rysäkalastukseen yritys- tai ammatinharjoittajakohtaisen ei-siirrettävän käyttöoikeuden, jonka suuruus vastaa enintään kahta promillea Suomen silakan tai lohen kalastuskiintiöstä.

Ei-siirrettävinä käyttöoikeuksina voidaan yhteensä jakaa kustakin Suomen silakan ja lohen kalastuskiintiöstä enintään määrä, joka vastaa neljää prosenttia kyseisen Suomen kalastuskiintiön kokonaismäärästä. Mikäli kaikille 1 momentin vaatimukset täyttävillä hakijoilla ei voida myöntää ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia neljän prosentin enimmäismäärän täyttymisen takia, jaetaan jaettavissa oleva osuus Suomen kalastuskiintiöstä tasan 1 momentin vaatimukset täyttävien hakijoiden kesken.

Ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettavat toimijakohtaiset kalastuskiintiöt vähennetään kyseisten Suomen kalastuskiintiöiden määrästä ennen siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettavien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakamista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää aloittaville kalastajille jaettavien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien hakumenettelystä, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

18 §

Toimijakohtaiset kalastuskiintiöt

Siirrettävä ja ei-siirrettävä käyttöoikeus oikeuttaa kalastamaan sen mukaisen promilleosuuden Suomen kalastuskiintiöstä kalenterivuotta koskevan toimijakohtaisen kalastuskiintiön puitteissa.

Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt jaetaan siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella kokonaisuudessaan kalenterivuotta koskeviksi toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan jättää jakamatta määrältään vähäisiä erillisiä kalastuskiintiöitä eri kalastusmuotojen toimintaedellytysten ja sivusaaliita koskevien tarpeiden turvaamiseksi. Merialueelta pyydettyjen lohien ensimyynti on sallittu vain toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle. Muiden kaupallisten kalastajien tulee vapauttaa lohiet ryssäkalastuksessa. Lohet on merkittävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta saadun tunnusteen avulla siten, että voidaan tunnistaa kenen toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä lohi on peräisin. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa päätöksellään ilman hakemusta toimijakohtaiset kalastuskiintiöt vuosittain Itämeren kiintiöasetuksen julkaisemisen jälkeen. Päätös sisältää kaikki Suomen kalastuskiintiöitä koskevat siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetut toimijakohtaiset kalastuskiintiöt.

Mikäli toimijakohtaista kalastuskiintiötä ei voida jakaa vuoden loppuun mennessä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi vahvistaa seuraavaa vuotta koskevat väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, joiden määrä voi olla enintään puolet kuluvan vuoden toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:

- 1) mitä kalakantoja ja kalastusmuotoja 2 momentissa tarkoitetut erilliset kalastuskiintiöt koskevat,
- 2) erillisten kalastuskiintiöiden suuruudesta ja suuruuden laskentaperusteista;
- 3) erillisten kalastuskiintiöiden ja pyyntiä koskevista rajoituksista;
- 4) tietyllä alueella tai tietyssä aikana kaupallista kalastajaa kohden otettavan lohisaaliin enimmäismäärästä;

- 5) lohisaaliin koostumusta koskevista rajoituksista;
- 6) toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevasta saaliin merkitsemistä koskevista menettelyistä; sekä
- 7) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 3 momentissa tarkoitetun päätöksen sisällöstä ja siihen liittyvästä menettelystä.

Edellä 5 momentissa tarkoitettuja asetuksia annettaessa voidaan niiden mukaiset velvoitteet asettaa erilaisina eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille ja erilaisina toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoille ja muille kaupallisille kalastajille.

19 §

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtäminen

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija saa siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön kokonaan tai osittain 25 §:n mukaisessa tietojärjestelmässä olevalle yritykselle tai ammatinharjoittajalle. Lohen kalastuksessa edellytyksenä on lisäksi, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön saa siirtää vain yritykselle tai ammatinharjoittajalle, joka on rekisteröity kalastuslain 88 §:n mukaisesti 1 ryhmän kaupalliseksi kalastajaksi.

Mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön tai osan siitä yritykselle tai ammatinharjoittajalle, joka ei ole 24 §:n mukaisessa tietojärjestelmässä, toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan ja sen yrityksen tai ammatinharjoittajan, jolle toimijakohtainen kalastuskiintiö siirretään, on haettava siirrolle vahvistus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka toteaa 12 § 2 momentin edellytysten täyttymisen. Haettu siirto toteutuu samalla, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa ja merkitsee siirron 25 §:n mukaiseen tietojärjestelmään.

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman määräajan kuluessa hakea elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta enintään kymmenen prosentin tai Itämeren kiintiöasetuksessa määritellyn muun osuuden siirtämistä kuluvan kalenterivuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään seuraavalle kalenterivuodelle niiden kalakantojen osalta, joille on määritelty kyseinen siirtomahdollisuus Itämeren kiintiöasetuksessa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ottaa 21 §:n 1 momentin mukaisessa päätöksessä huomioon siirrettävän käyttöoikeuden haltijan määräaikaan mennessä tekemän hakemuksen.

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman määräajan kuluessa luopua kirjallisella hakemuksella seuraavan kalenterivuoden siirrettävän käyttöoikeutensa perusteella jaettavasta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään kokonaan tai osittain. Tällöin se osuus, josta haltija luopuu, jaetaan muiden kyseisen Suomen kalastuskiin-

tiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa.

Kuolin- tai konkurssipesä voi siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön samoilla edellytyksillä kuin kuollut tai konkurssiin asetettu toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 2, 3, 4 ja 5 momenttien mukaisista toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtämis-, haku- ja päätöksentekomenettelyistä.

20 §

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksu

Toimijakohtaisista kalastuskiintiöiden käytöstä peritään maksu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan jakopäätöksen yhteydessä.

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan on suoritettava käyttömaksu ennen kuin ryhtyy hyödyntämään toimijakohtaista kalastuskiintiötään. Käyttömaksun suuruus määräytyy toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden suuruuden, tonnien tai kalamäärän, perusteella. Mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei maksa käyttömaksua eräpäivään mennessä, siitä lähetetään haltijalle maksumuistutus, jossa määrätään uusi eräpäivä. Jos haltija ei maksa käyttömaksua uuteen eräpäivään mennessä, palautuu toimijakohtainen kalastuskiintiö takaisin valtiolle. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa valtiolle palautuneen toimijakohtaisen kalastuskiintiön tarjouskilpailun perusteella siitä suurimman tarjouksen tehneelle tai tehneille siirrettävien käyttöoikeuksien tai toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoille.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tonni- ja kalakohtaisten käyttömaksujen suuruudesta sekä menettelystä valtiolle palautuneiden toimijakohtaisten kiintiöiden jakamisesta tai tarjoamisesta uudelleen yrityksille ja ammatinharjoittajille.

21 §

Suomen kalastuskiintiöihin tehtävien muutosten vaikutus toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin

Mikäli Suomen kalastuskiintiö Euroopan unionin neuvoston tai komission päätöksellä pienee tai suurenee kesken kalenterivuoden, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muuttaa 18 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaa päätöstään vastaavasti. Edellä tarkoitettut 19 §:n 3 momentin mukaiset siirrot toteutetaan niitä koskevien päätösten mukaisesti ja muut muutokset jaetaan siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaisten osuuksien suhteessa. Näiden muutosten yhteydessä ei peritä uutta 20 §:n mukaista käyttömaksua tai palauteta jo maksettua käyttömaksuja.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää menettelystä Euroopan unionin neuvoston tai komission kesken kalenterivuotta tekemän Suomen kalastuskiintiön pienentämistä tai suurentamista koskevan päätöksen ottamiseksi huomioon toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden määrissä.

22 §

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen hyödyntämään niiden perusteella määrätyt toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä mahdollisimman täysimääräisesti tai siirtämään ne muiden yritysten tai ammatinharjoittajien hyödynnettäväksi 19 §:n mukaisesti.

Siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai siirrä siitä osaa muille yrityksille tai ammatinharjoittajille 19 §:n mukaisesti.

Siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu puolet valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä vähintään puolta muille yrityksille tai ammatinharjoittajille 19 §:n mukaisesti.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa edellä 2 ja 3 momenttien ja 15 §:n perusteella valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet asettamansa määräajan kuluessa saapuneiden hakemusten perusteella niille 17 §:n mukaisille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jotka ovat vähintään kahden vuoden ajan kaikkina vuosina hyödyntäneet vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetuista toimijakohtaisista kiintiöistä. Tämän momentin perusteella jaettava siirrettävä käyttöoikeus voi olla suuruudeltaan enintään kaksinkertainen hakijan ei-siirrettävään käyttöoikeuteen verrattuna. Mikäli valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riitä kaikkien edellä mainitut vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, hakijat asetetaan etusijajärjestykseen ensisijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden keston ja toissijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden hyödyntämisprosentin mukaan.

Mikäli valtiolle edellä 2 ja 3 momenttien ja 15 §:n perusteella palautunutta siirrettävää käyttöoikeutta jää jäljelle 4 momentin mukaisen jaon jälkeen, jaetaan jäljelle jäävä osuus muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa 14 §:n mukaisin rajoituksin.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ei-siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää menettelystä valtiolle 2 ja 3 momenttien perusteella palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi yrityksille ja ammatinharjoittajille.

23 §

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan on järjestettävä kalastustoimintansa ja seurattava toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä hyödyntämistä niin, etteivät toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan saaliit ylitä sille jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötä.

Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöiden kalastaminen on kielletty ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä tai jos toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei ole maksanut siitä koskevaa 20 §:n mukaista käyttömaksua, lukuun ottamatta 18 §:n 2 momentin mukaisia erillisiä kalastuskiintiöitä. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei saa kalastaa kyseistä Suomen kalastuskiintiötä, jos haltijan sitä koskeva toimijakohtainen kiintiö on täyttynyt. Kalastus on keskeytettävä heti, mikäli on ilmeistä, että toimijakohtainen kiintiö on täyttynyt.

Mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija kalastaa ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä tai on ylittänyt toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä, Maaseutuvirasto määrää siitä seuraamuksen vakavasta rikkomuksesta yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 51 ja 52 §:n mukaisesti.

Mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittänyt toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija on samalla siirrettävän käyttöoikeuden haltija, vähennetään ylitystä vastaava määrä siirrettävän käyttöoikeuden haltijan seuraavan vuoden kyseisestä toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä ja kyseinen osuus toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä palautuu valtiolle.

Mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ylittää toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä, haltijalla on saaliin purkamisen jälkeen 48 tuntia aikaa hankkia lisää toimijakohtaista kalastuskiintiötä ja ilmoittaa siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen välttääkseen 3 ja 4 momenteissa tarkoitetut seuraamukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 5 momentin mukaiseen siirtoon liittyvästä menettelystä ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täyttymisen seurannasta.

24 §

Kaupallisen kalastuksen siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva tietojärjestelmä

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa käyttöön siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan tietojärjestelmän. Tietojärjestelmää käytetään Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa sille säädettyjen tehtävien mukaisesti siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot.

Siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoilla on oikeus tietojärjestelmään kuuluvassa sähköisessä palvelussa nähdä omat tietonsa, nähdä muut siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien sekä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden tunnistetiedot ja siirtää hallussaan oleva toimijakohtainen kalastuskiintiö kokonaan tai osittain toiselle rekisteriin tallennetulle toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle. Siirron yhteydessä tulee ilmoittaa mahdollinen kauppahinta. Tietojen selaamisen ja siirtojen toteuttaminen sähköisessä palvelussa edellyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 2 §:ssä tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista.

25 §

Tietojärjestelmän sisältö

Tietojärjestelmään voidaan tallentaa:

- 1) siirrettävän käyttöoikeuden, ei-siirrettävän käyttöoikeuden ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan nimi ja yhteystiedot sekä henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus;
- 2) siirrettävän käyttöoikeuden ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan hallussa olevat siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien promilleosuudet ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden hallussa olevien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden suuruudet;
- 3) siirrettävän käyttöoikeuden, ei-siirrettävän käyttöoikeuden ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan puolesta 24 §:n mukaisessa sähköisessä palvelussa tietojen selaamiseen ja siirtojen toteuttamiseen valtuutetun yhteyshenkilön nimi, yhteystiedot ja sähköiseen tunnistamiseen tarvittavat tiedot;
- 4) siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirrot ja niitä koskevat kauppahinnat;
- 5) tiedot havaituista toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylityksistä tai kalastuksesta ilman kalastuskiintiötä; sekä
- 6) muita hakemusten käsittelyssä tarvittavia välttämättömiä tietoja.

4 Luku

Markkinajärjestelyt

26 §

Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksyminen

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen II luvun 1 jaksossa tarkoitetut kalastus- ja vesiviljelyalan tuottajaorganisaatiot ja toimialakohtaiset organisaatiot komission tuottaja-asetuksen 2 artiklan mukaisesti. Hyväksynnän ehtona on Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 14 ja 16 artikloissa olevien edellytysten täyttyminen.

Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 14 artiklan 1(b) kohdassa tarkoitettu tuottajaorganisaation riittävän laaja taloudellinen toiminta on vähintään 20 prosenttia kyseisen kalalajin vuosisaaliista tai sitä pyytävien kaupallisten kalastajien määrästä Suomessa. Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 16 artiklan 1(b) kohdassa tarkoitettu toimialakohtaisen organisaation merkittävä osa tuotantotoiminnasta tai kalastus- ja vesiviljelytuotteiden, niiden jalostuksesta ja kaupan pitämisestä taikka molemmista on vähintään 20 prosenttia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hyväksyntää haetaan komission tuottaja-asetuksen mukaisesti. Hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksymisen peruuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö päättää Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 18 artiklan ja komission tuottaja-asetuksen 3 ja 4 artiklan mukaisesti 26 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen peruuttamisesta, jos hyväksynnän edellytykset eivät enää täyty.

28 §

Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö päättää Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 22, 23 ja 25 artiklojen sekä komission tuottaja-asetuksen 5 artiklan mukaisesti tuottajaorganisaation tai toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentamisesta koskemaan tuottajaorganisaatioon kuulumattomia tuottajia tai toimialakohtaisen organisaatioon kuulumattomia toimijoita. Sääntöjen laajentamista koskevassa organisaation hakemuksessa tulee esittää perusteet sääntöjen laajentamiselle ja osoittaa, että 22 ja 23 artikloissa mainitut edellytykset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 24 artiklassa tarkoitetuista organisaatioon kuulumattomien tuottajien tai toimijoiden korvauksista tuottajaorganisaatiolle tai toimialakohtaiselle organisaatiolle.

29 §

Tuottajaorganisaation tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelma

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 28 artiklassa tarkoitetun tuottajaorganisaation tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelman tai sen tarkistuksen komission tuotantoasetuksen mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 28 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun vuosikertomuksen tuottajaorganisaation tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevaan suunnitelmaan perustuvasta toiminnasta.

30 §

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja tieteellisistä nimistä.

Luku 5

Sisävesillä käytettävien kalastusalusien rekisteröinti

31 §

Sisävesien kalastusalusrekisteri

Sisävesien kalastusalusrekisteriin merkitään sisävesillä kaupalliseen kalastukseen käytettävät alukset ja veneet, jäljempänä *sisävesialus*.

32 §

Toimivaltainen rekisterinpitäjä

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on sisävesialusten osalta toimivaltainen rekisterinpitäjä kaikkien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueella. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää sisävesialusten rekisteröinnistä ja rekisteristä poistamisesta ja tekee niihin liittyvät merkinnät rekisteriin sekä vastaa niiden oikeellisuudesta.

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa rekisterin pidon ohjauksesta sekä sen hallinnoimiseksi välttämättömien tietojärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä.

33 §

Rekisteriin merkittävät tiedot

Sisävesialuksesta rekisteriin merkitään kalastusaluksen omistajan tai omistajien sekä haltijan tai haltijoiden nimi, henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnukset, kielikoodi sekä osoite- ja yhteystiedot. Lisäksi rekisteriin merkitään aluksen 34 §:n mukainen alusryhmä, aluksen katsastustiedot, aluksen päämoottorin konetehto sekä tiedot alukseen kohdistuvista ulosmittaus-, turvaamis- ja täytöntöönpanotoimista.

34 §

Ryhmittely

Sisävesialukset ryhmitellään niiden pääasiallisen kalastuskäytön mukaisesti kahteen ryhmään seuraavasti:

- 7) alusryhmä 1: troolarit;
- 8) alusryhmä 2: muut alukset.

Sisävesialukselle annetaan kolme kirjainta sekä numero-osan käsittävä tunnus. Tunnuksen kirjainosa sisältää kirjaimet KAL ja numero-osa juoksevassa numerojärjestyksessä annettavan numeron.

35 §

Sisävesialuksen rekisteröinti

Sisävesialuksen omistajan on ennen aluksen kalastuskäyttöön ottamista ilmoitettava se rekisteriin.

Hakemukseen on liitettävä oikeaksi todistettu jäljennös omistusoikeuden siirtymistä osoittavasta asiakirjasta sekä katsastettavien sisävesialusten osalta myös jäljennökset katsastustodistuksista.

Sisävesialuksen rekisteriin merkitsemisestä annetaan rekisteriote.

36 §

Sisävesialuksen rekisteristä poistaminen

Sisävesialus poistetaan rekisteristä omistajan ilmoituksen perusteella. Aluksen rekisteriin merkitylle haltijalle on ilmoitettava omistajan ilmoituksesta ennen päätöksen tekoa.

Sisävesialus voidaan poistaa rekisteristä, jos se on tuhoutunut tai sitä ei ole käytetty kaupalliseen kalastukseen edellisen kolmen kalenterivuoden aikana. Aluksen omistajaksi ja haltijaksi merkityille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi ennen päätöksen tekemistä.

37 §

Muutosten ilmoitusvelvollisuus

Jos rekisteröity kalastusalus on tuhoutunut tai sitä ei enää käytetä kaupalliseen kalastukseen tai rekisteriin merkityissä tiedoissa on tapahtunut muu olennainen muutos, sisävesialuksen omistajan on viipymättä ilmoitettava siitä sekä samalla esitettävä tarpeellinen selvitys muutoksista. Jos muutos on muutoin rekisterinpitäjän tiedossa, tämä voi asianosaista kuultuaan korjata rekisteritiedot muuttuneita olosuhteita vastaaviksi.

Aluksen omistajalla ja haltijalla on velvollisuus antaa rekisterin ylläpidon tai käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja rekisterinpitäjälle tämän pyynnöstä.

38 §

Rekisterinpitäjän oikeus saada tietoja viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada rekisterin ylläpidon ja käyttötarkoituksen kannalta välttämättöminä tietoina:

- 1) väestö-, yritys- ja yhteisötietorekistereitä pitäviltä viranomaisilta sisävesialusten omistajien ja haltijoiden sekä kalastusaluksilla työskentelevien henkilö- ja yritys- ja yhteisötunnukset, osoite- ja yhteystiedot sekä tiedot henkilöiden kuolemasta ja oikeushenkilöiden purkautumisesta ja lakkaamisesta;
- 2) alusrekisteriä pitäviltä viranomaisilta tiedot alusrekisteriin rekisteröityjä kalastusaluksia ja niiden omistajia ja haltijoita koskevista merkinnöistä;
- 3) ulosottoviranomaisilta tiedot sisävesialuksiin kohdistuvista ulosmittaus-, turvaamis- ja täytöntöönpanotoimenpiteistä;
- 4) alusten katsastusta hoitavilta viranomaisilta tiedot sisävesialusten katsastuksesta.

Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

39 §

Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

- 1) tulliviranomaisille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;
- 2) rajavartiolaitokselle ja poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, sisävesien liikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;
- 3) Liikenteen turvallisuusvirastolle vesikulkuneuvorekisterin ylläpitoa varten;
- 4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;
- 5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;
- 6) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle, yhteisön kalastuksenvälvontavirastolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;
- 7) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;
- 8) Tilastokeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;
- 9) yliopistoille ja korkeakouluille tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;
- 10) kalatalousalan neuvonta- ja edunvalvontajärjestöille kalataloutta koskevaa tiedottamista ja neuvontaa varten;
- 11) rekisterinpitäjän hyväksymille tahoille ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyviä tai kalataloutta koskevia selvitys-, tutkimus- ja suunnittelutarkoituksia varten.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain (523/1999) 32 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

6 luku

Erinäiset säännökset

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriö sekä elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus voivat määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä.

41 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Tällä lailla kumotaan laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/1994).

42 §

Siirtymäsäännös

Sisävesialuksen omistajan on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta haettava rekisteröitäväksi sellainen alus, jonka rekisteröiminen ei ollut pakollista tämän lain voimaan tullessa.

2.

Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään

1 §

Tällä lailla kumotaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 39–46 §.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.
